

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra trestního práva

Diplomová práce

Trestný čin krádeže

Plzeň 2021

Marek Matějovský

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Marek MATĚJOVSKÝ**
Osobní číslo: **R16M0164P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Trestný čin krádeže**
Zadávací katedra: **Katedra trestního práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Vývoj právní úpravy krádeže
3. Trestný čin krádeže podle § 205 trestního zákoníku
4. Právní úprava krádeže v německém trestním zákoníku
5. Páchání trestného činu krádeže pohledem statistik
6. Úvaha de lege ferenda
7. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- judikatura trestního soudnictví
- KINCL, Jaromír, Michal SKŘEJPEK a Valentin URFUS. Římské právo. Dot. 2. dopl. a přeprac. vyd. (C.H. Beck dot. 1. vyd.). Praha: C.H. Beck, 1997, 386 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-031-1.
- KNOLL, V., DOSTALÍK, P. Krádež a vliv římského práva v českém městském právu. In Delicta privata a crimina publica v římskom práve. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2010. s. 32-55. ISBN: 978-80-7097-841-2.
- ŠÁMAL, Pavel. Trestní zákoník: komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 3632 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.
- JOECKS, Wolfgang. Studienkommentar zum Strafgesetzbuch. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2.
- ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. Trestní právo hmotné. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 1052 s. ISBN 978-80-7552-358-7.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. JUDr. František Vavera, Ph.D., LL.M.**
Katedra trestního práva

Datum zadání diplomové práce: **12. listopadu 2019**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2021**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. František Vavera, Ph.D., LL.M.
vedoucí katedry

Čestné prohlášení:

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma ‚Trestný čin krádeže‘ zpracoval samostatně, a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

V Kryrech dne 13. března 2021

.....

Marek Matějovský

Poděkování:

Velice rád bych touto cestou poděkoval panu doc. JUDr. Františku Vaverovi, Ph.D., LL.M. za jeho cenné rady, ochotu a profesionální přístup. Dále bych poděkoval svým rodičům za jejich podporu a důvěru, kterou mi vyjadřovali během celého studia.

Obsah

ÚVOD	1
1 VÝVOJ PRÁVNÍ ÚPRAVY KRÁDEŽE.....	4
1.1 ÚPRAVA V ŘÍMSKÉM PRÁVU	4
1.2 PRÁVNÍ ÚPRAVA DO ROKU 1918	6
1.2.1 Práva městská království českého	8
1.2.2 Trestní zákon z roku 1852.....	10
1.3 PRÁVNÍ ÚPRAVA OD ROKU 1918	12
1.3.1 Trestní zákon z roku 1950.....	13
1.3.2 Trestní zákon z roku 1961.....	13
1.3.3 Návrh trestního zákoníku z roku 2004	16
1.3.4 Trestní zákoník z roku 2009.....	17
2 TRESTNÝ ČIN KRÁDEŽE PODLE § 205 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	19
2.1 KRÁDEŽ JAKO PŘESTUPEK	19
2.2 KRÁDEŽ V SYSTEMATICE TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	20
2.3 ZÁKLADNÍ SKUTKOVÁ PODSTATA (§ 205 ODS. 1, 2 TZ)	21
2.3.1 Objekt	22
2.3.2 Objektivní stránka v § 205 odst. 1 TZ.....	22
2.3.3 Objektivní stránka v § 205 odst. 2 TZ.....	31
2.3.4 Subjekt (pachatel).....	33
2.3.5 Subjektivní stránka	34
2.4 KVALIFIKOVANÁ SKUTKOVÁ PODSTATA (§ 205 ODS. 3, 4 A 5 TZ)	35
2.4.1 § 205 odst. 3 TZ.....	36
2.4.2 § 205 odst. 4 TZ.....	36
2.4.3 § 205 odst. 5 TZ.....	39
3 PRÁVNÍ ÚPRAVA KRÁDEŽE V NĚMECKÉM TRESTNÍM ZÁKONÍKU ..	42
3.1 STRAFGESETZBUCH	42
3.2 DIEBSTAHL UND UNTERSCHLAGUNG.....	42
3.2.1 Diebstahl (§ 242 StGB)	43
3.2.2 Besonders schwerer Fall des Diebstahls (§ 243 StGB).....	44
3.2.3 Diebstahl mit Waffen, Bandendiebstahl und Wohnungseinbruchdiebstahl (§ 244 StGB).....	48
3.2.4 Schwerer Bandendiebstahl (§ 244a StGB)	52
3.2.5 Haus- und Familiendiebstahl (§ 247 StGB)	52
3.2.6 Diebstahl und Unterschlagung geringwertiger Sachen (§ 248a StGB).....	53
3.2.7 Entziehung elektrischer Energie (§ 248c StGB).....	54
3.3 UNTERSCHLAGUNG (§ 246 STGB), UNBEFUGTER GEBRAUCH EINES FAHRZEUGS (§ 248B STGB)	55

4	PÁCHÁNÍ TRESTNÉHO ČINU KRÁDEŽE POHLEDEM STATISTIK.....	57
4.1	MAJETKOVÁ KRIMINALITA	57
4.1.1	<i>Vymezení majetkové kriminality</i>	<i>57</i>
4.1.2	<i>Skupiny páchající majetkovou kriminalitu.....</i>	<i>58</i>
4.1.3	<i>Prevence majetkové kriminality.....</i>	<i>59</i>
4.2	KRÁDEŽ V RÁMCI MAJETKOVÉ KRIMINALITY.....	61
4.2.1	<i>Krádež v policejních statistikách.....</i>	<i>61</i>
4.2.2	<i>Krádež ve statistikách státního zastupitelství</i>	<i>66</i>
4.2.3	<i>Statistiky vězeňské služby</i>	<i>69</i>
4.2.4	<i>Obavy respondentů z trestného činu krádeže</i>	<i>70</i>
5	ÚVAHA DE LEGE FERENDA.....	73
	ZÁVĚR.....	77
	RESUMÉ.....	79
	SEZNAM POUŽÍVANÝCH ZKRATEK	81
	SEZNAM NĚMECKÝCH TERMÍNŮ	82
	SEZNAM LITERATURY	83
	SEZNAM GRAFŮ.....	94

Úvod

Tématem mé diplomové práce je trestný čin krádeže. Jako důvod, proč jsem se rozhodl psát právě o tomto tématu, bych označil skutečnost, že krádež je spjata s lidstvem odjakživa. Již samotná Bible obsahuje sedmé přikázání, které zní: „*Nepokradeš*“. Zároveň se stále jedná o velice aktuální problematiku, což dokazuje i fakt, že během psaní diplomové práce došlo jednak ke zvýšení hranice škody nikoli nepatrné, jednak se problematika krádeží v uplynulých měsících hojně zmiňovala v souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem. Tato diplomová práce se i v návaznosti na vytyčené cíle, o kterých se zmiňuji na konci této úvodní kapitoly, bude skládat z pěti částí, které nyní v následujícím textu podrobněji popíši a přiblížím.

V první kapitole se budu zabývat vybranými historickými úpravami, resp. vybranými historickými obdobími. Než se zaměřím čistě na právní úpravu, která se dotýkala naší země, tak se nejprve budu zabývat krádeží v římském právu, neboť římské právo nadále představuje bohatý zdroj inspirací i pro dnešní dobu. Následující části této kapitoly se již věnují právním úpravám, které platily na našem území. Mým cílem není popsat celý vývoj trestního práva, jakožto spíše poukázat a vyzdvihnout určité zajímavé prvky související s právní úpravou krádeže. Kromě malého úvodu do trestního práva na našem území jsem proto vybral dvě významné právní úpravy z dávnější minulosti. Konkrétně se jedná o Práva městská království českého, jejímž autorem je Pavel Kristián z Koldína, které bylo velkou měrou ovlivněno právě římským právem, a tak do jisté míry propojím předchozí část věnující se tomuto právu. Druhou právní úpravou je zákon č. 117/1852 ř. z. Byť se jednalo z velké části o novelu trestněprávní úpravy z roku 1803, tak tento zákon platil až do roku 1950, tedy téměř 100 let a lze tedy konstatovat, že tehdejší životy ovlivňovala tato právní úprava po dlouhou dobu. Pro období 20. a 21. století pak postupně rozebírám zákon č. 86/1950 Sb., zákon č. 140/1961 Sb., taktéž nepřijatý návrh trestního zákoníku z roku 2004, a konečně také pár vět k současnému zákonu č. 40/2009 Sb. Hlavní motivací pro mne bylo pracovat s primárními zdroji, tedy přímo se zněním tehdejších zákonů.

Ve druhé části popíši současnou právní úpravu trestného činu krádeže podle ustanovení § 205 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. V rámci této části se zaměřím na rozbor jak základních, tak i kvalifikovaných skutkových podstat

trestného činu krádeže, kdy budu postupovat po jednotlivých ustanoveních § 205 trestního zákoníku. Při psaní této kapitoly jsem kromě zákonného znění pracoval taktéž s komentářovou literaturou a judikaturou trestních soudů, kdy především rozhodnutí vyšších soudů mají argumentační autoritu, a dále pak ovlivňují rozhodovací praxi soudů.

Ve třetí části se budu zabírat německou trestněprávní úpravou, která se nachází v několika ustanoveních německého trestního zákoníku. V této kapitole se budu především soustředit na aktuální zákonné znění, rozebírat podstatné pojmy a na závěr provedu malé srovnání s českou trestněprávní úpravou. Stejně jako v předchozí kapitole, tak i v této postupuji paragraf po paragrafu. Kdybych měl sdělit nějakou motivaci, proč jsem si vybral německou trestněprávní úpravu, a nikoliv úpravu z jiné země, tak bych mou volbu odůvodnil tím, že obě země jednak sousedí vedle sebe, jednak spadají do kontinentálního právního systému, a proto bude dle názoru zajímavé pozorovat, co mají obě trestněprávní úpravy společné a co naopak rozdílné.

Ve čtvrté, tedy předposlední kapitole, se budu zaměřovat na statistiky a údaje, které poskytují Policie České republiky, Nejvyšší státní zastupitelství České republiky, Vězeňská služba České republiky či Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Právě tyto statistiky, a v rámci nich konkrétní čísla, ovlivňují případný směr trestní politiky státu, a zároveň pomohou pochopit aktuální vývojový trend trestného činu krádeže. Na základě výše uvedených údajů pak budu moci vyhodnotit pomocí grafů kupříkladu vývoj krádeže v době COVIDU-19, srovnávat počty spáchaných krádeží v rozmezí jednotlivých let či zjistit počet odsouzených osob ve výkonu trestu odnětí svobody.

Konečně poslední kapitola se bude týkat krátkého zamyšlení *de lege ferenda*, a to v souvislosti se spácháním trestného činu krádeže v době vyhlášeného nouzového stavu, kdy hrozí pachateli mnohem vyšší trest odnětí svobody i za drobnou krádež. Proto se zamyslím jak nad aplikací ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku, tak na případné legislativní řešení.

Pokud bych měl vymezit svůj primární cíl, resp. výsledek, kterého chci dosáhnout při psaní této diplomové práce, tak se jedná o ucelenost, tedy komplexní popsání tohoto kriminálního jevu. I proto člením svou diplomovou práci do pěti částí, kdy každá jednotlivá část se zabývá určitou oblastí tak, aby vše

do sebe zapadalo a v důsledku tak tvořilo ucelený obraz. Dalším cílem, o jehož naplnění se budu při psaní této diplomové práce snažit, bude získání poznatků o tom, jak a případně v jakých aspektech, jsou si podobné či odlišné obě trestněprávní úpravy krádeže, tj. česká a německá. V neposlední řadě bych chtěl za pomoci statistik a údajů zanalyzovat aktuální trend páchání trestného činu krádeže, přičemž určitým subcílem pak bude zobrazit, jak se projevila pandemie COVIDU-19 na statistikách a počtu spáchaných krádeží v roce 2020. Závěrečným čtvrtým cílem pak bude snaha o navržení aplikačního a legislativního řešení v souvislosti s pácháním drobné krádeže v době nouzového stavu, jak již bylo popsáno v souvislosti s pátou kapitolou výše.

Při psaní diplomové práce budu pracovat s právními předpisy, judikaturou, komentářovou literaturou, učebnicemi či odbornými elektronickými články. Tyto prameny postupně zanalyzuji jak samostatně, tak ve vzájemné konfrontaci a tento výsledek za pomoci mého vlastního hodnocení použiji do jednotlivých částí diplomové práce. V případě kapitoly třetí týkající se německé trestněprávní úpravy, budu do jisté míry používat i komparativní techniky.

Znamená to tedy, že budu používat teoretické metody, a to konkrétně metodu sběru dat, metodu analýzy a syntézy, a v neposlední řadě metodu komparace.

Tato diplomová práce vychází z právního stavu ke 12. březnu 2021.

1 Vývoj právní úpravy krádeže

Jak ukázu v následujících podkapitolách, tak krádež provází různé právní úpravy napříč staletími. Společnost si s tímto problémem poradila pomocí různých prostředků v závislosti na tom, o jaké období se jedná, což se pokusím postupně rozvést na následujících stránkách.

1.1 Úprava v římském právu

První významnou etapou v našem historickém přehledu je období starověkého Říma, které dalo světu několik velmi významných právníků a osobností, jako je například Gaius, Ulpianus, Papianus či Paulus.¹ Jedná se o období, které prošlo třemi fázemi vývoje, a to královstvím, republikou a císařstvím, které se dále dělilo na tzv. principát a dominát.²

Krádež³ se považuje za nejstarší delikt římského civilního práva a jako taková byla označována pod latinským pojmem *furtum*. Postupem času tento pojem nezahrnoval jen samotnou krádež, ale i zpronevěru, loupež a zčásti též podvod. Jako určité vodítko, jak byla krádež v daném období chápána, může sloužit definice vytvořená tehdejším významným právníkem Paulem, který krádež chápal jako „*jakékoli protiprávní nakládání s věcí v úmyslu obohatit se*“.⁴ Z této stručné, ale o to výstižné definice vyplývá, že se nejednalo jen o odejmutí věci cizí, ale také například o zpronevěru věci ze strany depozitáře, zatajení věci nalezené či nedovolené užívání věci cizí. Aby mohlo jít v konkrétním případě o krádež, muselo dojít k současnému splnění jak objektivního, tak i subjektivního předpokladu. Pro naplnění objektivního předpokladu se vyžadovalo, aby se jednalo o movitou věc, která byla v něčím vlastnictví. To tedy znamená, že za krádež nebylo považováno ani odcizení věci nemovité (zde mohlo dojít jen ke zbavení držby), ani odcizení tzv. *res nullius* (věci ničí). Kromě toho objektivní předpoklad zahrnoval i pachatelovo nakládání, resp. zacházení s danou věcí (*contrectatio rei*). Subjektivní předpoklad pak obsahoval *dolus-animus furandi*, což znamená pachatelův úmysl spáchat krádež. Z toho vyplývá, že krádeže se

¹ K jednotlivým významným právníkům dané doby: SVOBODA, Ludvík, ed. *Encyklopedie antiky*. 2. vyd. Praha: Academia, 1974, 744 s.

² REBRO, Karol a Peter BLAHO. *Římské právo*. 2. dopl. vyd. Bratislava: Manz, 1997, 388 s. ISBN 80-85719-08-8, str. 22.

³ K rozdílu mezi delicta a crimina: str. 5 diplomové práce.

⁴ KINCL, Jaromír; Michal SKŘEJPEK a Valentin URFUS. *Římské právo*. Dot. 2. dopl. a přeprac. vyd. (C.H. Beck dot. 1. vyd.). Praha: C.H. Beck, 1997, 386 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-031-1, str. 262.

nešlo dopustit z pouhé nedbalosti. Kromě toho subjektivní předpoklad pak dále zahrnoval úmysl obohatit se, a to bez ohledu na případnou pachatelovu pohnutku.⁵

Římské právo rozlišovalo v souvislosti s krádežemi různé situace, na základě kterých docházelo k dělení na jednotlivé typy. Základním členěním bylo, zdali byl pachatel při krádeži dopaden či nikoliv. Pokud pachatele při činu nedopadli, jednalo se o tzv. *fur nec manifestum*, z čehož pramenila skutečnost, že vina musela být pachateli klasickým způsobem prokázána před soudem. Mohlo se ale také stát, že pachatel byl při krádeži přistižen, to se pak jednalo o tzv. *fur manifestum*. V tom případě byl pachatel zmrskán a předán poškozenému do otroctví. Původně mohl poškozený dokonce pachatele usmrtit, a to za předpokladu, že volal na místě činu o pomoc. Později však došlo v tomto směru k určitému omezení, a tato možnost se zachovala jen pro případ, že se pachatel dopouštěl krádeže v noci (*fur nocturnus*) či pokud měl pachatel v ruce zbraň (*fur diurnus*).⁶

Co se týká samotných žalob, tak bylo možné, se setkat se dvěma typy žalob. První variantou, která se vyskytovala, byla žaloba *actio furti*, kterou byl oprávněn podat nejen vlastník odcizené věci, ale i ten, kdo má na vydání věci zájem. Prostřednictvím této žaloby se šlo domáhat zaplacení pokuty, jejíž částka se odvíjela podle toho, zda byl zloděj při činu dopaden (*fur manifestum*) či nikoliv (*fur nec manifestum*). Druhou variantou byla žaloba *condictio furtiva*, k jejímuž podání byl aktivně legitimován pouze vlastník odcizené věci, který se tak mohl domáhat buď navrácení věci do svého vlastnictví, nebo možnosti náhrady škody.⁷

Na závěr musím podotknout, že v samotném římském právu se rozlišovaly jednak tzv. *crimina* a tzv. *delicta*. Rozdíl mezi nimi byl v tom, proti jakým zájmům krádež směřovala. Pokud daný čin krádeže byl na újmu pouze osobě, vůči které tento čin směřoval, jednalo se o *delicta*. A naopak, pokud daný čin měl dalekosáhlejší rozsah, a byl schopen se dotýkat již zájmů samotného státu a společnosti jako celku, jednalo se o *crimina*. Samotná *crimina* byla řazena mezi právo veřejné, *delicta* pak mezi právo soukromé. Je také nutné upozornit na to, že

⁵ KINCL, Jaromír; Michal SKŘEJPEK a Valentin URFUS. *Římské právo*. Dot. 2. dopl. a přeprac. vyd. (C.H. Beck dot. 1. vyd.). Praha: C.H. Beck, 1997, 386 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-031-1, str. 262.

⁶ BARTOŠEK, Milan; ZPĚVÁK, Karel, ed. *Encyklopedie římského práva*. Ilustroval Jan JAVORSKÝ. Praha: Panorama, 1981, 512 s. Pyramida (Panorama), str. 160.

⁷ HRDINA, A.; DOSTALÍK, P. *Přehled římského práva soukromého: ke státní souborné zkoušce*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, 138 s. ISBN 978-80-7380-235-6, str. 97.

římsští právníci se příliš nezabývali *crimina*, neboť ji považovali za záležitost státu. To se i odráží například v Digestech vznikajících v období císaře Justiniána, kde se této problematice věnují pouze dvě knihy z celkového množství padesáti knih.⁸

1.2 Právní úprava do roku 1918

Dalším obdobím, na které bych chtěl poukázat, je období středověku a novověku na našem území. Pro původní pojetí trestního práva ve středověku tak bylo kupříkladu typické, že poškozený si napravoval své bezprávní svémocně vůči pachateli, jeho majetku či na skupině pachateli spřízněných osob. Poškozený se tedy nápravy svého bezprávní domáhal sám, popř. s pomocí svého okolí, a to buď cestou krevní msty, nebo jiným druhem kompenzace. Toto svémocné řešení sporů však znamenalo nebezpečí jak pro panovníka, tak i pro celou tehdejší společnost, neboť postupně docházelo k rozšiřování tzv. krevní msty. Není tedy divu, že postupně sílily tendence směřující k tomu, aby takovéto spory nebyly řešeny svémocně, ale cestou uplatnění státní moci, a to na základě iniciativy ze strany poškozeného.⁹ Co se týká významného právního díla, tak v roce 1039 došlo k vydání Dekrety Břetislavovy, která již obsahovala úpravu krádeže, jež se tak nejčastěji trestala oběšením a propadnutím jmění. V této právní úpravě se rozlišovaly dva typy krádeží, a to tzv. krádež zjevná (v případech, kdy pachatele dopadli při činu) a krádež, v jejímž případě bylo pouhé obvinění, o kterém pak následně rozhodoval ordál ohněm.¹⁰

V případě deliktů ohrožujících veřejný zájem, kam spadala mimo jiné i krádež, docházelo v průběhu 12. století k jejímu stíhání i bez iniciativy poškozeného, tedy z moci úřední. V druhé polovině 13. století dochází ke stále většímu uplatňování tzv. veřejné trestní iniciativy v rukou státních orgánů, a proto došlo i ke zřízení tzv. institutu popravcy, vykonávaného v Čechách popravníci, kteří bránili veřejný pořádek a zasahovali proti každému jeho rušiteli. Postupně byl také konstruován tzv. institut psaní, do nějž se zapisovaly osoby podezřelé ze spáchání hrdelního zločinu (tzv. psanci). Příkladem takového rejstříku je Popravčí kniha pánů z Rožmberka. Postupné omezování svémocného jednání poškozeného

⁸ KINCL, Jaromír; Michal SKŘEJPEK a Valentin URFUS. *Římské právo*. Dot. 2. dopl. a přeprac. vyd. (C.H. Beck dot. 1. vyd.). Praha: C.H. Beck, 1997, 386 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-031-1, str. 261.

⁹ VOJÁČEK, Ladislav; Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. *České právní dějiny*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 684 s. ISBN 978-80-7380-127-4, str. 170.

¹⁰ VLČEK, Eduard. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 67 s. ISBN 80-210-0791-5, str. 3-4.

dovršilo ve 14. století, kdy až na pár výjimek bylo takovéto jednání trestné z důvodu poškozování veřejného pořádku, ohrožení státu a bezpečnosti. Stále však existovala možnost řešení sporů soukromou cestou, a to za pevně stanovených pravidel prostřednictvím institutu soukromé války, jejímž účastníkem byla především šlechta, popřípadě též města samotná.¹¹ Z pohledu soudního řízení se ve 14. století začal uplatňovat vedle soudního řízení akuzačního (zahajovaného soukromou žalobou) tzv. proces inkviziční, jenž se zahajoval veřejnou žalobou. Zatímco pro akuzační řízení byla typická veřejnost, ústnost a rovné postavení obou stran sporu, tak pro inkviziční proces platil pravý opak (tedy neveřejnost, písemnost a nerovné postavení obžalovaného a žalobce). Z pohledu důkazních prostředků se v řízení před soudem užívaly důkazy racionální (typicky výslechy, listinné a věcné důkazy atp.) i důkazy iracionální, kam spadala přísaha účastníka sporu, tortura a zejména pak ordály čili boží soudy.¹²

Samotná úprava deliktů kulminovala v 16. století, kdy vznikaly různé skupiny deliktů podle toho, proti jakému zájmu směřovaly. Jednalo se tak o činy namířené proti státu, resp. panovníkovi, dále pak o delikty proti víře, delikty proti mravnosti či delikty směřující proti životu, zdraví a cti. Konečně pak pátou skupinou byly delikty majetkové. Trest, který hrozil za daný delikt, měl mít symbolický charakter s tím, že účel trestu měl vyjadřovat zastrašení a odplatu. O systematiku trestních sankcí se pokusil až Koldín ve svých Právech městských.¹³

Co se týká konkrétních trestněprávních úprav, lze jmenovat *Constitutio criminalis Josephina* z roku 1707/1708, jejíž prvenství tkví v tom, že se jedná o první trestní zákoník vydaný v českých zemích. Nevýhodou však bylo, že tento trestní zákoník platil pouze podpůrně a nadále se tak vedle něj užíval například trestní zákoník *Constitutio criminalis Carolina*. Dále bych zmínil rakousko-český zákoník Marie Terezie z roku 1768/1769 pod názvem *Constitutio criminalis Theresiana*, který byl pověstný svými krutými tresty. V roce 1787 pak došlo k vydání zákoníku Josefa II. nazývaný Všeobecný zákoník o zločinech a způsobu jejich trestání, jehož výjimečnost lze spatřovat v tom, že

¹¹ VOJÁČEK, Ladislav; Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. *České právní dějiny*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 684 s. ISBN 978-80-7380-127-4, str. 170-172.

¹² Tamtéž, str. 176-177.

¹³ Tamtéž, str. 174-175.

poprvé bylo samostatně upraveno hmotné právo a také v tom, že ctil zásadu *nullum crimen, nulla poena sine lege*. Na tento zákoník navazoval Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích z roku 1803, který mimo jiné výslovně obsahoval zásadu „*neznalost zákona neomlouvá*“. Konečně pak tuto etapu zakončuje trestní zákoník z roku 1852.¹⁴

Na následujících stránkách se podrobněji zaměřím na trestný čin krádeže nacházející se ve dvou právních úpravách, každá pocházející z jiného období, neboť takovým způsobem si lze vytvořit konkrétní názor o tehdejšímu nazírání na tento trestný čin.

1.2.1 Práva městská království českého

Tato právní úprava vzniká v prostředí konce 16. století, kdy vrcholí snaha o kodifikaci městského práva. Prvním pokusem o kodifikaci byla práce mistra Brikcí Kouřimského, který v roce 1536 vydává své dílo pod názvem *Knihy práv městských*, jež však nebylo kvalitní do té míry, aby se mohlo stát kodifikací městského práva. Tím se naopak stalo dílo Pavla Kristiána z Koldína, které bylo pojmenováno jako *Práva městská království Českého* (dále jen „*Koldínův zákoník*“). Návrh Koldínova zákoníku byl schválen roku 1579, závazným se stal až od roku 1580 na základě rozhodnutí apelačního soudu. I navzdory rozhodnutí apelačního soudu přetrvávaly problémy s uznáním jeho závaznosti, a to především ze strany severočeských měst. Tyto problémy se nakonec podařilo zažehnat až v roce 1610.¹⁵

Samotná právní úprava krádeže se nachází v kapitole pod názvem „*De Furto - O krádeži aneb o zlodějství*“.¹⁶ V prvním ustanovení této kapitoly je poskytnuta definice krádeže, která zní: „*Krádež jest lstné dotýkání věci cizí movité, kteréž působí a děje se bez povolení pána té věci, k nabytí jakéhokoli zisku z požívání jejího.*“¹⁷ Právě tato definice potvrzuje, že Koldín byl při psaní zákoníku ovlivněn římským právem, neboť tato definice se vyskytovala

¹⁴ VOJÁČEK, Ladislav; Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. *České právní dějiny*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 684 s. ISBN 978-80-7380-127-4. str. 486-489

¹⁵ Tamtéž, str. 132-133.

¹⁶ KOLDÍN, Pavel Kristián. *Práva městská království českého a markrabství moravského: spolu s krátkou jich summou*. Edited by Josef Jireček. Vyd. 5. V Praze: Nákladem Spolku českých právníků "Všeohrd"[online], [cit. 2020-08-01], 1876. xxxii, 511, str. 345. Dostupné z: <https://play.google.com/books/reader?id=QlsDAAAAQAAJ&hl=cs&pg=GBS.PA1>

¹⁷ Tamtéž, [cit. 2020-08-01], P. I., str. 345.

v římských Digestech či ji užíval již zmíněný římský právník Paulus, a to v jeho komentáři k praetorskému ediktu.¹⁸

Koldín v zákoníku rozlišoval dva typy krádeže. Prvním typem je tzv. krádež zjevná, při které byl pachatel přistižen, anebo u něj našli kradenou věc. Druhým typem byla tzv. krádež tajná, která musela být pachateli prokázána prostřednictvím důkazů zahrnující například svědky.¹⁹ Pokud se někdo dopustil krádeže, měl následovat trest šibenice, a to s odkazem na někdejší nařízení vydaného ze strany Fridricha Barbarossy. Avšak pokud se jednalo o krádež malé hodnoty, mohli soudci přistoupit ke zmírnění trestu.²⁰ Vedle obecné úpravy krádeže obsahuje zákoník i úpravu kvalifikovaných skutkových podstat. Jednalo se například o úpravu situace, kdy se pachatel dopustil krádeže či způsobil škodu na zahradách, chmelnicích či vinicích, kdy trestem bylo vyloupení očí, a pokud tak činil v noci, tak jako trest následovalo propadnutí hrdla.²¹ Z krádeže však nemohl být obviněn každý, neboť byly stanoveny výjimky. Konkrétně nemohl obviňovat otec syna a manžel manželku. Kromě toho existovala i další výjimka, která zakazovala uložení trestu smrti, pokud se krádeže dopustil pacholík mladší 18 let a děvče mladší 15 let, a to z důvodu nedostatku rozumových schopností.²² V této části zákoníku není opomenuta ani úprava věci nalezené, kdy se nálezci zakazuje přivlastnění si této věci. Naopak ji má navrátit pravému majiteli, a pokud jej nezná, tak nález věci alespoň ohlásit.²³ Pokud někdo pachateli pomáhal v jeho konání radou či skutkem nebo přijímal-li od něj vědomě kradené věci, či dokonce pachatele ukrýval, měl být potrestán stejně jako sám pachatel.²⁴

¹⁸ KNOLL, V.; DOSTALÍK, P. *Krádež a vliv římského práva v českém městském právu*. In *Delicta privata a crimina publica v římskom práve*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2010. s. 32-55. ISBN: 978-80-7097-841-2, str. 39.

¹⁹ KOLDÍN, Pavel Kristián. *Práva městská království českého a markrabství moravského: spolu s krátkou jich summou*. Edited by Josef Jireček. Vyd. 5. V Praze: Nákladem Spolku českých právníků "Všehrd" [online], [cit. 2020-08-01], 1876. xxxii, 511. P. III, str. 346. Dostupné z: <https://play.google.com/books/reader?id=QlsDAAAAQAAJ&hl=cs&pg=GBS.PA1>

²⁰ Tamtéž, [cit. 2020-08-01], P. IV., str. 346.

²¹ KNOLL, V.; DOSTALÍK, P. *Krádež a vliv římského práva v českém městském právu*. In *Delicta privata a crimina publica v římskom práve*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2010. s. 32-55. ISBN: 978-80-7097-841-2, str. 46.

²² KOLDÍN, Pavel Kristián. *Práva městská království českého a markrabství moravského: spolu s krátkou jich summou*. Edited by Josef Jireček. Vyd. 5. V Praze: Nákladem Spolku českých právníků "Všehrd" [online], [cit. 2020-08-01], 1876. xxxii, 511. P. XII., P. XIV., str. 349. Dostupné z: <https://play.google.com/books/reader?id=QlsDAAAAQAAJ&hl=cs&pg=GBS.PA1>

²³ Tamtéž, [cit. 2020-08-01], P. XVII., str. 350.

²⁴ Tamtéž, [cit. 2020-08-01], P. XII., P. XIV., str. 346.

Závěrem ještě dodávám, že Koldín kromě tohoto zákoníku dále zpracoval i dílo zvané Krátká summa (Summa práv městských), které ve formě výtahu shrnovalo podstatné části kodifikace.²⁵

1.2.2 Trestní zákon z roku 1852

V případě trestního zákona z roku 1852 se jedná o právní předpis, který platil na našem území až do roku 1950, tedy necelých sto let.²⁶ Byl přijat v porevoluční atmosféře roku 1852 jako zákon č. 117/1852 ř. z.²⁷ Předkladatelem této právní úpravy se stal ministerský rada, resp. později ministr, Anton rytíř Hye. Ve své podstatě tento zákon navazoval na Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích, vydaný již v roce 1803. Mnoho právníků proto tento trestní zákon nevnímalo jako nějaký nový typ kodifikace, ale spíše jen jako novelu zmíněného zákoníku z roku 1803.²⁸ Trestní zákon z roku 1852 přesto přinášel oproti svému předchůdci několik velmi významných změn. Především zde nalézáme trestní zásady typu *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*, které jsou i pro současnou trestněprávní úpravu naprosto nepostradatelné a skýtají záruku právního státu. Další změna se týkala kategorizace trestných činů, kdy zatímco zákoník z roku 1803 rozlišoval jen zločiny a přestupky, tak trestní zákon z roku 1852 k tomuto dělení přidává ještě přečiny (jednalo se tedy o tripartici). Třetí významnou změnou oproti předchozí trestněprávní úpravě bylo, že trestní zákon z roku 1852 obsahoval jen a pouze hmotněprávní úpravu, nikoliv tedy již úpravu procesní, která se stala součástí jiného právního předpisu.²⁹

Trestní zákon z roku 1852 (dále v této podkapitole jen „trestní zákon“) se členil na dva díly. První díl obsahoval úpravu zločinů, druhý díl se naopak zabýval úpravou přestupků a přečinů. Každý díl měl vlastní úpravu jednotlivých skutkových podstat, za jejichž porušení hrozil zákonem stanovený trest.³⁰ Samotná právní úprava krádeže se nacházela v prvním díle, v hlavě dvacáté první pod názvem „*O krádeži a zpronevěření*“, jednalo se o ustanovení § 171 až § 180

²⁵ VOJÁČEK, Ladislav, Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. *České právní dějiny*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 684 s. ISBN 978-80-7380-127-4, str. 133.

²⁶ Tamtéž, str. 489.

²⁷ VLČEK, Eduard. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 67 s. ISBN 80-210-0791-5, str. 31.

²⁸ VOJÁČEK, Ladislav; Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. *České právní dějiny*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 684 s. ISBN 978-80-7380-127-4, str. 489.

²⁹ VLČEK, Eduard. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 67 s. ISBN 80-210-0791-5, str. 31.

³⁰ VOJÁČEK, Ladislav; Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. *České právní dějiny*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 684 s. ISBN 978-80-7380-127-4, str. 489.

trestního zákona. Dále následovala v rámci hlavy dvacáté první již jen právní úprava zpronevření, a to až do ustanovení § 189 trestního zákona.³¹

Krádež je vymezena v ustanovení § 171 trestního zákona, jejíž definice zní takto: „*Kdo pro svůj užitek cizí movitou věc z držení někoho jiného, bez jeho přivolení odejme, dopustí se krádeže.*“³² Aby se z krádeže stal zločin, musel být naplněn alespoň jeden ze čtyř alternativně stanovených znaků, jak vyplývá z ustanovení § 172 trestního zákona: „*Krádež stane se zločinem, buď z toho, co věc ukradená činí, nebo z povahy skutku, nebo z vlastnosti věci odňaté, anebo z vlastnosti pachatelovy.*“³³

Pod pojmem „*co věc ukradená činí*“, jak stanoví ve své definici již zmíněný § 172 trestního zákona, se rozumí vyšší hodnota ukradené věci. Konkrétně je pro naplnění této podmínky zapotřebí, aby pachatel způsobil svým činem škodu přesahující alespoň 25 zlatých.³⁴

Povahou skutku je pak myšlena nebezpečnost samotného jednání pachatele pro danou společnost. V ustanovení § 174 trestního zákona se nacházejí dvě alternativní formy jednání. První lze vymezit jako jednání pachatele, který se dopustí krádeže se zbraní nebo jinými nebezpečnými nástroji bez ohledu na hodnotu odcizené věci. Druhá naopak obsahuje základní předpoklad, že pachatel musí svým jednáním způsobit škodu za více než 5 zlatých, a zároveň se krádeže dopustit v době požáru či povodně, v místech zasvěcených k bohoslužbě, na uzamčených věcech nebo na rybách v rybnících etc.³⁵

Krádež bude kvalifikována jako zločin i z důvodu vlastnosti odcizené věci. To konkrétně znamená, že buď pachatel odcizil věc určenou k bohoslužbám, a to bez ohledu na výši způsobené škody. Nebo pachatel způsobil svým jednáním škodu činící více než 5 zlatých, přičemž se však krádeže dopustil na úrodě na poli

³¹ *Obecný zákon trestní daný dne 27. května 1852*, uspořádal J. Škarda [online]. 2. vydání. Praha, 1875 [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: <https://play.google.com/books/reader?id=M7iuqUu1PSsC&hl=cs&printsec=frontcover&pg=GBS.PA94>

³² Tamtéž, [cit. 2020-08-03], § 171, str. 88.

³³ Tamtéž, [cit. 2020-08-03], § 172 str. 89.

³⁴ Tamtéž, [cit. 2020-08-03], § 173, str. 89-90.

³⁵ Tamtéž, [cit. 2020-08-03], § 174, str. 90-92.

či na ovoci na stromech, na pasoucím se či ženoucím se dobytku, na rolním nářadí nebo na mineráliích, nástrojích či nářadí uvnitř bání.³⁶

Čtvrtá a poslední možnost, jak může být krádež kvalifikována jako zločin, spočívala v pachatelově vlastnosti. To znamenalo, že buď si pachatel přisvojil páchaní krádeže jako svůj zvyk, nebo se pachatel dopustil krádeže činící více než pět zlatých, a k tomu naplnil jednu z podmínek týkající se například toho, že pachatel byl již pro krádež dvakrát potrestán nebo že se krádeže dopustila služebná vůči svým pánům etc.³⁷

Ve všech čtyřech případech (tj. § 173 až § 176 trestního zákona) hrozil za krádež těžký žalář trvající v rozmezí šesti měsíců až jedním rokem. V případě, že se k tomu přidaly další přitěžující okolnosti, pak byl trest těžkého žaláře uložen v rozmezí jednoho roku až pěti lety.³⁸ Pokud však způsobená škoda činila více než tři sta zlatých nebo pokud byla krádež provedena například obzvlášť lstivě nebo pokud pachatel použil násilí či pohrůžky, aby si ukradené věci uchoval, hrozil mu těžký žalář v rozmezí pěti až deseti let.³⁹

1.3 Právní úprava od roku 1918

Po zániku Rakouska-Uherska a vzniku Československé republiky v roce 1918, došlo na základě recepčního zákona č. 11/1918 Sb. k převzetí rakouského a uherského práva⁴⁰ (a tedy i trestního zákona z roku 1852)⁴¹. Vzhledem k tomu, že v období první republiky nedošlo k přijetí nového trestního zákona (zákoníku), bude první trestněprávní úpravou, které se budu v následující podkapitole věnovat, až trestní zákon z roku 1950.⁴²

³⁶ *Obecný zákon trestní daný dne 27. května 1852*, uspořádal J. Škarda [online]. 2. vydání. Praha, 1875 [cit. 2020-08-03], § 175, str. 92. Dostupné z: <https://play.google.com/books/reader?id=M7iuqUuIPsC&hl=cs&printsec=frontcover&pg=GBS.PA94>

³⁷ Tamtéž, [cit. 2020-08-03], § 176, str. 93.

³⁸ Tamtéž, [cit. 2020-08-03], § 178, str. 93-94.

³⁹ Tamtéž, [cit. 2020-08-03], § 179, str. 94.

⁴⁰ VOJÁČEK, Ladislav; Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. *České právní dějiny*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 684 s. ISBN 978-80-7380-127-4, str. 414.

⁴¹ Jednou ze změn právní úpravy krádeže oproti předchozí úpravě za Rakouska-Uherska byla skutečnost, že trestní zákon již ve svých ustanoveních nepoužíval jako měnu rakouské (rakousko-uherské) zlaté, ale již koruny československé. K tomu srov. zákon č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících ke dni 1. 1. 1927. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjygzf6mjrg4wta>

⁴² VLČEK, Eduard. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 67 s. ISBN 80-210-0791-5, str. 48.

1.3.1 Trestní zákon z roku 1950

Trestní zákon z roku 1950 byl publikován pod č. 86/1950 Sb., a vznikl v období tzv. právníké dvouletky, jejímž cílem bylo vytvoření a přijetí takových právních předpisů, které by odpovídaly ideologickému pojetí vládnoucí komunistické strany. Kromě tohoto právního předpisu byl v tomtéž období přijat z trestněprávní úpravy i trestní zákon správní, trestní řád správní či trestní řád.⁴³ Trestní zákon z roku 1950 rozlišoval na rozdíl od svého předchůdce jen jeden typ deliktu, a to trestný čin. Právní úprava přestupků se pak nacházela v trestním zákoně správním.⁴⁴

Krádež byla upravena v § 247 trestního zákona, jenž byl součástí osmé hlavy upravující majetkové trestné činy.⁴⁵ V rámci základní skutkové podstaty byla krádež definována takto: „*Kdo se zmocní cizí věci v úmyslu nakládat s ní jako s vlastní, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.*“⁴⁶ Kvalifikovaná skutková podstata trestného činu krádeže obsahovala alternativně stanovené znaky, při jejichž naplnění měl být pachatel potrestán od jednoho roku až do deseti let. Jednalo se o takové alternativy, kdy pachatel spáchá čin uvedený v prvním odstavci výdělečně [písm. a)], se zbraní [písm. b)], po činu použije násilí, eventuálně pohrůžku bezprostředního násilí k tomu, aby si věc uchoval [písm. c)], spáchá-li čin na věci, kterou byl povinen střežit [písm. d)] a konečně je-li dána jiná zvláště přitěžující okolnost [písm. e)].⁴⁷ Později došlo k novelizaci zákonem č. 63/1956 Sb., na jejímž základě byla vypuštěna varianta trestající přísněji situaci uvedenou pod písm. d).⁴⁸

1.3.2 Trestní zákon z roku 1961

Trestněprávní úprava zakotvená v trestním zákoně z roku 1950 však vydržela pouhých jedenáct let⁴⁹, neboť došlo k jejímu nahrazení zákonem

⁴³ VOJÁČEK, Ladislav; Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. *České právní dějiny*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 684 s. ISBN 978-80-7380-127-4, str. 557.

⁴⁴ VLČEK, Eduard. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 67 s. ISBN 80-210-0791-5, str. 48-49.

⁴⁵ Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon.

⁴⁶ Tamtéž, § 247 odst. 1.

⁴⁷ Tamtéž, § 247 odst. 2.

⁴⁸ Zákon č. 63/1956 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon č. 86/1950 Sb., Čl. V.

⁴⁹ Resp. téměř 12 let, neboť trestní zákon z roku 1961 nabyl účinnosti k 01. 01. 1962 (viz zákon č. 140/1961 Sb.).

č. 140/1961 Sb., trestní zákon. Kromě toho došlo i ke zrušení trestního zákona správního z roku 1950.⁵⁰

Hlavním důvodem vydání nového trestního zákona upravující hmotněprávní problematiku bylo do jisté míry dáno nedostatky úpravy předchozí. Co se týká samotné represivní podoby, tak lze konstatovat, že oproti předchozí úpravě z roku 1950 byla tato úprava mírnější. To vyplývá i například z toho, že trest smrti se stal trestem výjimečným⁵¹ a nenacházel se tedy mezi druhy trestů, jako tomu bylo v předchozím trestním zákoně.⁵² Kromě trestního zákona z roku 1961 se právní úprava krádeže následně nacházela taktéž v zákoně č. 150/1969 Sb., o přečinech. Jednalo se o tzv. přečin proti majetku v socialistickém a v osobním vlastnictví. Kdo se tak dopustil na cizím majetku škody nepřevyšující 1 500 Kčs zejména tím, že si přivlastnil věc tím, že se jí zmocnil, hrozil mu trest odnětí svobody až na 1 rok, nápravné opatření, zákaz činnosti, peněžitý trest do výše 10 000 Kčs nebo propadnutí věci. Ke zrušení zákona o přečinech došlo k 01. 07. 1990.⁵³

Trestný čin krádeže byl stejně jako v předchozím zákoně upraven v ustanovení § 247 trestního zákona, avšak tentokrát v rámci hlavy deváté, a nikoliv hlavy osmé. Základní skutková podstata upravená v prvním odstavci byla vymezena takto: „*Kdo si přivlastní cizí věc tím, že se jí zmocní, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.*“⁵⁴ Porovná-li to s předchozím trestním zákonem z roku 1950, tak sice došlo ke zvýšení horní hranice trestní sazby ze dvou let na tři roky, zároveň se však vyskytuje alternativa, uložit peněžitý trest namísto trestu odnětí svobody.⁵⁵

I za této úpravy došlo k přísnějšímu potrestání, pokud se pachatel dopustil krádeže podle prvního odstavce výdělečně [písm. b)] nebo za použití násilí, eventuálně pohrůžky bezprostředního násilí, aby si věc po činu uchoval [písm. c)]. Dalšími okolnostmi podmiňujícími použití vyšší trestní sazby, které

⁵⁰ VLČEK, Eduard. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 67 s. ISBN 80-210-0791-5, str. 50-51.

⁵¹ VOJÁČEK, Ladislav; Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. *České právní dějiny*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 684 s. ISBN 978-80-7380-127-4, str. 621-622.

⁵² Srov.: § 18 odst. 1 zákona č. 86/1950 Sb. a § 27 zákona č. 140/1961 Sb.

⁵³ Viz § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/1969 Sb., o přečinech.

⁵⁴ Viz § 247 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

⁵⁵ Srov. § 247 zákona č. 86/1950 Sb., trestní zákon.

předchozí trestní zákon neobsahoval, se týkaly toho, že se pachatel dopustil činu jako člen organizované skupiny [písm. a)] nebo svým činem zapříčinil značnou škodu či jiný zvlášť závažný následek [písm. d)].⁵⁶

Jen dodávám, že mnou výše popsaná právní úprava krádeže platila v období od 01. 01. 1962 do 30. 06. 1990. Po tomto období se v rámci jednotlivých novelizací změnila několikrát i samotná skutková podstata, přesněji řečeno došlo od roku 1992 do roku 2009 ke změně celkově čtyřikrát.⁵⁷ Po roce 1989 byla první novela krádeže provedena zákonem č. 175/1990 Sb.⁵⁸ Na základě této novely se stanovilo, že za porušení základní skutkové podstaty spočívající v присvojení si cizí věci, a způsobení tak škody nikoli nepatrné, se ukládá trest odnětí svobody až na jeden rok, peněžitý trest nebo propadnutí věci.⁵⁹

Vnímám jako vhodné, se na následujících řádcích věnovat vývoji škody nikoli nepatrné v rámci trestního zákona z roku 1961, přičemž si tak lze názorně ukázat její postupný vývoj. Zpočátku nebyla škoda nikoli nepatrná určena konkrétně stanovenou částkou ve výkladových ustanoveních trestního zákona, ale stanovovala se poměrně neurčitě jako polovina nejnižší měsíční mzdy, kterou měl stanovit jiný obecně závazný právní předpis. Tímto právním předpisem se rozumělo nařízení vlády č. 258/1990 Sb., které stanovovalo nejnižší měsíční mzdu na částku znějící 1 600 Kčs⁶⁰. Následně se pak jednalo o nařízení vlády č. 464/1991 Sb., které již zvýšilo tuto částku na 2 000 Kč(s)⁶¹. Vzhledem k tomu, že ustanovení § 89 trestního zákona hovořilo o polovině nejnižší měsíční mzdy, činila tak v uvedených obdobích škoda nikoli nepatrná 800 Kčs, resp. 1 000 Kč(s). Poté došlo v ustanovení § 89 trestního zákona k vypuštění slova „polovina“⁶², takže v období od 01. 01. 1994 do 31. 12. 2001⁶³ se jednalo již o celou částku ve výši 2 000 Kč. Konečně poslední změnu škody nikoli nepatrné v rámci tohoto trestního zákona přinesla novela provedená zákonem č. 265/2001 Sb., na základě čehož došlo od 01. 01. 2002 k pevnému zakotvení škody nikoli nepatrné na částku

⁵⁶ Viz § 247 odst. 2. zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

⁵⁷ Viz přehled jednotlivých novelizací pro trestní zákon z roku 1961. Dostupné z: www.beck-online.cz.

⁵⁸ Zákon č. 175/1990 Sb. Viz přehled jednotlivých novelizací pro trestní zákon z roku 1961. Dostupné z: www.beck-online.cz.

⁵⁹ § 247 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon (znění v období od 01. 07. 1990 do 31. 12. 1991).

⁶⁰ § 1 nařízení vlády č. 258/1990 Sb.

⁶¹ § 1 nařízení vlády č. 464/1991 Sb.

⁶² Viz novela trestního zákona provedená zákonem č. 290/1993 Sb. – čl. I, bod 38 (znění § 89/14).

⁶³ Viz časová verze trestního zákon. Dostupné z: www.beck-online.cz

v hodnotě 5 000 Kč⁶⁴, což osobně považuji za velmi pozitivní změnu i s ohledem na zásadu právní jistoty.

Vrátím-li se nazpět k novelizacím ustanovení § 247 trestního zákona, tak po poslední, tedy čtvrté novele provedené zákonem č. 253/2006 Sb.⁶⁵ lze konstatovat, že základní skutková podstata trestného činu krádeže byla až na jednu výjimku stanovenou pod písm. e)⁶⁶ shodná se současnou základní skutkovou podstatou trestného činu krádeže dle ustanovení § 205 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.⁶⁷ Za porušení základní skutkové podstaty trestného činu krádeže hrozil podle předchozího trestního zákona trest odnětí svobody až na 2 roky, peněžitý trest nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty.⁶⁸

1.3.3 Návrh trestního zákoníku z roku 2004

Ještě než došlo k přijetí současného zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, tak zde byla neúspěšná snaha o přijetí trestního zákoníku již v roce 2004.⁶⁹ V rámci tohoto návrhu se právní úprava krádeže nacházela v ustanovení § 180 trestního zákoníku. Lze konstatovat, že co se týká základní skutkové podstaty trestného činu krádeže, tak právní úprava byla velmi shodná, v podstatě až identická s dnešní právní úpravou krádeže zakotvenou v současném trestním zákoníku. Jak trestněprávní úprava z roku 2004, tak současný trestní zákoník obsahují dvě samostatné skutkové podstaty, dále obsahují s jedinou výjimkou shodně vymezené alternativní znaky v prvním odstavci, a v neposlední řadě i totožné trestní sankce za porušení základní skutkové podstaty (ať již v prvním či ve druhém odstavci).⁷⁰ V souvislosti se základní skutkovou podstatou krádeže je tedy možno spatřovat rozdíl jen v tom, že trestněprávní úprava z roku 2004

⁶⁴ Zákon č. 265/2001 Sb. – část druhá, čl. IV, bod 32; k účinnosti – část jedenáctá, čl. XIV.

⁶⁵ Zákon č. 253/2006 Sb., viz seznam novel trestního zákona č. 140/1961 Sb.

⁶⁶ Zatímco pod písm. e) zákona č. 140/1961 Sb. spadá situace, kdy byl pachatel za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, tak zákon č. 40/2009 Sb. pod písm. e) upravuje situaci, že se pachatel dopustí takového činu na území, na němž je/byla prováděna evakuace osob.

⁶⁷ Viz § 205 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

⁶⁸ Viz § 247 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon (znění v období od 01. 07.2006 do 31. 12. 2009).

⁶⁹ Předloha nepřijatého trestního zákoníku z roku 2004 jako Sněmovní tisk 744/0. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR [online]. [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=744&CT1=0>

⁷⁰ Srov. úpravu trestního zákoníku z roku 2009 a nepřijatého trestního zákoníku z roku 2004.

obsahovala navíc jeden alternativně stanovený znak v písm. f), který stanovoval, že pachatel byl za obdobný čin v posledních dvou letech postižen.⁷¹

V případech kvalifikovaných skutkových podstat trestného činu krádeže zde bylo rozdílů již více. Předně to, že trestněprávní úprava z roku 2004 trestala pachatele, spáchal-li takový čin na věci, která je předmětem kulturní hodnoty nebo archiválií (trestem odnětí svobody na 2 léta až 8 let)⁷² nebo na věci patřící do sbírky muzejní povahy nebo na věci, která je kulturní památkou (trestem odnětí svobody na 5 až 12 let)⁷³. Takto vymezený předmět útoku současný trestní zákoník neobsahuje, ale jak názorně ukážu ve 3. kapitole týkající se německé trestněprávní úpravy, tak ta ve svém trestním zákoníku právě takováto obdobná ustanovení obsahuje.⁷⁴ Jako druhý rozdíl bych vyzdvihl, že současný trestní zákoník stanovuje za krádež maximální výši trestu odnětí svobody až na 10 let⁷⁵, zatímco trestní zákoník z roku 2004 počítal s maximální výši trestu odnětí svobody až na 12 let.⁷⁶

1.3.4 Trestní zákoník z roku 2009

Současný trestní zákoník byl přijat v rámci legislativního procesu Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky a Senátem Parlamentu České republiky. K vyhlášení ve Sbírce zákonů, a tedy k platnosti trestního zákoníku⁷⁷ došlo dne 30. ledna 2009, když byl publikován pod č. 40/2009 Sb. Jelikož se jedná o důležitou a rozsáhlou právní úpravu, což se projevilo i na legisvakanci lhůtě, tak k účinnosti došlo až dne 01. 01. 2010.⁷⁸ V době odevzdání diplomové práce došlo k 32 novelizacím, počínaje novelou provedenou

⁷¹ Předloha nepřijatého trestního zákoníku z roku 2004 jako Sněmovní tisk 744/0. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR [online]. [cit. 2020-09-01]. § 180 odst. 1 písm. f). Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=744&CT1=0>

⁷² Předloha nepřijatého trestního zákoníku z roku 2004. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR [online]. [cit. 2020-09-01]. § 180 odst. 4 písm. d). Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=744&CT1=0>

⁷³ Tamtéž, [cit. 2020-09-01], § 180 odst. 5 písm. c).

⁷⁴ Viz 3. kapitola diplomové práce týkající se německé trestněprávní úpravy krádeže.

⁷⁵ Viz § 205 odst. 5 trestního zákoníku.

⁷⁶ Předloha nepřijatého trestního zákoníku z roku 2004. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR [online]. [cit. 2020-09-01]. § 180 odst. 5 písm. c). Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=744&CT1=0>

⁷⁷ Viz § 3 odst. 1 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv.

⁷⁸ Legislativní proces trestního zákoníku. In: *Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR* [online]. [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=5&t=410>

zákonem č. 306/2009 Sb., která nabyla účinnosti již k 01. 01. 2010 (s výjimkou části třetí, která nabyla účinnosti dne 01. 07. 2010).⁷⁹

Jak již vyplývá ze slova „zákoník“, jedná se o kodex, což znamená komplexní a systematickou úpravu daného právního odvětví, v tomto případě trestního práva hmotného.⁸⁰ Neznamená to však, že by celá hmotněprávní problematika trestního práva byla upravena jen tímto zákoníkem, neboť hmotněprávní úprava je dále obsažena například v zákoně č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, či v zákoně č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže).⁸¹

⁷⁹ Historie přijatých novel zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2021-02-24]. Stav k 01. 03. 2021. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40/historie>

⁸⁰ HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník* [online]. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009 [cit. 2021-02-24]. Beckovy odborné slovníky. ISBN 978-80-7400-059-1. Heslo ve slovníku: Kodex. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhfpw64zrguxgw33emv4a#>

⁸¹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 1052. ISBN 978-80-7552-358-7. str. 54.

2 Trestný čin krádeže podle § 205 trestního zákoníku

V této kapitole se zaměřím na rozbor jak základních, tak i kvalifikovaných skutkových podstat trestného činu krádeže. S ohledem na koncepci této kapitoly vnímám jako vhodné, nejprve uvést čtenáře do problematiky krádeže spáchané jako přestupek a sdělit pár slov ohledně krádeže v kontextu systematiky zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“).

2.1 Krádež jako přestupek

V oblasti správního trestání je základním zákonem především zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“), který upravuje jednotlivé fáze přestupkového řízení. Dalším pak zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, který obsahuje skutkové podstaty vybraných přestupků, za které zároveň stanovuje správní tresty.⁸²

Definici přestupku obsahuje § 5 přestupkového zákona v tomto znění: „*Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*“⁸³ Z tohoto ustanovení vyplývá jak pozitivní vymezení (tedy jedná se o společensky škodlivý protiprávní čin, v zákoně je výslovně za přestupek označen a v neposlední řadě vykazuje znaky stanovené zákonem), tak negativní vymezení (nejde-li o trestný čin).⁸⁴ Vždy bude potřeba se zaměřit na společenskou škodlivost pachatelova jednání, kdy hlavním kritériem bude intenzita poškození či ohrožení chráněných zájmů či závažnost způsobeného následku. Obecně lze ale shrnout, že ustanovení týkající se přestupků jsou v poměru subsidiarity k ustanovením o trestných činech. Orgány veřejné moci by tedy měly nejprve zhodnotit, zda daný skutek nelze kvalifikovat jako trestný čin, a pokud dojdou

⁸² KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. V Praze: C.H. Beck, 2019, 536 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-727-9, str. 250.

⁸³ Viz § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (přestupkový zákon).

⁸⁴ JEMELKA, Luboš; VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 1056. ISBN 978-80-7400-772-9, str. 43.

k zamítavému závěru, tak až poté se přesunout do úvah ohledně kvalifikace daného jednání jako přestupku.⁸⁵

Konkrétní právní úpravu krádeže v oblasti správního trestání lze nalézt v § 8 odst. 1 písm. a) 1. bod [resp. § 8 odst. 2 písm. a) 1. bod] zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, a to jako součást přestupků proti majetku. Slovy zákona se přestupku dopustí fyzická osoba či fyzická osoba podnikající nebo právnická osoba tím, že úmyslně způsobí škodu na cizím majetku, a to krádeží.⁸⁶ Hlavním odlišením přestupku od trestného činu bude především výše způsobené škody ze strany pachatele. Pokud se tedy pachatel dopustí škody nižší než 10 000 Kč, bude jeho jednání kvalifikováno jako přestupek. Samozřejmě s výjimkou případu, kdy pachatel naplní základní skutkovou podstatu trestného činu krádeže, která nebere ohled na výši způsobené škody (například v případě vloupání), neboť v takovém případě by mělo být dané jednání kvalifikováno jako trestný čin, i když způsobí škodu nižší, než je 10 000 Kč.⁸⁷ K tomu ale již další kapitoly, které se zaměřují pouze na krádež spáchanou jako trestný čin.

2.2 Krádež v systematice trestního zákoníku

Právní úprava trestného činu krádeže je obsažena ve zvláštní části trestního zákoníku, konkrétně v hlavě páté nesoucí název „*Trestné činy proti majetku*“. V této hlavě trestního zákoníku se dále nacházejí trestné činy, které mají s krádeží společný tzv. druhový (skupinový) objekt, kterým se v tomto případě rozumí majetkové zájmy.⁸⁸ Důležitost druhového objektu spočívá v tom, že z něho vychází celková systematika zvláštní části trestního zákoníku.⁸⁹ Předmětem ochrany u většiny majetkových trestních činů bývá vlastnictví, opomenuta není ani kupříkladu ochrana nerušeného držení či užívání věci, popř. ochrana jiných majetkových práv.⁹⁰

⁸⁵ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 143-144.

⁸⁶ Viz § 8 odst. 1 písm. a) 1. bod, resp. § 8 odst. 2 písm. a) 1. bod zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

⁸⁷ JEMELKA, Luboš; VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 1056. ISBN 978-80-7400-772-9, str. 981.

⁸⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 1052. ISBN 978-80-7552-358-7, str. 652.

⁸⁹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 168-169.

⁹⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 1052. ISBN 978-80-7552-358-7, str. 652-653.

Základní principem a podstatou právního státu jsou subjektivní práva jednotlivce, a proto má být cílem současného pojetí trestního práva ochrana jeho práv, svobod či důstojnosti. Toto pojetí by se mělo odrážet i v pořadí jednotlivých hlav zvláštní části trestního zákoníku. Pohledem na současnou strukturu trestního zákoníku lze konstatovat, že tato podstata je naplněna. Jednotlivec je chráněn na prvním místě, neboť v rámci hlavy první je druhovým objektem život a zdraví, následuje ochrana svobody (hlava druhá), lidská důstojnost v sexuální oblasti (hlava třetí), rodina a děti (hlava čtvrtá), a právě majetek v hlavě páté. Až hlava devátá obsahuje trestné činy, které míří proti státu či mezinárodním organizacím. Pak ale nastává například otázka, proč jsou trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy upraveny až v hlavě poslední, tj. třinácté. V tomto případě není hlavním hlediskem druhový objekt či hledisko závažnosti spáchaného trestného činu, neboť například trestný čin genocidia (§ 400 TZ) je vážnější útok proti lidství než vražda jednotlivce (§ 140 TZ). Zdůvodnění pro zařazení těchto trestných činů až v rámci hlavy třinácté bývá takové, že tyto trestné činy charakterizuje vnitrostátní přesah a jejich úprava tak vychází z mezinárodních smluv, které Českou republiku zavazují.⁹¹

Je však třeba uvést, že jednotlivec nebyl vždy řazen na první místo v systematice trestněprávních úprav. Například předchozí trestní zákon z roku 1961 stavěl do popředí ochranu republiky (hlava první) a hospodářské zájmy (hlava druhá). Trestné činy proti životu a zdraví se nacházely až v hlavě sedmé.⁹² Toto rozčlenění odpovídalo tehdejší představě o tom, že primárně mají být chráněny zájmy dotýkající se celé společnosti a jednotlivce až sekundárně.⁹³

2.3 Základní skutková podstata (§ 205 odst. 1, 2 TZ)

Trestný čin krádeže obsahuje dvě základní skutkové podstaty obsažené v § 205 odst. 1 a odst. 2 trestního zákoníku. V této podkapitole proto postupně charakterizují obligatorní znaky těchto dvou základních skutkových podstat. Konkrétně se jedná o objekt, objektivní stránku, subjekt a subjektivní stránku.⁹⁴

⁹¹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 1052. ISBN 978-80-7552-358-7, str. 544-546.

⁹² Zákon č. 140/1961 Sb.

⁹³ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 169.

⁹⁴ Tamtéž, str. 161.

Pro lepší přehlednost jsem se rozhodl, že objektivní stránku těchto dvou základních skutkových podstat rozčlením do dvou podřazených podpokapitol.

2.3.1 Objekt

Objektem se rozumí určitá právní hodnota, společenské vztahy a zájmy, u kterých má společnost zájem na tom, aby došlo k jejich ochraně formou trestního zákona, tedy aby jim stát poskytl určitou trestněprávní ochranu. Jedná se o teoretické vymezení, neboť objekt není ve většině případů výslovně vyjádřen, a je potřeba ho tedy dovodit interpretací daného trestněprávního ustanovení (jednou z výjimek je například trestný čin rozvrácení republiky v § 310 trestního zákoníku, kdy útok směřuje mimo jiné proti ústavnímu zřízení, čímž dochází k určení objektu skutkové podstaty). Z hlediska kategorií, se rozeznává obecný objekt, druhový objekt (viz výše) a individuální objekt, kterým se rozumí již konkrétní zájem chráněný jednotlivým ustanovením trestního zákona.⁹⁵

Nebude asi překvapivé, že objektem u trestného činu krádeže je vlastnictví, držba či jen samotné faktické držení věci. Z tohoto hlediska je důležitý faktický stav, tedy že poškozená osoba, případně jiná osoba disponující s věcí (například nájemce), má věc ve své moci.⁹⁶ S objektem do jisté míry souvisí i předmět útoku, kterým je v případě krádeže cizí věc (viz dále).⁹⁷ Z pohledu právní úpravy je vlastnické právo ústavně zakotveno v článku 11 Listiny základních práv a svobod, který zakotvuje právo každého vlastnit majetek. Nelze opomenout ani soukromoprávní úpravu, konkrétně občanský zákoník, a to část upravující věcná práva.⁹⁸

2.3.2 Objektivní stránka v § 205 odst. 1 TZ

Objektivní stránku trestného činu lze charakterizovat jako určitý způsob, kterým byl trestný čin spáchán, včetně jeho následků. Skládá se z obligatorních znaků, které tvoří jednání, následek a příčinná souvislost mezi jednáním a nastalým následkem (tzv. kauzální nexus). K fakultativním znakům pak lze řadit například místo (tj. kde byl trestný čin spáchán), čas (resp. dobu, ve které došlo ke

⁹⁵ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 1052. ISBN 978-80-7552-358-7, str. 117-119.

⁹⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1978.

⁹⁷ Tamtéž, str. 1978.

Znění čl. 11 Listiny základních práv a svobod: „Každý má právo vlastnit majetek.

Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje.“

⁹⁸ Tamtéž, str. 1978.

spáchání trestného činu), hmotný předmět útoku či nástroj užitý ke spáchání trestného činu.⁹⁹

Objektivní stránka první základní skutkové podstaty stanovené v prvním odstavci spočívá v přisvojení si cizí věci tím, že se jí (cizí věci) pachatel zmocní. Vedle tohoto základního předpokladu musí dojít ještě k naplnění jednoho z alternativně stanovených znaků zakotvených pod písmeny a) až e), taktéž v rámci prvního odstavce.¹⁰⁰ Ještě než provedu rozbor těchto alternativně stanovených znaků, vnímám jako vhodné, terminologicky si objasnit a vysvětlit určité pojmy související se skutkovou podstatou trestného činu krádeže.

Předně se jedná o pojem „cizí věc“. K pojmu věci se vztahuje ustanovení § 134 trestního zákoníku, které stanovuje, že věcí se rozumí i ovladatelná přírodní síla. Zároveň dodává, že ustanovení o věcech se použije i na živá zvířata či zpracované oddělené části lidského těla, pokud nevyplývá z ustanovení trestního zákona něco jiného.¹⁰¹ Ovladatelnou přírodní silou je například vodní, parní nebo elektrická energie, což se pak projevuje v případě, kdy někdo například neoprávněně odebírá elektrický proud. Zpracovanou oddělenou částí lidského těla se pak rozumí například paruka z pravých vlasů nebo zub se zlatou korunkou.¹⁰² Odcizenou věcí může být jak věc hmotná, tak i věc nehmotná. Avšak odcizit lze jen věc movitou, a nikoliv věc nemovitou. To však neznamená, že nelze z nemovité věci získat určitým způsobem věc movitou, a tu pak následně odcizit (například lze si představit, že pachatel vysadí dveře, které se považují jako součást domu, a tyto dveře pak následně odcizí).¹⁰³ Pokud se někdo dopustí krádeže dokladů typu vkladní knížka, nejedná se o trestný čin krádeže, ale toto jednání by bylo kvalifikováno jen jako příprava k trestnému činu krádeže podle ustanoveních § 20 odst. 1, § 205 trestního zákoníku. Tato příprava by navíc byla jen trestná, pokud by se vztahovala k přípravě zvláště závažného zločinu (§ 14 odst. 3 TZ), což je v případě krádeže pátý odstavec § 205 trestního

⁹⁹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 175.

¹⁰⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1979.

¹⁰¹ Viz § 134 trestního zákoníku.

¹⁰² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 1052. ISBN 978-80-7552-358-7, str. 660-661.

¹⁰³ Tamtéž, str. 660.

zákoníku. Vkladní knížku a jiné obdobné doklady lze totiž chápat jen jako doklady prokazující pohledávku.¹⁰⁴

Jak již vyplývá z přídavného jména „cizí“, musí se jednat o věc, která nepatří pachateli buď vůbec, anebo ji má pachatel v podílovém spoluvlastnictví s jinou osobou či jinými osobami (a pachatel zachází s věcí takovým způsobem, aby vyloučil z výkonu vlastnického práva ostatní spoluvlastníky). Krádeže se však nelze dopustit na věci, která je součástí společného jmění manželů, jak stanovilo v minulosti například rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR publikované pod č. 32/1969 Sb. rozh. tr.¹⁰⁵ V tomto rozhodnutí bylo stanoveno, že se jeden manžel nemůže dopustit krádeže na věci druhého manžela, která je součástí tzv. bezpodílového spoluvlastnictví manželů. Do tehdy bezpodílového spoluvlastnictví manželů, upraveného předchozím občanským zákoníkem č. 40/1964 Sb., se zahrnovaly věci, které byly předmětem osobního vlastnictví jednoho z manželů a věci nabyté v době, kdy manželství trvalo. Výjimkou byly věci, které sloužily k výkonu povolání či k osobní potřebě jednoho z manželů a věci, které jeden z manželů nabyl dědictvím či darem. V tomto konkrétním případě si manželka v době, kdy její manžel byl ve výkonu trestu odnětí svobody, sama odchovala hospodářské zvíře (konkrétně prase domácí), ze kterého si po porážce vyrobila sádlo. Její manžel po té, co vykonal svůj trest, toto sádlo (včetně dalších věcí) uložené v konvi vzal a prodal. Jak již bylo zmíněno výše, za součást tehdy upraveného bezpodílového spoluvlastnictví manželů se považovala věc, kterou nabyl jeden z manželů za trvání společného manželství. Nejednalo se tedy o cizí věc, a proto nebylo možné takovéto jednání kvalifikovat jako trestný čin krádeže.¹⁰⁶ Tento judikát se sice týkal tehdejší právní úpravy bezpodílového spoluvlastnictví manželů, ale jeho význam zůstává zachován i pro současnou právní úpravu společného jmění manželů.¹⁰⁷

Z terminologického hlediska je zapotřebí si ještě podrobněji definovat, co se myslí pojmy „přisvojení“ a „zmocnění se“ cizí věci. Přisvojení znamená, že pachatel získává věc do své dispozice, tím se však zároveň nemyslí to, že by se stal vlastníkem této věci, neboť nelze legálně nabýt vlastnického práva k věci

¹⁰⁴ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 637.

¹⁰⁵ Tamtéž, str. 637-638.

¹⁰⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 25. 10. 1968, sp. zn. 9 Tz 64/68, [R 32/1969 tr.].

¹⁰⁷ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 638.

získané trestným činem. Co se týká samotného zmocnění, tak ke zmocnění se cizí věci může pachatel použít nějaký nástroj nebo jen svou vlastní ruku. Pachatel se může cizí věci taktéž zmocnit i tím, že využije ke krádeži tzv. živý nástroj, tedy osobu trestně neodpovědnou (ať již z důvodu nedostatku věku či nepřičetnosti) nebo osobu, která je sice trestně odpovědná, ale v daném případě byla k jednání donucena například násilím. Samotný trestný čin je pak dokonán, jakmile se pachatel zmocní cizí věci, a to s úmyslem si takovou cizí věc přisvojit. Jestli se věc stále ještě nachází v dispozici původního vlastníka či nikoliv, se posuzuje podle konkrétních okolností případu (například i když se majitel věci nachází v práci a věc se nachází u něho doma, tak to zcela jistě neznamená, že by věc neměl ve své dispozici). V tomto ohledu je důležitý i úmysl pachatele, který musí směřovat k přisvojení si této cizí věci. Pokud se pachatel rozhodne věc vrátit, nemění to nic na tom, že trestný čin byl již dokonán, jak v minulosti uvedl například Nejvyšší soud ČSSR ve svém rozhodnutí publikovaném pod č. 27/1966 sb. rozh.¹⁰⁸ V této věci několikrát trestaný recidivista odcizil v hostinci z pultu tašku, která obsahovala peněžitou částku v hodnotě asi 700 Kčs. Vedoucí hostince slyšela podivný zvuk, a při navrácení se na původní místo zjistila, že zmizely peníze. Vzhledem k tomu, že v hostinci se nenacházela kromě pachatele jiná osoba, bylo nasnadě zjistit, kdo se tohoto činu dopustil. Žena nakonec pachatele přinutila pod pohrůzkou nahlášení činu policii, aby tašku s penězi vrátil, což tak nakonec učinil. Nic to ale neměnilo na tom, že trestný čin krádeže [v tehdejších podmínkách kvalifikováno jako trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) trestního zákona z roku 1961] byl dokonán okamžikem, kdy se pachatel zmocnil tašky s penězi, čímž došlo z jeho strany k přisvojení. A to bez ohledu na skutečnost, že pachatel nakonec odcizenou věc vrátil.¹⁰⁹ Na závěr ještě musím poznamenat, že krádeže se nelze dopustit na věcech, které buď nikomu nepatří (tzv. *res nullius*), nebo jež majitel opustil (tzv. *res derelictae*), případně věcí skrytých (za předpokladu, že není znám jejich vlastník, jehož totožnost nelze nějakým způsobem určit).¹¹⁰

Po krátkém terminologickém rozboru užitých výrazů v první větě prvního odstavce § 205 trestního zákoníku, lze již přistoupit k jednotlivým alternativně

¹⁰⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1983-1984.

¹⁰⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29. 3. 1966, sp. zn. 1 Tz 16/66, [R 27/1966 tr.].

¹¹⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1984.

určeným znakům stanovených pod písmeny a) až e), které musí nastat, aby se jednalo o trestný čin krádeže podle ustanovení § 205 odst. 1 trestního zákoníku. Ve všech následně uvedených případech hrozí pachateli trest odnětí svobody až na dvě léta, zákaz činnosti nebo propadnutí věci.¹¹¹

2.3.2.1 Škoda nikoli nepatrná (písm. a)

První alternativně stanovený znak se týká způsobení škody nikoli nepatrné na cizím majetku.¹¹² Novelou ustanovení § 138 trestního zákoníku, provedenou zákonem č. 333/2020 Sb. (s účinností od 01. 10. 2020), došlo ke zvýšení jednotlivých hranic výše škod.¹¹³ Jak tedy nyní stanoví ustanovení § 138 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, tak škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 10 000 Kč (před provedenou novelizací se jednalo o částku ve výši nejméně 5 000 Kč).¹¹⁴ Pokud tedy pachatel spáchá svým jednáním škodu nižší než 10 000 Kč, a zároveň není naplněn jiný alternativní znak v prvním odstavci (popř. druhý odstavec), mělo by být pachatelovo jednání kvalifikováno jako přestupek. Často se však stává, že pachatel nekončí s trestnou činností po prvním útoku, ale naopak pokračuje dále, což má ten důsledek, že se způsobené škody sčítají. Pachatel tedy může například způsobit prvním útokem škodu ve výši 1 100 Kč, přičemž takovou škodu způsobí při dalších devíti dílčích útocích (v souhrnu tedy způsobí škodu ve výši 11 000 Kč), což již znamená naplnění základní skutkové podstaty trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.¹¹⁵ Jedná se o tzv. pokračování v trestném činu, jehož podmínky jsou stanoveny v § 116 trestního zákoníku (konkrétně jde o jednotný záměr, naplnění skutkové podstaty stejného trestného činu, stejný či podobný způsob provedení, blízká časová souvislost a souvislost v předmětu útoku).¹¹⁶

S ohledem na způsobenou škodu je důležité vzít v úvahu i to, jakou měl pachatel představu o předmětu svého útoku a taktéž pachatelův záměr, což stanovil již Vrchní soud v Praze svým usnesením ze dne 13. 08. 1993 (R 26/1994 tr.). V této konkrétní věci mladistvý pachatel rozbil okénko u čerpací stanice, do které se následně vloupal. Vzhledem k tomu, že na čerpací stanici pracovala

¹¹¹ Viz § 205 odst. 1 trestního zákoníku.

¹¹² Viz § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.

¹¹³ Zákon č. 333/2020 Sb. - viz změna trestního zákoníku.

¹¹⁴ § 138 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.

¹¹⁵ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1984-1985.

¹¹⁶ § 116 trestního zákoníku.

matka jeho spolupachatele, tak měl jasnou představu o tom, jaká částka peněz by se měla na místě nacházet (dle jeho představ se mělo jednat o částku ve výši 60 000 Kč). Mladistvý pachatel však po vloupání nemohl otevřít trezor, a tak nic neodcizil. Jak Vrchní soud v Praze ve svém usnesení uvedl, tak Krajský soud v Plzni se dopustil pochybení, když uvedené jednání kvalifikoval jen jako pokus trestného činu vloupání podle § 247 odst. 1 písm. b) zákona č. 140/1961 Sb., a opomněl zohlednit, že pachatel měl jasnou představu o tom, jakou částku chce odcizit (svým činem chtěl způsobit škodu nikoli malou). Podle Vrchního soudu v Praze se tedy pachatel dopustil pokusu trestného činu krádeže podle § 8 odst. 1, § 247 odst. 1 písm. b), odst. 2 zákona č. 140/1961 Sb.¹¹⁷

Ještě než přistoupím k druhé variantě, mám zde malou poznámku k novele trestního zákoníku provedenou zákonem č. 333/2020 Sb., na základě které se mění hranice výše škody nikoli nepatrné. Jak jsem již zmiňoval, tak předchozí výše škody nikoli nepatrné, která činila 5 000 Kč, byla stanovena od 01. 01. 2002¹¹⁸, tedy ještě za předchozího trestního zákona z roku 1961 a současný trestní zákoník tuto částku v nezměněné výši převzal. Důležitou úlohu však hraje průměrná mzda v uvedených obdobích. Zatímco ve 4. kvartálu roku 2001 (tedy v období před 01. 01. 2002) činila průměrná mzda 15 908 Kč, tak ve 2. kvartálu roku 2020 se jedná již o částku 34 271 Kč.¹¹⁹ Za druhý faktor, který není možno opomenout, lze označit nárůst inflace, která od roku 2002 do roku 2020 stoupla o 47,3 %.¹²⁰ Pokud tedy pachatel v roce 2002 odcizil věc v hodnotě 5 000 Kč, je to stejné, jako kdyby v roce 2020 odcizil tutéž věc, ale tentokrát v hodnotě 7 365 Kč.¹²¹ I když osobně nejsem příznivec takto skokového zvýšení této hranice a osobně se trochu obávám, aby se plno pachatelů nespolehalo na to, že jejich skutek bude kvalifikován jen jako přestupek, tak pokud se vezme v úvahu tehdejší poměr škody nikoli nepatrné ve vztahu k průměrné mzdě, a navíc se zohlední stoupající inflace, tak se jedná o logický vývoj v podobě zvýšení této hranice.

¹¹⁷ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 8. 1993, sp. zn. 3 To 47/93, [R 26/1994 tr.].

¹¹⁸ Novela byla provedena zákonem č. 265/2001 Sb.

¹¹⁹ *Průměrná mzda - vývoj průměrné mzdy, 2020*. Kurzy.cz [online]. [cit. 2020-09-25]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/makroekonomika/mzdy/>; konkrétně 4Q 2001 a 2Q 2020

¹²⁰ *Kalkulačka inflace: jak se znehodnocuje česká koruna?* In: *Peníze.cz* [online]. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/kalkulacky/znehodnoceni-koruny-inflace#inflace>

¹²¹ Inspirováno, avšak upraveno s ohledem na hodnoty: KŘÍSTEK, Lukáš. Škoda v trestním právu a zvyšování cen. In: *Česká justice* [online]. 19.9.2018 [cit. 2020-10-24].

Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/blog/skoda-trestnim-pravu-zvysovani-cen/>

Negativním jevem však může být případné zahlcení správních orgánů vyřizujících přestupkovou agendu.¹²²

2.3.2.2 Vloupaní (písm. b)

Pod písmenem b) se nachází úprava situace spočívající v tom, že pachatel spáchá čin vloupáním, a to bez ohledu na výši způsobené škody.¹²³ Definici vloupání lze nalézt ve výkladových ustanoveních, konkrétně v ustanovení § 121 trestního zákoníku. Za vloupání se tak považuje: „*Vniknutí do uzavřeného prostoru lstí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly.*“¹²⁴ V souvislosti s prostorem lze rozlišovat jak větší prostor typu místnost, budova, byt či sklad, tak i prostor menší jako zavazadlový prostor u auta či jen příruční pokladna. Podstatou uzavření je ochrana dané věci před neoprávněnými osobami, nejčastěji se tak bude jednat o zámky, oplocení či různá elektronická zařízení sloužící k ochraně věci. Pojmem vniknutí se chápe jak vstup do tohoto uzavřeného prostoru, tak ale i otevření či jiné narušení tohoto prostoru a sáhnutí do něj, ať již rukou či za pomoci nějakého k tomu uzpůsobeného nástroje. Důležité však je, že daný předmět útoku se musí nacházet uvnitř tohoto uzavřeného prostoru (tedy například uvnitř trezoru).¹²⁵

Pro lepší představu, co se konkrétně myslí pojmy souvisejícími s vloupáním, se pokusím o názorné příklady. Vniknutím do uzavřeného prostoru lstí může být nějaká vymyšlená záminka, aby se pachatel dostal do cizího domu (popř. bytu) například v přestrojení za kontrolora elektřiny. Nedovoleným překonáním uzamčení je takový případ, kdy se pachatel dostane do cizího objektu například falešným či nalezeným klíčem nebo planžetou, aniž by muselo být nějakým způsobem použito síly. Konečně pak jistící překážkou se rozumí například plot či mříž s tím, že v této variantě se již počítá s použitím určité síly (v případě varianty s plotem by bylo například zapotřebí jeho stržení).¹²⁶ To, že si pod vloupáním netřeba představovat jen situace, kdy se pachatel vloupá do něčího bytu či domu, ukázalo například rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 03. 08. 1990 [R 24/1991 tr.], které se týkalo pokladničky ve skřínce veřejného

¹²² Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 46/18 (zmínka o případném zahlcení spr. orgánů přestupky).

¹²³ Viz § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku.

¹²⁴ § 121 trestního zákoníku.

¹²⁵ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 1464 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1311-1312.

¹²⁶ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 639-640.

telefonního automatu. Obvodní soud pro Prahu 5 judikoval, že vypáčení pokladničky ve skříňce veřejného telefonního automatu splňuje znak vloupání. Mimo jiné i z toho důvodu, že kryt pokladniček plní funkci překážky mezi osobami a danou věcí.¹²⁷

2.3.2.3 Uchování si věci (písm. c)

Toto ustanovení dopadá na situace, kdy se pachatel bezprostředně po činu pokusí věc uchovat za použití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí.¹²⁸ Násilím se rozumí použití fyzické síly k překonání či zamezení odporu, které následuje v krátkém časovém úseku (tedy bezprostředně) po odcizení věci. Jak násilí, tak i samotná pohrůžka bezprostředního násilí může směřovat jak vůči vlastníkově věci, tak i vůči osobě jiné (například pachatel užije násilí vůči nočnímu hlídači, který střeží materiál na nedostavěné stavbě), resp. pohrůžka bezprostředního násilí může být orientována na život, zdraví či majetek jiné než inzultované osoby. Takovouto pohrůžku lze projevit jak ústně za použití výhrůžné formule, tak i konkludentně pomocí posunků ruky (například ve formě zaťaté pěsti).¹²⁹ Tuto variantu krádeže je potřeba odlišovat od trestného činu vydírání vyjádřeného v ustanovení § 175 trestního zákoníku. Trestný čin vydírání též předpokládá, že bude užito násilí či pohrůžky násilí (příp. pohrůžky jiné těžké újmy). Na rozdíl od varianty krádeže uvedené pod písmenem c) však nesměřuje takovéto násilí či pohrůžka násilí k tomu, aby si pachatel odcizenou věc uchoval, nýbrž k tomu, aby poškozený nechal kupříkladu pachatele odejít z místa činu (případně aby poškozený něco konal, opominul nebo trpěl). Není však vyloučen ani souběh mezi uvedenými trestnými činy, pokud pachatel použije násilí či pohrůžku bezprostředního násilí, aby si uchoval odcizenou věc, a zároveň aby poškozený něco konal, opominul či trpěl.¹³⁰

Vztahem mezi oběma uvedenými trestnými činy se zabýval Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 22. 02. 2012 [R 60/2012 tr.]. V této konkrétní věci se pachatel dopustil několika trestných činů. Mimo jiné se dopustil vloupání, při kterém odcizil ze sklepa domu několik věcí v hodnotách sta korun, mezi nimiž byla i sekyrka. Poškozený však pachatele přistihl a následně i pronásledoval,

¹²⁷ Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 3. 8. 1990, sp. zn. 3 T 49/90, [R 24/1991 tr.].

¹²⁸ Viz § 205 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku.

¹²⁹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1986.

¹³⁰ Tamtéž, str. 1986-1987.

přičemž mu oznámil, aby zůstal na místě, neboť již zavolal policii. Po tomto konstatování pachatel vytáhl právě odcizenou sekyrku (o které poškozený nevěděl, že ji má) a začal mu vyhrožovat, ať ho nechá být, jinak přistoupí k násilnému činu. Nejvyšší soud uvedl, že pronásledování pachatele do jisté míry navazovalo na spáchanou krádež, avšak hlavním cílem poškozeného bylo dosáhnout a dopadnout pachatele, který spáchal krádež. Pachatel zároveň věděl, že jej poškozený celou dobu pronásleduje a sekyrku vytáhl až v době, kdy na něj poškozený volal, ať zůstane na místě. Hlavním motivem pohrůžky násilí ze strany pachatele tedy bylo, aby jej poškozený přestal pronásledovat. Pro správnou právní kvalifikaci skutku je tedy nutné důsledně zohlednit, k čemu násilí nebo pohrůžka násilí směřovala. V tomto případě pohrůžka násilí sloužila k přiměnění poškozeného k tomu, aby pachatele nechal odejít, a nikoliv k uchování si odcizené věci. V daném případě se tedy jedná o vícečinný souběh trestného činu krádeže a vydírání.¹³¹

2.3.2.4 „Kapsářství“ (písm. d)

Pojmem „kapsářství“ se rozumí situace, kdy pachatel „čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě.“¹³² Za věc, kterou má poškozený na sobě, se považují takové věci, které se nacházejí na jeho těle a jsou tak s tímto tělem spojeny (ať již přímo či nepřímo). Jako příklad lze uvést oblečení, různé šperky připevněné na oblečení (například brož) či různé doplňky nacházející se v kapse poškozeného. Do tohoto pojmu lze zahrnout taktéž předměty uložené v kabelce, kufru nebo peněžence, a to za předpokladu, že poškozený takové věci drží v ruce, nosí je přehozené přes rameno či s nimi zachází podobným způsobem. Naopak věc, kterou má poškozený při sobě, nemusí být spojena s jeho tělem, avšak podstatné je, že se nachází v jeho bezprostřední blízkosti. Jako příklad lze uvést cestujícího v městské hromadné dopravě, který má na vedlejší sedadle položenou koženou brašnu.¹³³ Tato situace ale nezahrnuje případy, kdy má poškozený nad věcí pouze dohled. Například poškozený zanechá věc na nějakém místě, od kterého se vzdálí. Nad svou věcí má stále určitý dohled, ale ta se již nenachází v jeho bezprostřední blízkosti.¹³⁴

¹³¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2012, sp. zn. 8 Tdo 98/2012, [R 60/2012 tr.].

¹³² Viz § 205 odst. 1 písm. d) trestního zákoníku.

¹³³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. 8 Tdo 1297/2004, [R 32/2008 tr.-A].

¹³⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1987.

2.3.2.5 Evakuované území (písm. e)

Poslední, tedy pátý alternativně stanovený znak spočívá v přisvojení si cizí věci zmocněním, a to na území, na němž se provádí či byla provedena evakuace osob.¹³⁵ Zákodárce tímto ustanovením reaguje ve spojení s § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku na takové situace, při kterých docházelo k rabování při povodních. Vzhledem k tomu, že v takovýchto krizových situacích je velmi oslabena ochrana majetku a jedná se o zřejmou bezohlednost, tak pachatel je trestně odpovědný bez ohledu na výši způsobené škody.¹³⁶ Pojmem evakuace se rozumí vyklizení osob a majetku z určených oblastí s ohledem na různé živelné pohromy, ekologické a průmyslové havárie, nehody či jiná nebezpečí, a to především z důvodu ochrany životů, zdraví a majetkových hodnot v dané oblasti.¹³⁷ V souvislosti s evakuací je vhodné zmínit další dva zákony. Prvním je ústavní zákon č.110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, který upravuje v čl. 5 a čl. 6 vyhlášení nouzového stav, resp. v čl. 7 stav ohrožení státu.¹³⁸ V zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) jsou pak stanovena omezení práv za nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu (§ 5), krizová opatření za stavu ohrožení státu (§ 7) a krizová opatření za nouzového stavu (§ 6), kdy jedním z těchto opatření je právě evakuace osob a majetku.¹³⁹

2.3.3 Objektivní stránka v § 205 odst. 2 TZ

Tato objektivní stránka druhé základní skutkové podstaty spočívá v tom, že pachatel „si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán“.¹⁴⁰ V případě naplnění této základní skutkové podstaty hrozí pachateli trest odnětí svobody na 3 měsíce až 3 léta.¹⁴¹ Toto ustanovení směřuje na potrestání tzv. recidivistů, kteří se této majetkové trestné činnosti dopustili již v minulosti, a proto ustanovení neobsahuje ani zmínku o minimální výši způsobené škody.¹⁴² I v tomto případě je nutné vzít v úvahu zásadu subsidiarity trestní represe (§ 12 odst. 2 TZ) a z ní vyplývající

¹³⁵ Viz § 205 odst. 1 písm. e) trestního zákoníku.

¹³⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1987.

¹³⁷ Tamtéž, str. 1987.

¹³⁸ Čl. 5, čl. 6 a čl. 7 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

¹³⁹ § 5, § 6 odst. 1 písm. a) a § 7 zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon.

¹⁴⁰ § 205 odst. 2 trestního zákoníku.

¹⁴¹ Viz § 205 odst. 2 trestního zákoníku.

¹⁴² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1989.

princip *ultima ratio*.¹⁴³ Za recidivistu se v rámci tohoto ustanovení považuje ten, kdo byl v posledních třech letech potrestán nejen za krádež, ale i za podobný trestný čin, za jaký se například považuje loupež vyjádřená v ustanovení § 173 trestního zákoníku.¹⁴⁴ Ke vztahu mezi loupeží a krádeží ve smyslu ustanovení § 205 odst. 2 trestního zákoníku, se vyjádřil mimo jiné Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 02. 09. 1996 [R 22/1997 tr.]. V tomto usnesení konstatoval, že jak krádež, tak i loupež chrání stejný objekt, a to majetek (loupež mimo jiné i osobní svobodu). Proto pokud již došlo k odsouzení či potrestání pachatele za trestný čin loupeže, při kterém si pachatel přisvojil cizí věc nebo k tomuto přisvojení alespoň směřoval, bude potřeba takové odsouzení či potrestání považovat za čin ve smyslu ustanovení § 205 odst. 2 trestního zákoníku [tehdy jako § 247 odst. 1 písm. e) trestního zákona].¹⁴⁵

Z pohledu terminologie operuje ustanovení § 205 odst. 2 trestního zákoníku s pojmy odsouzení a potrestání. Pojmem "odsouzení" se rozumí odsouzení za trestný čin krádeže podle § 205 trestního zákoníku nebo za jiný obdobný trestný čin jako například již zmiňovaný trestný čin loupeže podle § 173 trestního zákoníku. Není však nezbytně nutné, aby pachatel daný trest vykonal. Naopak "potrestání" vedle odsouzení pachatele již předpokládá také vykonání uloženého trestu alespoň zčásti s tím, že se může jednat o jakýkoliv trest (tedy nejen o trest odnětí svobody). Jak k odsouzení, tak i k potrestání muselo dojít v posledních třech letech, jak vyplývá ze zákonné dikce ustanovení. Tyto tři roky se počítají od určitého rozhodného momentu. Zatímco u odsouzení je jím právní moc rozsudku, tak u potrestání například okamžik výkonu trestu, okamžik upuštění od výkonu trestu či okamžik podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody atp.¹⁴⁶

Jako zajímavou lze označit skutečnost, že pachatel může svým jednáním naplnit znaky skutkové podstaty trestného činu krádeže jak v prvním, tak i ve druhém odstavci, i když se v obou případech jedná o základní skutkovou podstatu, jak vyjádřil například Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 14. 11.

¹⁴³ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012, [R 26/2013 tr.].

¹⁴⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1989.

¹⁴⁵ Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2. 9. 1996, sp. zn. 3 To 595/96, [R 22/1997 tr.].

¹⁴⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1989-1990.

2011 [R 33/2012 tr.]. Nejvyšší soud v tomto usnesení judikoval, že pokud se pachatel, u kterého je splněna tzv. podmínka zpětnosti stanovená v ustanovení § 205 odst. 2 trestního zákoníku, dopustí trestného činu krádeže podle ustanovení § 205 odst. 1 písm. a) až e), posuzuje se takový čin jako jeden přečin podle ustanovení § 205 odst. 1 písm. a) až e), odst. 2 trestního zákoníku.¹⁴⁷

2.3.4 Subjekt (pachatel)

Definici pachatele obsahuje ustanovení § 22 trestního zákoníku: „*Pachatelem trestného činu je, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná.*“¹⁴⁸ Pachatelem je primárně fyzická osoba, která musí splňovat podmínku přičetnosti a dovršení alespoň patnáctého roku věku v době spáchání činu. U mladistvých pachatelů (tj. mladších 18 let) přistupuje ještě jedna podmínka, a to dostatek rozumové a mravní vyspělosti v době spáchání činu.¹⁴⁹ Některých trestních činů se navíc může dopustit jen osoba, která má zvláštní vlastnost (tzv. konkrétní subjekt - například v případě vraždy novorozeného dítěte matkou v § 142 trestního zákoníku) či zvláštní postavení nebo způsobilost (tzv. speciální subjekt - například vojenské trestné činy v XII. hlavě trestního zákoníku).¹⁵⁰ Kromě osob fyzických se však mohou dopustit trestného činu i osoby právnické, a to podle zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, který v ustanovení § 9 obsahuje svou vlastní definici pachatele: „*Pachatelem trestného činu je právnická osoba, které lze přičítat porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem způsobem uvedeným v tomto zákoně.*“¹⁵¹

Pohledem na trestný čin krádeže lze zjistit, že pachatelem podle ustanovení § 205 odst. 1 a 2 může být jakákoliv fyzická osoba.¹⁵² Zároveň jak vyplývá z § 7 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, může se tohoto trestného činu dopustit taktéž právnická osoba, neboť trestný čin krádeže není uveden mezi taxativně určenými trestnými činy, jichž se právnická osoba nemůže dopustit.¹⁵³

¹⁴⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2011, sp. zn. 15 Tdo 706/2011, [R 33/2012 tr.].

¹⁴⁸ § 22 trestního zákoníku.

¹⁴⁹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 197-198.

¹⁵⁰ Tamtéž, str. 216.

¹⁵¹ § 9 odst. 1 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

¹⁵² § 205 odst. 1, 2 trestního zákoníku.

¹⁵³ § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

2.3.5 Subjektivní stránka

Dalším obligatorním znakem skutkové podstaty je subjektivní stránka trestného činu, kterou lze definovat jako soubor znaků, pomocí nichž lze charakterizovat psychiku pachatele ve vztahu ke spáchanému trestnému činu. Obsahuje jediný obligatorní znak, a to zavinění, které může být ve formě úmyslu či nedbalosti.¹⁵⁴ K úmyslu a nedbalosti se vztahuje ustanovení § 13 odst. 2 trestního zákoníku, neboť stanovuje následující: „*K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.*“¹⁵⁵ To tedy znamená, že k naplnění základní skutkové podstaty se vyžaduje vždy úmyslného zavinění, pokud trestní zákon nestanoví jinak (například ublížení na zdraví dle § 148 trestního zákoníku).¹⁵⁶ V případě kvalifikovaných skutkových podstat naopak platí obrácené pravidlo, kdy postačuje k jejich naplnění i nedbalost, pokud však trestní zákon nevyžaduje v daném případě úmyslného zavinění, jak ostatně vyplývá z ustanovení § 17 trestního zákoníku.¹⁵⁷ Kromě tohoto obligatorního znaku se mohou objevit i tzv. fakultativní znaky jako například motiv či záměr pachatele. Fakultativními znaky jsou proto, že se nemusí nacházet v každé skutkové podstatě trestného činu. Pokud ale daná skutková podstata vyžaduje motiv či záměr pachatele k tomu, aby mohla být naplněna, stávají se znaky obligatorními.¹⁵⁸

V případě základní skutkové podstaty trestného činu krádeže podle ustanovení § 205 odst. 1 a odst. 2 trestního zákoníku, se vyžaduje úmyslná forma zavinění, a to i na základě již zmíněného ustanovení § 13 odst. 2 trestního zákoníku. Tento úmysl musí zahrnovat všechny znaky objektivní stránky, tedy včetně prisvojení (a recidivy v případě druhého odstavce). K prisvojení si cizí věc zmocněním se vyžaduje ze strany pachatele úmysl získat věc, a nikoliv ji jen dočasně po přechodnou dobu užívat, neboť v tom případě by se jednalo za splnění zákonem stanovených podmínek o neoprávněné užívání cizí věci podle ustanovení § 207 trestního zákoníku. To však neznamená, že by pachatel musel

¹⁵⁴ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 218. Jak úmysl, tak nedbalost blíže upravuje § 15 a § 16 trestního zákoníku.

¹⁵⁵ § 13 odst. 2 trestního zákoníku.

¹⁵⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 1464 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 176.

¹⁵⁷ Viz § 17 trestního zákoníku.

¹⁵⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 219.

mít v úmyslu užívat věc trvale, neboť za krádež se považují i situace, kdy si pachatel přisvojí věc, aby ji následně zničil či daroval jiné osobě. Zároveň musí být u pachatele úmysl, přisvojit si cizí věci v okamžiku, kdy dochází ke zmocnění se této věci.¹⁵⁹ Pokud by se například pachatel omylem zmocnil cizí věci (nikoli nepatrné hodnoty) v domnění, že se jedná o jeho vlastní věc a později by zjistil, že to neodpovídá skutečnosti, jednalo by se o trestný čin zatajení věci podle ustanovení § 219 trestního zákoníku.¹⁶⁰ V souvislosti se subjektivní stránkou trestného činu nelze opomenout ani otázku odpovědnosti pachatele za způsobenou škodu. Jak již v minulosti judikoval Nejvyšší soud ČSSR [R 8/1986 tr.]: „*Odcizí-li pachatel peněženku v úmyslu zmocnit se pouze v ní se nacházející, avšak ví, že v peněžence mohou být i jiné hodnoty a pro ten případ je srozuměn s tím, že majiteli způsobí škodu jejich odcizením, odpovídá i za tuto škodu.*“¹⁶¹ Konkrétně v této věci pachatel odcizil peněženku, kterou po prohledání zahodil, neboť v ní nenašel žádné peníze. Peněženka však obsahovala síťovou jízdenku v hodnotě tehdejších 10 210 Kčs. Přestože přímý úmysl pachatele směřoval k odcizení peněz, byl však zároveň srozuměn i s odcizením dalších věcí, které se v peněžence nacházely, a proto odpovídá i za tuto škodu.¹⁶²

2.4 Kvalifikovaná skutková podstata (§ 205 odst. 3, 4 a 5

TZ)

Pro kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu je charakteristické, že obsahuje vedle znaků základní skutkové podstaty další znak navíc, který tak typizuje určitou vyšší závažnost daného činu pro společnost. Zároveň je kvalifikovaná skutková podstata vždy ve spojení se skutkovou podstatou základní.¹⁶³

Kvalifikované skutkové podstaty trestného činu krádeže se nacházejí v ustanoveních § 205 odst. 3, odst. 4 a odst. 5 trestního zákoníku. Na následujících stránkách postupně všechny charakterizují, a to počínaje třetím odstavcem.

¹⁵⁹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1988, 1990.

¹⁶⁰ Tamtéž, str. 1988 (příklad je vymyšlený mnou, princip však vychází z tohoto komentáře).

Dále k zatajení věci - viz § 219 trestního zákoníku.

¹⁶¹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 2. 11. 1984, sp. zn. 4 Tz 33/84, [R 8/1986 tr.].

¹⁶² Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 2. 11. 1984, sp. zn. 4 Tz 33/84, [R 8/1986 tr.].

¹⁶³ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 162-163.

2.4.1 § 205 odst. 3 TZ

Pro naplnění této kvalifikované skutkové podstaty musí pachatel způsobit svým činem tzv. větší škodu.¹⁶⁴ Stejně jako v případě škody nikoli nepatrné, tak i u větší škody došlo ke změně hranice výše škody, a to od 01. 10. 2020.¹⁶⁵ V současné době se tak větší škodou rozumí částka dosahující nejméně 100 000 Kč, jak vyplývá z výkladového ustanovení § 138 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku.¹⁶⁶ Za naplnění této kvalifikované skutkové podstaty hrozí pachateli trest odnětí svobody na 1 rok až 5 let nebo peněžitý trest.¹⁶⁷

Z pohledu zavinění postačuje ke způsobení následku pouhá nedbalost, a to na základě ustanovení § 17 písm. a) trestního zákoníku.¹⁶⁸

2.4.2 § 205 odst. 4 TZ

V tomto odstavci se nacházejí tři okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby. Ve všech třech případech hrozí pachateli za jejich naplnění trest odnětí svobody na 2 léta až 8 let.¹⁶⁹

2.4.2.1 Organizovaná skupina

Jedná se o situaci, kdy se pachatel dopustí trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 či § 205 odst. 2 trestního zákoníku jako člen organizované skupiny.¹⁷⁰ Co se rozumí pojmem organizovaná skupina, nám trestní zákoník bohužel nestanoví (na rozdíl od organizované zločinecké skupiny v ustanovení § 129 trestního zákoníku). Z toho důvodu je zapotřebí, se uchýlit k definici, která byla vytvořena soudní praxí a judikaturou. Organizovanou skupinu lze tedy chápat jako: „*Formu trestné součinnosti, kterou lze charakterizovat jako sdružení více osob, v němž je provedeno určité rozdělení úloh mezi jednotlivé členy a jeho činnost se v důsledku toho projevuje určitou plánovitostí a koordinovaností, kterou se spáchání činu usnadňuje a zvyšuje se pravděpodobnost dosažení sledovaného cíle, a tím se zvyšuje i nebezpečnost činu pro společnost.*“¹⁷¹ Příkladem takto spáchané krádeže v organizované skupině byl případ, kdy si

¹⁶⁴ Viz § 205 odst. 3 trestního zákoníku.

¹⁶⁵ Viz zákon č. 333/2020 Sb. – část první, novelizační bod 19.

¹⁶⁶ Viz § 138 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku.

¹⁶⁷ Viz § 205 odst. 3 trestního zákoníku.

¹⁶⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1990.

¹⁶⁹ Viz § 205 odst. 4 písm. a) trestního zákoníku.

¹⁷⁰ Viz § 205 odst. 4 písm. a) trestního zákoníku.

¹⁷¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2008, sp. zn. 11 Tdo 113/2008, [NS 5389/2008].

spolupachatelé vzájemně rozdělili poměrně detailně své jednotlivé role při páchání tohoto trestného činu. Jeden ze spolupachatelů se zmocnil cizí věci, druhý se bezprostředně k poškozenému přitiskl, třetí naopak na poškozeného tlačil zezadu a čtvrtý spolupachatel pozoroval a hlídal, zda nejsou nikým při páchání této trestné činnosti pozorováni.¹⁷² Z pohledu formy zavinění se vyžaduje úmysl, a to vzhledem k povaze této zvláště přitěžující okolnosti.¹⁷³

2.4.2.2 Stav ohrožení státu, válečný stav, živelné pohromy a jiné vážné události

V tomto případě spáchá pachatel trestný čin krádeže za stavu ohrožení státu nebo za stavu válečného, za živelné pohromy nebo jiné události, která vážně ohrožuje život, zdraví, veřejná pořádek či majetek.¹⁷⁴ Z pohledu formy zavinění postačuje nedbalost ve smyslu ustanovení § 17 písm. b) trestního zákoníku.¹⁷⁵

Tato varianta je v současné době velmi aktuální s ohledem na probíhající pandemii COVIDU-19. Vedle kvalifikované skutkové podstaty trestného činu krádeže v ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku, obsahují podmínku spáchání skutku za stavu ohrožení státu nebo za stavu válečného etc. i další trestné činy jako například trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci [§ 152 odst. 2 písm. b) TZ], trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti [§ 153 odst. 2 písm. b) TZ], trestný čin zpronevěry [§ 206 odst. 4 písm. c) TZ] či trestný čin podvodu [§ 209 odst. 4 písm. c) TZ] a trestný čin lichvy [§ 218 odst. 3 písm. a) TZ].¹⁷⁶ V souvislosti s touto situací vydalo Nejvyšší státní zastupitelství sdělení, ve kterém se vyjadřuje k otázkám trestní odpovědnosti během nouzového stavu. Ve sdělení poukazuje nejprve na přitěžující okolnost uvedenou v ustanovení § 42 písm. j) trestního zákoníku, která se týká spáchání trestného činu za krizové situace, živelní pohromy nebo jiné události. Sdělení se dále věnuje výše uvedeným trestným činům (šíření nakažlivé nemoci, krádeži etc.) obsahujících výslovně uvedenou podmínku spáchání skutku za daných událostí, kdy stanovuje, že má dojít k použití vyšších trestních sazeb, pokud dojde k jejich spáchání v době vyhlášeného nouzového stavu. Pro trestný čin krádeže to

¹⁷² Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 1994, sp. zn. 3 To 322/94, [R 36/1995 tr.].

¹⁷³ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1991.

¹⁷⁴ Viz § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku.

¹⁷⁵ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1991.

¹⁷⁶ Redakce. *Koronavirus: Trestní právo hmotné*. Výběr literatury. 2020, č. 2. In: Beck-online [online]. [cit. 2020-12-15]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgbpxm6lcmvzf6ny>

znamená jednu velice zásadní věc. Pokud se pachatel například dopustí trestného činu vloupání v době vyhlášeného nouzového stavu, hrozí mu trest odnětí svobody na 2 léta až 8 let, a nikoliv jen na 2 roky podle ustanovení § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku.¹⁷⁷ Na toto sdělení Nejvyššího státního zastupitelství se objevily rozporuplné názory, neboť podle některých by nemělo samotné vyhlášení nouzového stavu automaticky vést k tomu, že bude naplněna okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby. Podle těchto názorů by mezi krádeží a jinou událostí, která vážně ohrožuje život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, měl být vždy určitý vztah a ne jen pouhá existence časové souvislosti trestného činu s vyhlášeným nouzovým stavem, popřípadě s jinou vážnou událostí. Pokud se tedy pachatel dopustí trestného činu krádeže, která se nijak nedotýká a nesouvisí s krizovou situací, pak podle těchto názorů není zapotřebí aplikovat ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku.¹⁷⁸ I s ohledem na různé názory na tento výklad proběhla v červenci roku 2020 medializovaná kauza, ve které se pětadvacetiletý muž žijící na ulici a trpící schizofrenií dopustil krádeže 5 kusů bulek pizza (pečivo), čímž svým činem způsobil škodu ve výši 62,50 Kč. Vzhledem k tomu, že byl tento muž již v minulosti třikrát za obdobný trestný čin souzen a v době spáchání činu mu běžel podmíněný odklad výkonu trestu odnětí svobody, byl odsouzen k trestu odnětí svobody na 2 roky. Po odvolání mu byl trest snížen na 1,5 roku.¹⁷⁹ U tohoto případu je zapotřebí si uvědomit, že i za běžné situace bez vyhlášeného nouzového stavu, by se na odsouzeného mělo podle znění zákona aplikovat ustanovení § 205 odst. 2 trestního zákoníku s trestní sazbou na 6 měsíců až 3 léta.¹⁸⁰ I přesto, že byl trest snížen pod dolní hranici trestu odnětí svobody (§ 205 odst. 4 počítá s trestem odnětí svobody na 2 léta až 8 let¹⁸¹) a pachatel se daného činu již několikrát dopustil, tak v tomto případě bych uvažoval o aplikaci principu *ultima ratio* vyplývajícího z § 12 odst. 2 trestního zákoníku. Přihlédl bych právě k tomu, že muž je bezdomovec trpící schizofrenií,

¹⁷⁷ *Sdělení NSZ k otázkám trestní odpovědnosti během nouzového stavu.* In: NSZ [online]. 13. března 2020 [cit. 2020-11-18]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/nsz/sdeleni-nsz-k-otazkam-trestni-odpovednosti-behem-nouzoveho-stavu/>

¹⁷⁸ KLICPERA, Lukáš a Daniel KOČÍ. *Nouzový stav a pandemie COVID-19 jako přítěžující okolnost a okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby.* In: Epravo.cz [online]. 2020 [cit. 2020-07-18]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nouzovy-stav-a-pandemie-covid-19-jako-pritezujici-okolnost-a-okolnost-podminujici-pouziti-vyssi-trestni-sazby-111339.html>

¹⁷⁹ *Za krádež pečiva v nouzovém stavu poslal soud muže na 1,5 roku do vězení.* In: Česká justice [online]. 2020 [cit. 2020-07-18]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2020/07/za-kradez-peciva-nouzovem-stavu-poslal-soud-muze-15-roku-vezeni/>

¹⁸⁰ Srov. § 205 odst. 2 trestního zákoníku.

¹⁸¹ Srov. trestní sazby u § 205 odst. 4 trestního zákoníku.

byl hladový, způsobená škoda nedosáhla ani sta korun, a především se nedopustil krádeže na věcech potřebných pro zdravotní personál (roušky, dezinfekce atd.) či věcech sloužících pro zvládnutí mimořádné situace. K aplikaci a legislativnímu řešení ohledně aplikace tohoto ustanovení se blíže věnuji v kapitole páté.¹⁸²

2.4.2.3 Značná škoda

Pachatel způsobí svým činem značnou škodu.¹⁸³ Značnou škodu nám stanovuje výkladové ustanovení § 138 odst. 1 písm. d) trestního zákoníku.¹⁸⁴ Od 01. 10. 2020 se jedná o škodu znějící na částku nejméně 1 000 000 Kč.¹⁸⁵ Ve vztahu ke způsobenému následku postačuje nedbalostní forma zavinění ve smyslu § 17 písm. a) trestního zákoníku.¹⁸⁶

2.4.3 § 205 odst. 5 TZ

V pátém, a tedy posledním odstavci ustanovení § 205 trestního zákoníku, se nacházejí dvě okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby.

Pátý odstavec navíc jako jediný připouští, aby byl pachatel v rámci přípravy svého činu potrestán.¹⁸⁷ Neboť jak stanoví ustanovení § 20 odst. 1 trestního zákoníku, tak příprava je trestná, pokud to trestní zákon u příslušného trestného činu výslovně stanoví (což splňuje § 205 odst. 6 TZ), a zároveň se jedná o zvlášť závažný zločin.¹⁸⁸ Zvlášť závažným zločinem se rozumí ty „úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně 10 let“¹⁸⁹. Jak vyplývá z dikce ustanovení § 205 odst. 5 trestního zákoníku, pachateli hrozí trest odnětí svobody na 5 až 10 let, čímž je i tato podmínka splněna.¹⁹⁰

2.4.3.1 Škoda velkého rozsahu

Pachatel způsobí svým činem tzv. škodu velkého rozsahu.¹⁹¹ Co se rozumí škodou velkého rozsahu, nám stanoví již několikrát zmíněné výkladové ustanovení § 138 odst. 1 písm. e) trestního zákoníku. I v tomto případě došlo ke

¹⁸² Srov. 5. kapitulu diplomové práce - Úvaha de lege ferenda.

¹⁸³ Viz § 205 odst. 4 písm. c) trestního zákoníku.

¹⁸⁴ § 138 odst. 1 písm. d) trestního zákoníku.

¹⁸⁵ Novela trestního zákoníku provedená zákonem č. 333/2020 Sb., část 1., novelizační bod 19.

¹⁸⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1991.

¹⁸⁷ Viz § 205 odst. 6 trestního zákoníku.

¹⁸⁸ § 20 odst. 1 trestního zákoníku.

¹⁸⁹ § 14 odst. 3 trestního zákoníku.

¹⁹⁰ Viz § 205 odst. 5 trestního zákoníku.

¹⁹¹ Viz § 205 odst. 5 písm. a) trestního zákoníku.

zdvojnásobení původně stanovené hodnoty, a tak se od 01. 10. 2020¹⁹² jedná o škodu dosahující nejméně částky 10 000 000 Kč.¹⁹³

Pokud pachatel svým jednáním naplní znaky základní skutkové podstaty trestného činu krádeže podle ustanovení § 205 odst. 1 trestního zákoníku, avšak pachatelův úmysl směřoval ke způsobení škody velkého rozsahu (což se mu nakonec nepodařilo úspěšně zrealizovat), bude jeho jednání právně kvalifikováno jako pokus trestného činu krádeže podle ustanovení § 205 odst. 1 (písm.), odst. 5 písm. a) trestního zákoníku.¹⁹⁴ Pachatel se tedy například vloupá do cizího domu v úmyslu odcizit věci v hodnotě 10 500 000 Kč, o kterých věděl, že se v domě nacházejí. Majitel domu se však vzbudil a pachatele při činu vyrušil, a ten si tak z domu nestačil nic odnést. I přesto, že si pachatel z domu nic neodnesl, jeho úmysl směřoval k odcizení věcí v hodnotě 10 500 000 Kč, a dopustil se tak pokusu zločinu krádeže podle § 21 odst. 1, § 205 odst. 1 písm. b), odst. 5 písm. a) trestního zákoníku (mimo jiné v jednočinném souběhu například s poškozením cizí věci podle § 228 trestního zákoníku či porušováním domovní svobody podle § 178 trestního zákoníku).¹⁹⁵ Z pohledu zavinění postačuje u následku nedbalostní forma zavinění ve smyslu § 17 písm. a) trestního zákoníku.¹⁹⁶

2.4.3.2 Umožnění nebo usnadnění trestných činů souvisejících s teroristickým trestným činem

Pachatel spáchá svůj čin (krádež) v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d TZ) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f TZ).¹⁹⁷ Původní ustanovení § 205 odst. 5 písm. b) trestního zákoníku se do 31. 01. 2017 vztahovalo na trestný čin vlastizrady, teroristického útoku a teroru.¹⁹⁸ Novelou trestního zákoníku provedenou zákonem č. 455/2016 Sb., vznikla samostatná skutková podstata vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f TZ)¹⁹⁹,

¹⁹² Novela trestního zákoníku provedená zákonem č. 333/2020 Sb. – část 1., novelizační bod 19.

¹⁹³ Viz § 138 odst. 1 písm. e) trestního zákoníku.

¹⁹⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1991.

¹⁹⁵ Příklad převzat a upraven z: GŘIVNA, Tomáš. *Sbírka klauzurních prací z trestního práva hmotného a procesního*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 360 s. ISBN 978-80-7552-597-0, str. 144-152.

¹⁹⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1991.

¹⁹⁷ Viz § 205 odst. 5 písm. b) trestního zákoníku.

¹⁹⁸ Viz úprava trestného činu krádeže k 31. 01. 2017.

¹⁹⁹ Viz zákon č. 455/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb.

kteřá se až do 31. 01. 2017 nacházela v ustanovení § 311 odst. 2 alinea 1 trestního zákoníku (pod skutkovou podstatou teroristického útoku).²⁰⁰ Jak uvádí důvodová zpráva k zákonu č. 455/2016 Sb., doplnění kvalifikovaných skutkových podstat o vyhrožování teroristickým trestným činem vyplývá z rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV o boji proti terorismu, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2008/919/SVV. Nad rámec těchto mezinárodních a evropských požadavků se v dalších kvalifikovaných skutkových podstatách trestných činů promítlo i zařazení financování terorismu (§ 312d TZ).²⁰¹ Co se rozumí teroristickou skupinou a teroristickým trestným činem, obsahuje výkladové ustanovení § 129a trestního zákoníku. Legislativní zkratku „teroristický trestný čin“ je třeba chápat jako zaměření na „páchání trestného činu vlastizrady spáchané formou teroristického útoku nebo teroru (§ 309), trestného činu teroristického útoku (§ 311) nebo trestného činu teroru (§ 312).“²⁰² Do jisté míry to tedy odpovídá původnímu znění ustanovení § 205 odst. 5 písm. e) trestního zákoníku k 31. 01. 2017.²⁰³ Aby došlo k naplnění této okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, není zapotřebí, aby zvláště závažné zločiny uvedené v ustanovení § 205 odst. 5 písm. b) trestního zákoníku byly spáchány. V tomto ohledu bude vždy důležitý pachatelův úmysl s tím, že uvedené zvláště závažné zločiny nemusí pokročit ani do stadia přípravy.²⁰⁴

Za pomoci jazykové interpretace lze dojít k závěru, že z hlediska formy zavinění se vyžaduje úmysl, neboť v daném ustanovení je výslovně stanoveno „v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu“ etc.²⁰⁵

²⁰⁰ Srov. právní úpravu § 311 odst. 2 alinea 1 trestního zákoníku k 31. 01. 2017.

²⁰¹ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 455/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 455/2016 Dz. In: Beck-online [online]. [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mrqge3f6nbvgvpwi6q&rowIndex=0#>

²⁰² § 129a trestního zákoníku.

²⁰³ Srov. § 205 odst. 5 písm. e) trestního zákoníku k 31. 01. 2017.

²⁰⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1992.

²⁰⁵ Viz § 205 odst. 5 písm. b) trestního zákoníku.

3 Právní úprava krádeže v německém trestním zákoníku

V této kapitole se budu zabývat jak platnou německou hmotněprávní úpravou trestného činu krádeže, tak zároveň bude u každého ustanovení provedena komparace s českou trestněprávní úpravou zakotvenou v českém trestním zákoníku. Na konci této kapitoly si lze tedy udělat obrázek jak o německé trestněprávní úpravě, tak i o podobnosti či rozdílnosti české a německé úpravy trestného činu krádeže.

3.1 Strafgesetzbuch²⁰⁶

Hmotněprávní úprava německého trestního práva se nachází v právním kodexu zvaném Strafgesetzbuch (dále jen „StGB“). Stejně jako český trestní zákoník obsahuje StGB obecnou část, která upravuje a vymezuje například pachatelství a účastenství (*Täterschaft und Teilnahme*), nutnou obranu a stav nouze (*Notwehr und Notstand*), dobu trvání trestu odnětí svobody (*Dauer der Freiheitsstrafe*) či otázky ohledně promlčení (*Verjährung*). Kromě obecné části obsahuje StGB samozřejmě i část zvláštní. Na první pohled se zdá zřejmé, že systematika zvláštní části StGB je odlišná od systematiky českého trestního zákoníku. V prvním oddílu se tak nacházejí trestné činy zahrnující zrazení míru, velezradu a ohrožení demokratického právního státu (*Friedensverrat, Hochverrat und Gefährdung des demokratischen Rechtsstaates*). Následující druhý oddíl pak obsahuje trestné činy vlastizrady a ohrožení vnější bezpečnosti (*Landesverrat und Gefährdung der äußeren Sicherheit*). Trestné činy proti životu se nacházejí až v šestnáctém oddílu, kde je postupně upravena vražda (*Mord*), zabití (*Totschlag*) či tzv. méně těžký případ zabití (*Minder schwerer Fall des Totschlags*). Co se týká samotného členění StGB, tak zatímco český trestní zákoník používá části, hlavy a díly, tak StGB používá části (*Teile*), oddíly (*Abschnitte*) a tituly (*Titel*).²⁰⁷

3.2 Diebstahl und Unterschlagung²⁰⁸

Samotná právní úprava krádeže se nachází spolu se zpronevěrou v devatenáctém oddílu StGB (*Diebstahl und Unterschlagung*) od § 242 do § 248c StGB. Zatímco však český trestní zákoník obsahuje právní úpravu krádeže pouze

²⁰⁶ Česky: Trestní zákoník.

²⁰⁷ Viz StGB – dostupné např. z: <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/>

²⁰⁸ Česky: Krádež a zpronevěra.

v ustanovení § 205, tak německá úprava se krádeži jako takové věnuje v šesti paragrafech (do tohoto výčtu nepočítám neoprávněné užívání vozidla nacházející se ve stejném oddílu a samozřejmě také zpronevěru). V následujících podkapitolách se zaměřím na jednotlivá ustanovení týkající se krádeže tak, jak se postupně nacházejí v StGB.²⁰⁹

3.2.1 Diebstahl (§ 242 StGB)²¹⁰

První skutková podstata trestného činu krádeže obsažená v ustanovení § 242 StGB spočívá v tom, že pachatel odejme cizí movitou věc (*eine fremde bewegliche Sache*), a to v úmyslu ji protiprávně (*rechtswidrig*) přisvojit sobě nebo třetí osobě. Za toto jednání hrozí pachateli trest odnětí svobody až na 5 let nebo peněžitá pokuta.²¹¹

Jako určitou zajímavost z relativně nedávné doby lze uvést, že dne 05. 08. 2020 nepřijala 3. komora druhého senátu Spolkového ústavního soudu (*Bundesverfassungsgericht*) dvě ústavní stížnosti směřující proti rozhodnutí, na základě kterého došlo k odsouzení za trestný čin krádeže podle ustanovení § 242 odst. 1 StGB (sp. zn. 2 BvR 1985/19, 2 BvR 1986/19). Konkrétně došlo k odsouzení za krádež potravin, které se nacházely v uzamčeném kontejneru na odpadky v supermarketu. Jak uvedla 3. komora druhého senátu Spolkového ústavního soudu, tak zákonodárce smí chránit trestněprávními prostředky soukromé vlastnictví, a to i v zásadě také u ekonomicky bezcenných věcí.²¹²

Tato skutková podstata se do velké míry podobá základní skutkové podstatě v ustanovení § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku s tím rozdílem, že v německé úpravě není stanovena výše škody, jako je tomu ve výkladovém ustanovení § 138 trestního zákoníku.²¹³ Naopak v dikci českého ustanovení není explicitně stanovena možnost, že pachatel se dopouští krádeže, v úmyslu přisvojit odcizenou věc třetí osobě.²¹⁴

²⁰⁹ Viz právní úprava v StGB.

²¹⁰ Česky: Krádež.

²¹¹ § 242 StGB - dostupné např. na: <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/>

²¹² „*Erfolglöse Verfassungsbeschwerde bei einer strafgerichtlichen Verurteilung wegen „Containern“*“. In: Bundesverfassungsgericht [online]. [cit. 2020-08-21]. Dostupné z: <https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2020/bvg20-075.html>

²¹³ Viz škoda nikoli nepatrná v § 138 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.

²¹⁴ Srov. § 205 odst. 1 trestního zákoníku.

3.2.2 Besonders schwerer Fall des Diebstahls (§ 243 StGB)²¹⁵

Ustanovení, které lze přeložit jako „zvlášť těžký případ krádeže“, obsahuje výčet sedmi variant²¹⁶, které zákonodárce považuje za nebezpečnější pro společnost oproti běžné krádeži. Zároveň však musí vždy dojít k naplnění skutkové podstaty v ustanovení § 242 StGB.²¹⁷ Osobně bych toto ustanovení přirovnal ke kvalifikované skutkové podstatě v české trestněprávní úpravě, která vyžaduje taktéž naplnění základní skutkové podstaty.²¹⁸ Kromě toho však může soud dojít k závěru, že i přestože dojde k naplnění jedné z uvedených variant, tak tento paragraf nebude použit, ba dokonce jak vyplývá ze slova „zpravidla“ (*in der Regel*) obsažené v tomto ustanovení, může soud pod toto ustanovení zahrnout i explicitně nestanovenou variantu, která se oproti běžné krádeži liší svou závažností.²¹⁹ V ustanovení § 243 odst. 2 StGB je zároveň stanovena určitá pojistka pro první až šestou variantu daného ustanovení, neboť nedojde k aplikaci tohoto ustanovení, pokud se pachatel dopustil krádeže na věci, jejíž hodnota je nízká/nepatrná.²²⁰ Ve všech uvedených variantách hrozí pachateli trest odnětí svobody v rozmezí od 3 měsíců do 10 let.²²¹

První varianta spočívá v tom, že se pachatel vloupá (*einbrechen*), vstoupí (*einsteigen*) či vnikne (*eindringen*) za použití falešného klíče nebo jiného nástroje (který neslouží k řádnému otevírání) do budovy, obchodního či služebního prostoru, do jiné neuzamčené místnosti nebo zůstane skryt v místnosti.²²² Z hlediska terminologického se za obchodní prostory považují prostory k provozu obchodu. Co se týká v ustanovení zmíněného nástroje, který lze použít k vniknutí a neslouží k řádnému otevírání, jako příklad lze uvést hák či paklič. Pojmeme vstoupení se pak rozumí takový případ, kdy pachatel musí překonat překážku, která brání vstupu, a to na základě jeho obratnosti nebo síly.²²³ Příkladem vstoupení může být tedy taková situace, kdy se pachatel dostane do

²¹⁵ Česky: Zvlášť těžký případ krádeže.

²¹⁶ Viz § 243 odst. 1 věta 2 číslo 1 až 7 StGB.

²¹⁷ *Besonders schwere Fälle des Diebstahls - Überblick* [online]. In: Juraacademy [cit. 2020-07-30]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/schwere-faelle-diebstahl.html>

²¹⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 163.

²¹⁹ *Besonders schwere Fälle des Diebstahls - Überblick* [online]. In: Juraacademy [cit. 2020-07-30]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/schwere-faelle-diebstahl.html>

²²⁰ Viz § 243 odst. 2 StGB.

²²¹ § 243 odst. 1 StGB: „In besonders schweren Fällen wird der Diebstahl mit Freiheitsstrafe von drei Monaten bis zu zehn Jahren bestraft.“

²²² § 243 odst. 1 věta 2 číslo 1 StGB.

²²³ JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 518-519.

budovy oknem, a to za použití žebříku.²²⁴ Konečně vloupání tak, jak je obsaženo v tomto ustanovení, lze definovat jako násilné odstranění překážky, která brání v přístupu do jím chráněného prostoru, a to za použití značného úsilí. Typicky se bude jednat například o vypáčení dveří či rozbití okénka u auta.²²⁵ Při porovnání tohoto ustanovení s českou trestněprávní úpravou lze dojít k závěru, že se jedná o obdobu varianty ustanovení § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku, tedy že čin pachatel spáchá vloupáním.²²⁶ Zatímco však český trestní zákoník užívá v daném ustanovení pouze pojem vloupání, tak německá úprava kromě tohoto pojmu explicitně rozlišuje i pojmy vstoupení, vniknutí a ukrytí se, které se do jisté míry nacházejí v českém pojetí vloupání.²²⁷

Druhá varianta postihuje takové případy, kdy pachatel „*odcizí věc, která je zvlášť zajištěna uzavřenou schránkou nebo jiným ochranným zařízením proti odcizení*“.²²⁸ Jako uzavřenou schránku ve smyslu tohoto ustanovení (*Behältnis*) si lze představit prostor, jehož účelem je uchovat a zabezpečit věc, avšak zároveň není určen k tomu, aby do něj vstupovali lidé. Jedná se tedy například o kufr osobního automobilu. Pokud se jedná o pojem jiného ochranného zařízení proti odcizení, lze jako příklad uvést zvukový alarm u registrační pokladny.²²⁹ Osobně bych tuto variantu přirovnal k ustanovení § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku, ačkoliv české trestněprávní ustanovení upravující trestný čin krádeže neobsahuje na rozdíl od německé úpravy takto specificky vymezenou variantu, a to ani ve formě přitěžující okolností podle ustanovení § 42 trestního zákoníku (nutno připomenout, že se však jedná pouze o demonstrativní výčet).²³⁰

Třetí varianta²³¹ operuje s pojmem „*gewerbsmäßig*“²³² a spočívá v tom, že zdroj příjmů pachatele pochází z opakovaného páchaní trestného činu krádeže.

²²⁴ *Diebstahl aus besonders geschützten Räumen, § 243 Abs. 1 S. 2 Nr. 1* [online]. In: Juraacademy [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.juraacademy.de/strafrecht-bt2/diebstahl-besonders-geschuetzte-raeume.html>

²²⁵ Tamtéž, [cit. 2021-02-03].

²²⁶ Srov. § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku.

²²⁷ Srov. pojem vloupání v § 121 trestního zákoníku, dále viz kapitola v diplomové práci.

²²⁸ KRUK, Jiří. § 243 [Zvlášť těžký případ krádeže]. In: KRUK, Jiří. *Trestní zákoník Spolkové Republiky Německo* [online], stav 01. 01. 2014. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpxe4byfzzwwmi#>

²²⁹ JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 519-520.

²³⁰ K přitěžující okolnosti - CHMELÍK, J.; NOVOTNÝ, F.; STOČESOVÁ, S. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. 311 s. ISBN 978-80-7380-583-8, str. 203.

²³¹ Viz § 243 odst. 1 věta 2 číslo 3 StGB.

²³² V překladu profesionální či z povolání (viz německo-český slovník).

Kromě toho je zapotřebí, aby tak pachatel konal s tímto záměrem.²³³ Český trestní zákoník ve svém ustanovení § 205 výslovně neupravuje přísnější potrestání pachatele, který po delší dobu páchal trestný čin krádeže. Do jisté míry podobnou úpravu lze nalézt v ustanovení § 42 písm. m) trestního zákoníku, které stanovuje jako přitěžující okolnost mimo jiné to, že pachatel pokračoval v trestném činu po delší dobu.²³⁴ Samozřejmě se také nabízí podobnost s pokračováním v trestném činu podle ustanovení § 116 trestního zákoníku, který taktéž předpokládá jednotný záměr.²³⁵

Pod čtvrtou variantou se nachází ustanovení, které trestá takové jednání pachatele, při kterém odcizí věci z kostela nebo jiné náboženské budovy či místnosti určené k výkonu náboženství, a to za předpokladu, že daná věc je zasvěcena k bohoslužbě nebo slouží k náboženskému uctívání (*die religiöse Verehrung*).²³⁶ Věcí určenou k bohoslužbě může být například Bible, různé pohárky či modlitební knížky. Vždy je ale třeba brát zřetel na druhý odstavec ustanovení § 243 StGB, neboť jak již bylo zmíněno, nedojde k aplikaci tohoto ustanovení, pokud má věc nepatrnou (nízkou) hodnotu.²³⁷ Česká trestněprávní úprava ve svém ustanovení § 205 trestního zákoníku nerozlišuje, zda došlo k odcizení věci (předmětu), který nějakým způsobem slouží k náboženským účelům či obřadům. Uvažoval bych proto o aplikaci ustanovení § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku [popř. písm. b) v případě vloupání], a to ve spojení s kvalifikovanou skutkovou podstatou v § 205 odst. 3 či § 205 odst. 4 písm. c) nebo § 205 odst. 5 písm. a) trestního zákoníku, kdy uvedená ustanovení přihlížejí k výši spáchané škody.²³⁸ Ovšem vždy by záleželo na ceně dané náboženské relikvie.

Pátá varianta se týká toho, že pachatel odcizí věc významnou pro vědu (*Wissenschaft*), umění (*Kunst*), historii (*Geshichte*) či pro technický rozvoj (*die technische Entwicklung*). Přičemž se tato věc nachází v obecně přístupné sbírce nebo je veřejně vystavena.²³⁹ Za významnou věc se považuje taková věc, jejíž

²³³ JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 521.

²³⁴ Viz § 42 písm. o) trestního zákoníku.

²³⁵ Viz § 116 trestního zákoníku.

²³⁶ § 243 odst. 1 věta 2 číslo 4 StGB.

²³⁷ JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 521.

²³⁸ Srov. § 205 odst. 3, § 205 odst. 4 písm. c) a § 205 odst. 5 písm. a) trestního zákoníku.

²³⁹ § 243 odst. 1 věta 2 číslo 6 StGB.

ztráta by znamenala pro uvedené obory (tj. vědu, umění, historii a technický rozvoj) znatelnou ztrátu. Sbíрка ve smyslu tohoto ustanovení (*Sammlung*) může být nejen ve vlastnictví státu, ale i veřejnoprávní korporace či v soukromém vlastnictví jednotlivce.²⁴⁰ Stejně jako v předchozí čtvrté variantě, tak ani tentokrát česká trestněprávní úprava výslovně ve svém ustanovení § 205 trestního zákoníku, popřípadě v ustanovení § 42 trestního zákoníku, neupravuje situaci obdobnou v StGB. I zde bych proto aplikoval již zmíněné ustanovení § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku [popř. písm. b) v případě vloupání] ve spojení s § 205 odst. 3, § 205 odst. 4 písm. c) či § 205 odst. 5 písm. a) trestního zákoníku, zohledňující výši způsobené škody.

Předposlední varianta zvláště těžkého případu krádeže spočívá v trestání jednání, při kterém se pachatel dopustí krádeže takovým způsobem, že využije bezmoci jiné osoby (*die Hilflosigkeit*), neštěstí (*der Unglücksfall*) nebo obecného nebezpečí (*gemeine Gefahr*).²⁴¹ Vzhledem k tomu, že v tomto ustanovení jsou použity neurčité výrazy, je vhodné provést jejich interpretaci. Pod výrazem bezmocnost si lze představit nemožnost člověka pomoci si vlastními silami proti konkrétnímu hrozícímu nebezpečí, a to v době spáchání trestného činu.²⁴² Typickým příkladem bezmocného člověka bude člověk, který trpí určitým zdravotním postižením jako například slepotou.²⁴³ Neštěstí lze definovat jako náhle vzešlou situaci, která vyvolává (popř. je způsobilá vyvolat) značné nebezpečí pro lidi či věci. Příznačné jsou například dopravní nehody. Obecným nebezpečím se pak rozumí stav, při kterém je možný vznik značné škody na tělech či životech jednotlivců, popř. na významných věcných hodnotách neurčitého počtu lidí.²⁴⁴ Sem lze zařadit nejrůznější případy povodní či bouří.²⁴⁵ V rámci české úpravy má k tomuto ustanovení nejblíže § 42 písm. d) trestního

²⁴⁰ JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 521.

²⁴¹ § 243 odst. 1 věta 2 číslo 6 StGB.

²⁴² JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 522.

²⁴³ „Schmarotzerdiebstahl“, § 243 ABS. I S. 2 NR. 6 [online]. In: Juraacademy [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/schmarotzerdiebstahl.html>

²⁴⁴ JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 522.

²⁴⁵ *Der Diebstahl gem. § 243 StGB - Regelbeispiele*. In: Jura Individuell [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <https://www.juraindividuell.de/pruefungsschemata/der-diebstahl-im-besonders-schweren-fall-243-stgb/>

zákoníku, který jako přitěžující okolnost mimo jiné stanovuje, že pachatel při spáchání trestného činu využije bezbrannosti jiného.²⁴⁶

Poslední, tedy sedmá varianta, spočívá v tom, že pachatel odcizí ruční palnou zbraň, k jejímuž získání se vyžaduje povolení podle zákona o zbraních (*nach dem Waffengesetz*), kulomet, samopal, plně automatickou nebo poloautomatickou zbraň. Dále pokud pachatel odcizí takovou válečnou zbraň, která obsahuje výbušninu ve smyslu zákona o kontrole válečných zbraní (*im Sinne des Kriegswaffenkontrollgesetzes*) nebo odcizí výbušninu.²⁴⁷ Terminologicky se za ruční zbraně považují všechny přenosné střelné zbraně. Příkladem válečné zbraně obsahující výbušninu je ruční granát, mina či tzv. pancéřová pěst.²⁴⁸ Česká trestněprávní úprava, konkrétně § 205 trestního zákoníku (popř. explicitně § 42 trestního zákoníku), neobsahuje žádné zvláštní ustanovení, které by zohledňovalo, že pachatel odcizil jakoukoliv zbraň. Pokud tedy pachatel odcizí střelnou zbraň, uvažoval bych (samozřejmě s ohledem na konkrétní aspekty případu) o aplikaci ustanovení § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku - tedy, že pachatel způsobil na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou (popř. ve spojení s jinými ustanoveními zohledňující výši způsobené škody), ustanovení § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku - za předpokladu, že pachatel odcizí zbraň pomocí vloupání se, nebo ustanovení § 205 odst. 1 písm. d) trestního zákoníku²⁴⁹ - pachatel odcizí zbraň, kterou měl jiný například při sobě.²⁵⁰ Případně ve spojení s dalšími trestnými činy jako například trestný čin nedovoleného ozbrojování dle ustanovení § 279 odst. 1 trestního zákoníku.²⁵¹

3.2.3 Diebstahl mit Waffen, Bandendiebstahl und Wohnungseinbruchdiebstahl (§ 244 StGB)²⁵²

V ustanovení § 244 StGB jsou stanovena celkově tři protiprávní jednání, kterých pokud se pachatel dopustí, hrozí mu trest odnětí svobody v rozmezí od 6 měsíců do 10 let.²⁵³ Toto rozmezí trestu odnětí svobody do jisté míry koriguje ustanovení § 244 odst. 3 StGB, které stanovuje, že v méně těžkých (závažných)

²⁴⁶ Viz § 42 písm. d) trestního zákoníku.

²⁴⁷ § 243 odst. 1 věta 2 číslo 7 StGB.

²⁴⁸ JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 522-523.

²⁴⁹ Srov. § 42 trestního zákoníku a § 205 odst. 1 písm. a), písm. b) a d) trestního zákoníku.

²⁵⁰ Například: <https://www.policie.cz/clanek/odcizeni-strelne-zbrane-doplneni-informaci.aspx>

²⁵¹ Srov. § 279 odst. 1 trestního zákoníku.

²⁵² Česky: Krádež se zbraněmi, krádež spáchaná bandou a krádež spáchaná vloupáním se do bytu.

²⁵³ § 244 odst. 1 StGB.

případech jednání stanovených podle ustanovení § 244 odst. 1 až odst. 3 StGB, bude pachatel potrestán trestem odnětí svobody v rozmezí od 3 měsíců do 5 let.²⁵⁴ Stejně jako u předchozího ustanovení § 243 StGB, tak i tentokrát musí být naplněna skutková podstata trestného činu krádeže ve smyslu § 242 StGB, aby mohlo dojít k aplikaci tohoto ustanovení.²⁵⁵

Hned první jednání obsahuje dvě různé varianty. První varianta spočívá v tom, že pachatel nebo jiná zúčastněná osoba (*Beteiligter*) má u sebe při spáchání trestného činu zbraň (*eine Waffe*) nebo jiný nebezpečný nástroj (*ein anderes gefährliches Werkzeug*).²⁵⁶ Za zbraně jsou považovány zbraně v technickém smyslu, tedy takové předměty, které účelově slouží k tomu, aby způsobily (značné) poranění. Jako příklad lze uvést nabitou střelnou zbraň či plynovou pistoli. Co se týká samotných nožů, bude záležet individuálně podle druhu každého nože. Například dýka bude zpravidla považována za zbraň, zatímco kapesní nůž bude spíše spadat do kategorie nebezpečného nástroje.²⁵⁷ Definice nebezpečného nástroje ve smyslu ustanovení § 244 StGB se zdála být do jisté míry nejasná. V úvahu proto přicházelo vymezení jak pomocí objektivních, tak subjektivních kritérií. Nakonec zvítězila varianta pracující s objektivním kritériem. Podle objektivního kritéria tak lze nebezpečný nástroj charakterizovat jako takový nástroj, který je vhodný k tomu, aby přivodil značné poranění. Tento nástroj má do jisté míry povahu zbraně, a tak se nejčastěji bude jednat o špičaté, tvrdé nebo ostré předměty. Příkladem může být baseballová pálka.²⁵⁸ Samotný BGH se přiklání právě k tomuto objektivnímu kritériu, což dokládá například ve svém rozhodnutí ze dne 03. 06. 2008 (BGH 3 StR 246/07)²⁵⁹, ve kterém uvedl: „Bei der Bestimmung des Tatbestandsmerkmals "anderes gefährliches Werkzeug" im Sinne des § 244 Abs. 1 Nr. 1 Buchst. a StGB muss

²⁵⁴ § 244 odst. 3 StGB: „In minder schweren Fällen des Absatzes 1 Nummer 1 bis 3 ist die Strafe Freiheitsstrafe von drei Monaten bis zu fünf Jahren.“

²⁵⁵ JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 527.

²⁵⁶ § 244 odst. 1 číslo 1a) StGB.

²⁵⁷ JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 528.

²⁵⁸ *Diebstahl mit Waffen, Bandendiebstahl, Wohnungseinbruchsdiebstahl*. In: Juraacademy [online]. [cit. 2020-08-10]. Dostupné z: <https://www.juraacademy.de/strafrecht-bt2/diebstahl-waffen-bandendiebstahl-wohnungseinbruchsdiebstahl.html>

²⁵⁹ Dostupné například z: <https://www.hrr-strafrecht.de/hrr/3/07/3-246-07.php>

somit allein auf objektive Kriterien zurückgegriffen werden.“²⁶⁰ Z pohledu komparace má k tomuto ustanovení nejbližší § 173 trestního zákoníku, který upravuje skutkovou podstatu trestného činu loupeže, neboť pokud má pachatel u sebe zbraň, lze to hodnotit jako pohrůžku bezprostředního násilí.²⁶¹ Konečně druhá varianta prvního jednání se týká toho, že pachatel nebo zúčastněná osoba má u sebe předmět nebo prostředek, aby zamezil (*verhindern*) nebo překonal (*widerstand*) odpor jiné osoby násilím (*Gewalt*) nebo pohrůžkou násilí (*Drohung mit Gewalt*).²⁶² V tomto ohledu je důležité, že pachatel má u sebe prostředek ke spáchání trestného činu, který má v úmyslu zároveň použít. Bude se tedy jednat o takový prostředek, který samotný pachatel považuje za vhodný k provedení násilí či jen k samotné pohrůžce.²⁶³ Jako příklad lze uvést pouta, lepicí pásku či šňůru.²⁶⁴ Spornou otázkou zůstává, zda do této kategorie zařadit také zbraně, které se na prvý pohled zdají jako pravé, a tedy jsou schopné vyvolat pocit nebezpečí, ačkoliv ve skutečnosti nebezpečné nejsou, neboť se jedná o pouhé repliky či případně dětské hračky typu vodní pistole.²⁶⁵ Česká úprava trestného činu krádeže obsahuje podobné ustanovení v § 205 trestního zákoníku, avšak s tím rozdílem, že násilí či pohrůžka (bezprostředního) násilí je užitá až bezprostředně po činu s cílem, aby si pachatel uchoval odcizenou věc.²⁶⁶ Je zde opět i podoba s ustanovením § 173 odst. 1 trestního zákoníku, obsahujícím skutkovou podstatu trestného činu loupeže, neboť pachatel užije proti jinému násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí, aby se mohl zmocnit cizí věci.²⁶⁷

Druhé jednání spočívá v tom, že pachatel spáchá trestný čin krádeže jako člen bandy (*als Mitglied einer Bande*), která se spolčila (*verbunden hat*) k tomu, aby opakovaně páchala trestný čin loupeže (*Raub*) či krádeže, a to za účasti jiného

²⁶⁰ BGH 3 StR 246/07 vom 03. 06. 2008. Vlastní překlad: „*Při určení skutkových znaků "jiného nebezpečného nástroje" ve smyslu ustanovení § 244 odst. 1 čísla 1 písmena a) StGB, musí být proto výhradně uchýleno k objektivním kritériím.*“

²⁶¹ Viz ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1729.

²⁶² § 244 odst. 1 písm. 1b) StGB.

²⁶³ JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 531.

²⁶⁴ *Gefährliches Werkzeug*. In: Juraforum [online]. [cit. 2020-08-12]. Dostupné z: <https://www.juraforum.de/lexikon/gefaehrliches-werkzeug>

²⁶⁵ JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 531.

²⁶⁶ Viz ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1986.

²⁶⁷ Srov. § 173 trestního zákoníku.

člena této bandy.²⁶⁸ Za bandu se považuje uskupení určitého počtu lidí, kteří se mlčky či výslovně spojí k opakovanému páchání trestného činu krádeže či loupeže. Po dlouhé teoretické debatě o tom, kolik členů by měla banda mít, nakonec zvítězila varianta, která vyžaduje minimální počet tří lidí.²⁶⁹ Česká trestněprávní úprava obsahuje v trestním zákoníku obdobnou úpravu, a to konkrétně v ustanovení § 205 odst. 4 písm. a) trestního zákoníku, které postihuje spáchání trestného činu krádeže, kterého se dopustí pachatel jako člen organizované skupiny.²⁷⁰

Konečně třetí jednání se zakládá na tom, že se pachatel dopustí krádeže takovým způsobem, že se do bytu (*in eine Wohnung*) vloupá, vstoupí, vnikne do něho pomocí falešného klíče (popřípadě jiným předmětem nesloužícím k řádnému otevírání) nebo zůstane v bytě skrytý.²⁷¹ Za byt se ve smyslu tohoto ustanovení považuje takový prostor, jehož hlavní účel spočívá v tom, aby sloužil lidem k jeho trvalému užívání, aniž by se jednalo v první řadě o takový prostor, ve kterém dochází k výkonu práce. Pod tento pojem lze tedy zahrnout i například loď, obytný přívěs (maringotku) či hotelový pokoj (ovšem za předpokladu, že hotelový pokoj není obýván jen krátkodobě).²⁷² Toto ustanovení se zdá být velmi podobné ustanovení § 243 odst. 1 věta 2 číslo 1 StGB. Avšak zatímco ustanovení § 244 odst. 1 číslo 3 StGB operuje s pojmem „byt“, tak ustanovení § 243 odst. 1 věta 2 číslo 1 StGB postihuje případy, ve kterých se pachatel dopustí krádeže v budově, služebním či obchodním prostoru, popř. zůstane skryt v místnosti. I proto pokud porovnáme ustanovení § 244 odst. 1 číslo 3 StGB s českou trestněprávní úpravu, lze dojít k podobnému závěru, jaký jsme učinili ve vztahu k ustanovení § 243 odst. 1 věta 2 číslo 1 StGB.²⁷³ Proto bych především vyzdvihl to, že zatímco německá trestněprávní úprava rozlišuje mezi tím, do jakých objektů se pachatel vloupal, vstoupil, vnikl či zůstal skryt, tak česká trestněprávní úprava tento rozdíl v případě vloupání nedělá.²⁷⁴

²⁶⁸ § 244 odst. 1 číslo 2 StGB.

²⁶⁹ *Diebstahl mit Waffen, Bandendiebstahl, Wohnungseinbruchsdiebstahl*. In: Juraacademy [online]. [cit. 2020-08-10]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/diebstahl-waffen-bandendiebstahl-wohnungseinbruchsdiebstahl.html>

²⁷⁰ Viz § 205 odst. 4 písm. a) trestního zákoníku.

²⁷¹ § 244 odst. 1 číslo 3 StGB.

²⁷² JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 534.

²⁷³ Srov. § 243 odst. 1 věta 2 číslo 1 StGB.

²⁷⁴ Srov. § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku.

3.2.4 Schwerer Bandendiebstahl (§ 244a StGB)²⁷⁵

Trest odnětí svobody od 1 roku do 10 let hrozí pachateli, který spáchá krádež za podmínek stanovených v ustanovení § 243 odst. 1 věta druhá StGB nebo v případech podle ustanovení § 244 odst. 1 číslo 1 nebo 3 StGB, a to jako člen bandy (*als Mitglied einer Bande*), která se spolčila k opakovanému páchání loupeže nebo krádeže za účasti jiného člena bandy.²⁷⁶ Ustanovení § 244a StGB, které by šlo přeložit jako „těžká krádež spáchaná bandou“, tak kombinuje krádež spáchanou bandou (*Bandendiebstahl*) se zvlášť těžkým případem krádeže dle § 243 odst. 1 věta druhá StGB nebo s krádeží se zbraněmi (§ 244 odst. 1 číslo 1 StGB) či s vloupáním se do bytů (§ 244 odst. 1 číslo 3 StGB).²⁷⁷ Německý StGB tak obsahuje vedle obecného potrestání krádeže spáchaného bandou dle § 244 odst. 1 číslo 2 StGB ještě jedno ustanovení, které přímo zohledňuje jednotlivá závažnější jednání.²⁷⁸ V § 244a odst. 2 StGB se pak nachází ustanovení, které umožňuje, aby byl pachatel v méně závažných případech potrestán trestem odnětí svobody od 6 měsíců do 5 let.²⁷⁹ Jak již bylo řečeno ve vztahu k § 244 odst. 1 číslo 2 StGB, tak česká trestněprávní úprava obsahuje podobné ustanovení ve svém § 205 odst. 4 písm. a) trestního zákoníku, který se týká krádeže spáchané pachatelem jakožto členem organizované skupiny.²⁸⁰

3.2.5 Haus- und Familiendiebstahl (§ 247 StGB)²⁸¹

Pokud pachatel krádeží nebo zpronevěrou²⁸² (*eine Unterschlagung*) způsobí škodu příslušníkovi (*ein Angehöriger*), opatrovníkovi nezletilých (*der Vormund*) či opatrovníkovi zletilých (*der Betreuer*)²⁸³, popř. pokud tento poškozený žije s pachatelem ve společné domácnosti, bude za tento čin stíhán jen na návrh (*auf Antrag*).²⁸⁴ Co se rozumí pojmem příslušník ve smyslu tohoto zákona, stanoví výkladové ustanovení § 11 odst. 1 číslo 1 StGB. Jedná se

²⁷⁵ Česky: Těžká krádež spáchaná bandou.

²⁷⁶ § 244a odst. 1 StGB.

²⁷⁷ *Schwerer Bandendiebstahl, § 244a*. In: *Juraacademy* [online]. [cit. 2020-08-15]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/schwerer-bandendiebstahl.html>

²⁷⁸ Srov. § 244a StGB s § 244 odst. 1 číslo 2 StGB.

²⁷⁹ § 244a odst. 2 StGB: „*In minder schweren Fällen ist die Strafe Freiheitsstrafe von sechs Monaten bis zu fünf Jahren.*“

²⁸⁰ Viz § 205 odst. 4 písm. a) trestního zákoníku.

²⁸¹ Česky: Krádež v domácnosti a v rodině.

²⁸² Skutková podstata trestného činu zpronevěry je upravena v § 246 StGB.

²⁸³ K výkladu pojmu *der Vormund* a *der Betreuer* čerpáno z: HORÁLKOVÁ M.; LINHARTOVÁ, H.; HENKEL, B. *Němčina pro právníky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. 484 s. ISBN 89-86898-16-4, str. 461, 481.

²⁸⁴ § 247 StGB.

například o příbuzné v přímé linii, sourozence, manžela či manželku, životního partnera, sourozence manžela či manželky nebo také pěstouny a děti nacházející se v pěstounské péči (*Pflegeeltern und Pflegekinder*).²⁸⁵ Právní úprava opatrovnictví se nachází v německém občanském zákoníku, tedy Bürgerliches Gesetzbuch²⁸⁶ (dále jen „BGB“). Zatímco opatrovník nezletilého (*ein Minderjähriger*) bude ustanoven například v situaci, kdy se nezletilý nenachází pod tzv. rodičovskou péčí²⁸⁷, tak v případě zletilého (*ein Volljähriger*) se bude jednat o takové důvody, jako je například duševní nemoc či tělesné postižení.²⁸⁸ Vráťím-li se zpět k ustanovení § 247 StGB, tak za hlavní cíl tohoto ustanovení lze vyzdvihnout především ochranu rodinného míru a klidu ve společné domácnosti, který by neměl být narušen, pokud si to poškozená osoba výslovně nepřeje.²⁸⁹ Česká trestněprávní úprava obsahuje podobné ustanovení v § 163 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). Tento odstavec obsahuje výčet trestných činů (ve výčtu nechybí krádež či zpronevěra), k jejichž trestnímu stíhání se vyžaduje souhlas poškozeného, neboť tento trestný čin byl spáchán osobou, vůči níž by měl poškozený právo jako svědek odeprít výpověď.²⁹⁰ Jak vyplývá z ustanovení § 100 odst. 2 trestního řádu (výslovně na něj odkazuje ustanovení § 163 odst. 1 trestního řádu), tento souhlas se vyžaduje u příbuzného v pokolení přímém, sourozence, osvojence, osvojitele, manžela, partnera či druha nebo popř. jiné osoby, která je v rodinném či obdobném poměru.²⁹¹

3.2.6 Diebstahl und Unterschlagung geringwertiger Sachen

(§ 248a StGB)²⁹²

Ustanovení § 248a StGB stanovuje celkem zásadní podmínku, a to takovou, že krádež a zpronevěra věcí nepatrné hodnoty (*geringwertige Sachen*) budou v případech podle ustanovení § 242 StGB a ustanovení § 246 StGB stíhány pouze na návrh, ledaže by úřad pověřený trestním stíháním (*Strafverfolgungsbehörde*) shledal zákrok z moci úřední za nezbytný, a to

²⁸⁵ § 11 odst. 1 číslo 1 písm. a), b) StGB.

²⁸⁶ JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 544.

²⁸⁷ § 1773 BGB.

²⁸⁸ § 1896 BGB.

²⁸⁹ *Privilegierungen, §§ 247, 248A*. In: Juraacademy [online]. [cit. 2020-08-19]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/privilegierungen.html>

²⁹⁰ Viz § 163 odst. 1 trestního řádu.

²⁹¹ Viz § 100 odst. 2 trestního řádu.

²⁹² Česky: Krádež a zpronevěra věcí nepatrné hodnoty.

z důvodu zvláštního veřejného zájmu na trestním stíhání.²⁹³ Úřadem pověřeným k trestnímu stíhání se rozumí především státní zastupitelství (*die Staatsanwaltschaften*) a policejní úřady (*die Polizeibehörden*), ve vymezených oblastech také celní úřady a daňové úřady.²⁹⁴ Za věc nepatrné hodnoty se podle převažujícího názoru považuje věc do výše 50 eur. Účelem tohoto ustanovení je především odbřemenění od bagatelních věcí. Pokud však úřad povoláný k trestnímu stíhání shledá v daném případě zvláštní veřejný zájem, pak může (na rozdíl od ustanovení § 247 StGB) zahájit trestní stíhání i bez tohoto návrhu. Zájem na trestním stíhání může být jak ze speciálně preventivních důvodů (například u recidivisty), tak ale také z generálně preventivních důvodů (například odstrašení v případě krádeží v obchodě).²⁹⁵ V českém trestním právu nelze nalézt institut, který by umožňoval stíhat pachatele pouze na návrh ze strany poškozeného. Do jisté míry se tomuto ustanovení podobá již rozebírané ustanovení § 163 odst. 1 trestního řádu, kdy se v určitých případech vyžaduje souhlas poškozeného k zahájení trestního stíhání.²⁹⁶ Kromě toho má poškozený možnost podat trestní oznámení, které povinně přijímá policejní orgán a státní zástupce.²⁹⁷ Co se týká minimální hranice výše škody, tak jak již bylo několikrát zmíněno, česká trestněprávní úprava stanovuje ve svém výkladovém ustanovení § 138 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku tzv. škodu nikoli nepatrnou (ve výši 10 000 Kč)²⁹⁸, přičemž tento pojem následně užívá ustanovení § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.²⁹⁹

3.2.7 Entziehung elektrischer Energie (§ 248c StGB)³⁰⁰

Poslední rozebírané ustanovení v rámci této podkapitoly, které lze přeložit jako odběr elektrické energie, dopadá na nezákonný odběr elektrické energie. Skutková podstata zní takto: „*Kdo odebírá z elektrického objektu nebo zařízení cizí elektrickou energii prostřednictvím vodiče, který není určen k řádnému odběru energie z objektu nebo zařízení, trestá se, jestliže jednání spáchá v úmyslu sobě nebo třetímu protiprávně přisvojit elektrickou energii, trestem odnětí*

²⁹³ § 248a StGB.

²⁹⁴ *Strafverfolgungsbehörden*. In: Justiz-Online - NRW-Justiz [online]. [cit. 2020-08-19]. Dostupné z: https://www.justiz.nrw.de/BS/recht_a_z/S/Strafverfolgungsbeh_rden/index.php

²⁹⁵ *Privilegierungen, §§ 247, 248A*. In: *Juraacademy* [online]. [cit. 2020-08-19]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/privilegierungen.html>

²⁹⁶ Viz § 163 odst. 1 trestního řádu.

²⁹⁷ Viz § 158 odst. 2 trestního řádu.

²⁹⁸ Viz § 138 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.

²⁹⁹ Viz § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.

³⁰⁰ Česky: Odběr elektrické energie.

svobody až na pět let nebo peněžitým trestem.“³⁰¹ Do jisté míry technické ustanovení používá především pojem vodič, kterým se rozumí každé těleso, které se i kvůli svému složení považuje za vhodné pro přijímání a následné předávání elektrické energie. Podstatným znakem však je, že tento vodič nesmí být určen k pravidelnému odběru, což může být poněkud sporné s ohledem na to, kdy tuto vlastnost splňuje a kdy nikoliv.³⁰²

Z pohledu české trestněprávní úpravy lze uvažovat o dvou variantách právní kvalifikace. První variantou je trestný čin krádeže podle již několikrát zmíněného ustanovení § 205 trestního zákoníku. Kromě toho však připadá do úvahy též trestný čin podvodu podle ustanovení § 209 trestního zákoníku, a to za předpokladu, že pachatel odebírá elektrickou energii, a zároveň v tomto ohledu uvedl jiného v omyl či tohoto omylu využil, popř. zamlčel podstatné skutečnosti.³⁰³

3.3 Unterschlagung³⁰⁴ (§ 246 StGB), Unbefugter Gebrauch eines Fahrzeugs³⁰⁵ (§ 248b StGB)

Závěrem pro upřesnění ještě dodávám, že 19. oddíl zvláštní části StGB obsahuje právní úpravu dvou dalších trestných činů, a to konkrétně trestného činu zpronevěry (*Unterschlagung*) v ustanovení § 246 StGB a trestného činu neoprávněného užívání dopravního prostředku (*Unbefugter Gebrauch eines Fahrzeugs*) v ustanovení § 248b StGB. Vzhledem k tomu, že tématem mé diplomové práce je pouze trestný čin krádeže, rozhodl jsem se, že těmito dvěma trestným činům věnuji jen malou zmínku.

V případě zpronevěry hrozí pachateli trest odnětí svobody až na 3 roky nebo peněžitá pokuta (pokud podle jiného právního předpisu nehrozí přísnější trest), a to za předpokladu, že si protiprávně přisvojí cizí movitou věc nebo takovou cizí movitou věc přisvojí třetí osobě.³⁰⁶

³⁰¹ KRUK, Jiří. § 248c [Odběr elektrické energie]. In: KRUK, Jiří. *Trestní zákoník Spolkové Republiky Německo*, stav 01. 01. 2014 [online]. 2. vydání. 2014 [cit. 2021-02-09]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpxe4byfzzwwmi#>

³⁰² JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch*. 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2, str. 548.

³⁰³ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1980.

³⁰⁴ Česky: Zpronevěra.

³⁰⁵ Česky: Neoprávněné užívání dopravního prostředku.

³⁰⁶ § 246 StGB.

Za neoprávněné užívání dopravního prostředku hrozí taktéž trest odnětí svobody až na 3 roky nebo peněžitá pokuta (pokud podle jiného právního předpisu nehrozí přísnější trest), a to za předpokladu, že pachatel užívá motorové vozidlo nebo jízdní kolo proti vůli oprávněného.³⁰⁷

V rámci českého trestního práva hmotného se nachází trestný čin zpronevěry v ustanovení § 206 trestního zákoníku, zatímco neoprávněné užívání dopravního prostředku, resp. pouze motorového vozidla v rámci české trestněprávní úpravy, spadá pod ustanovení § 207 trestního zákoníku, které upravuje trestný čin neoprávněného užívání cizí věci.³⁰⁸

³⁰⁷ § 248b StGB.

³⁰⁸ Srov. § 206 a § 207 trestního zákoníku.

4 Páchání trestného činu krádeže pohledem statistik

V této kapitole aplikuji na trestný čin krádeže poznatky z oboru kriminologie a s tím související statistiky, které mnohokrát řeknou více než tisíce slov. Lze si tak na konci kapitoly udělat obrázek o tom, jak se trestný čin krádeže vyvíjí, zda počet registrovaných krádeží stoupá či klesá, a jak se promítl COVID-19 do policejních statistik v roce 2020.

4.1 Majetková kriminalita

Považuji za vhodné dříve, než zanalyzuji konkrétní čísla ve statistikách, alespoň obecněji vymezit pojem majetkové kriminality, skupin dopouštějících se majetkové kriminality, a konečně také poukázání na možné preventivní prostředky používané ve vztahu ke krádeži.

4.1.1 Vymezení majetkové kriminality

Majetkovou kriminalitu lze zařadit spolu s kriminalitou mravností a kriminalitou násilnou do tzv. obecné kriminality s tím, že majetková kriminalita, resp. trestné činy proti majetku, tvoří nejpočetnější druh kriminality evidované v rámci kriminální statistiky, a to jak v číslech absolutních, tak v celkovém podílu na kriminalitě. Asi není překvapující, že podstatou majetkové kriminality jsou útoky proti cizímu majetku.³⁰⁹

Tento druh kriminality lze členit do dvou hlavních skupin. První skupinu charakterizuje to, že účelem pachatelova jednání je jeho vlastní obohacení, a to samozřejmě na úkor cizího majetku. Do této skupiny lze zařadit právě trestný čin krádeže (§ 205 TZ). Kromě krádeže dále pak například trestný čin zpronevěry (§ 206 TZ), jednotlivé druhy podvodu (§ 209 až § 212 TZ) a mnoho dalších. Pro druhou skupinu je naopak typické, že účelem pachatelova jednání není ani tak vlastní obohacení, nýbrž spíše poškození jiných osob. Do této druhé skupiny lze tak zařadit například trestný čin poškozování cizí věci (§ 228 TZ), zneužívání vlastnictví (§ 229 TZ), poškozování věřitele (§ 222 TZ) a další.³¹⁰

³⁰⁹ GŘIVNA, Tomáš; Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3, str. 262.

³¹⁰ VÁLKOVÁ, Helena; Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3, str. 388.

Do statistik majetkové kriminality není zahrnována tzv. hospodářská kriminalita, která tvoří samostatnou skupinu. Tento druh kriminality charakterizuje skutečnost, že je páchan při činnostech, které souvisejí s hospodářskou a obchodní činností, a do určité míry tak zasahují do hospodářského řádu. Mírně komplikující může být skutečnost, že zatímco policejní statistiky zahrnují do hospodářské kriminality často trestné činy, které jsou součástí hlavy páté (Trestné činy proti majetku), tak soudní statistiky kategoricky dodržují systematiku zvláštní části trestního zákoníku, která rozlišuje trestné činy proti majetku v hlavě páté a trestné činy hospodářské nacházející se v hlavě šesté.³¹¹

Kromě výše uvedené nejednotnosti vedení statistik ze strany policie a justice, je zapotřebí při vyhodnocování statistik za jednotlivá období, vzít na zřetel i další skutečnosti. Týká se to například změny legislativy, což se v případě krádeže projevilo několikrát, především v souvislosti se změnou hranice minimální výše způsobené škody potřebné k tomu, aby bylo pachatelovo jednání kvalifikováno jako trestný čin podle ustanovení § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.³¹²

V případě porovnání kriminálních statistik mezi jednotlivými státy se musí také zohlednit, že každý stát má legislativně jinak nastavenou hranici pro to, aby se pachatelovo jednání kvalifikovalo jako trestný čin, a nikoliv jako přestupek. Například v roce 2000 registrovala Česká republika 284 tisíc majetkových trestných činů, zatímco Slovenská republika pouze 89 tisíc majetkových trestných činů. Tak velká odchylka mezi státy byla zapříčiněná tím, že v České republice byla škoda nikoli nepatrná stanovena v té době na 2 000 Kč, zatímco ve Slovenské republice až ve výši 8 800 Sk.³¹³

4.1.2 Skupiny páchající majetkovou kriminalitu

Důležitá otázka, která může být kladena, se vztahuje k osobě pachatele páchajícího majetkovou kriminalitu. Kdo tedy páchá tento druh kriminality? Jako

³¹¹ VÁLKOVÁ, Helena; Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3, str. 389.

³¹² GRŮVNA, Tomáš; Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3, str. 263.

³¹³ Tamtéž, str. 264.

odpověď na tuto otázku lze konstruovat tři základní společenské skupiny, kdy kritériem každé skupiny je motivace k páčání majetkové kriminality.³¹⁴

První skupinu lze vymezit jako skupinu tzv. nemajetných. Sem lze zařadit jak skupinu, která žije na ulici (tedy bezdomovce a žebráky), tak i obyvatele, kteří žijí na hranici chudoby. Hlavní motivací jejich jednání je bída a nouze. Tento druh kriminality tedy páchají z toho důvodu, aby si zajistili alespoň částečné základní potřeby pro své živobytí.³¹⁵

Opakem první skupiny je skupina druhá, do které lze zahrnout tzv. střední třídu. Jejich motivací nejsou nedostatečné podmínky k životu, ale naopak snaha vyrovnat se příslušníkům stejné vrstvy. K tomu bývají motivováni i pomocí reklam na různé luxusní zboží, které jejich touhu jen zvyšuje. Tento druh kriminality se také nazývá jako kriminalita z blahobytu. Naopak příslušníci nejvyšších vrstev se dopouštějí spíše kriminality hospodářské. Majetkovou kriminalitu páchají, jen pokud chtějí zažít adrenalin a dobrodružství, popřípadě zahnat nudu, což je typické pro příslušníky tzv. zlaté mládeže.³¹⁶

Jako třetí skupinu lze označit ty, kteří se majetkovou trestnou činností tzv. „živí“. Zejména pak vůči této skupině přichází v úvahu nastolení vhodné preventivní a represivní strategie. Do této kategorie lze zařadit především nejruznější recidivní pachatele, přičemž mnohdy vykazují vysokou životní úroveň.³¹⁷

4.1.3 Prevence majetkové kriminality

K tomu, aby došlo k poklesu páčání majetkové kriminality, je nutné zavést a důkladně dodržovat určité preventivní prvky. Například v případě páčání tzv. kriminality z nouze zcela jistě pomůže, pokud děti budou mít dostatečné zázemí, rodiče se jim budou náležitě věnovat, děti budou smysluplně trávit svůj volný čas atp. Stát by měl pak svou úlohu sehrát zejména v tom, aby vytvářel dostatečné vzdělávací, pracovní a rekvalifikační příležitosti, neboť

³¹⁴ VÁLKOVÁ, Helena; Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3, str. 391-392.

³¹⁵ Tamtéž, str. 391-392.

³¹⁶ Tamtéž, str. 392.

³¹⁷ Tamtéž, str. 392.

nezaměstnanost bývá jednou z příčin páchaní majetkové kriminality. Opomenuta nesmí být ani otázka dostatečně kvalitního bydlení pro tyto rodiny.³¹⁸

Kromě výše uvedeného hraje důležitou roli i tzv. situační prevence, kdy jejím prostřednictvím dochází jednak ke snížení příležitostí k páchaní jednotlivých trestných činů, jednak se zvyšují šance na dopadení konkrétního pachatele. Podstatou je kombinace technického zabezpečení a personálního charakteru. Důležité subjekty situační prevence představují vedle orgánů policie (zejména pak hlídkové a pořádkové služby) i soukromé bezpečnostní agentury, které vykonávají danou činnost jako předmět svého podnikání a jejichž nejpodstatnějším úkolem je právě ostraha majetku v obchodních domech či různých objektech.³¹⁹ Kromě tohoto osobního prvku je příhodné, se dostatečně zaměřit i na technické zabezpečovací prostředky. Například k zabezpečení rodinného domu či bytu lze užít jak klasickou ochranu (typu bezpečnostních zámků, okenních či balkonových mříží, okenic atd.), tak i různé nadstandardní elektronické zabezpečení.³²⁰ V případě prevence před krádeží automobilů lze z technického hlediska využít zabezpečovacích zařízení, zámku na řadicí páku, uzamykatelné tyče na volant, různá čidla či alarmy. Jen technická opatření však bezpečnost automobilu nezaručí, a proto není z pohledu prevence optimální, nechávat uvnitř automobilu na viditelných místech cennosti či jiné věci, které poutají pozornost. Dalším vhodným preventivním opatřením může být parkování automobilu na osvětlených místech, v garážích či hlídaných parkovištích, a nikoliv v místech, kde není na auto dostatečný dohled.³²¹

Tato různá preventivní opatření je zapotřebí doplnit vhodnou represivní strategií v tom ohledu, aby se pachatelům přestala majetková kriminalita vyplácet. Tato strategie musí být nastavena takovým způsobem, aby si potenciální pachatel uvědomil, že takové riziko, jakým je páchaní majetkové kriminality, se mu nemůže vyplatit.³²² Z pohledu trestních sankcí se jedná o vhodné uplatňování

³¹⁸ VÁLKOVÁ, Helena; Josef KUČTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3, str. 394.

³¹⁹ Tamtéž, str. 394-395.

³²⁰ GŘIVNA, Tomáš; Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3, str. 274.

³²¹ VÁLKOVÁ, Helena; Josef KUČTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3, str. 395-396.

³²² GŘIVNA, Tomáš; Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3, str. 276.

majetkových trestů zahrnujících peněžité tresty, propadnutí věci a majetku či zabránění věci jako ochranné opatření.³²³

4.2 Krádež v rámci majetkové kriminality

Po krátkém, ale o to více podstatném úvodu do majetkové kriminality již nic nebrání tomu, abych se v této podkapitole zaměřil na jeden konkrétní trestný čin patřící do majetkové kriminality, a to trestný čin krádeže. Na následujících stránkách budu především pracovat s relevantními daty utříděnými do jednotlivých grafů, které následně zanalyzuji.

4.2.1 Krádež v policejních statistikách

Statistiky, které Policie České republiky (dále jen „Policie ČR“) uveřejňuje na svých webových stránkách v rámci sekce „Statistik kriminality“³²⁴, dělí krádež do dvou skupin.

První skupinu zahrnuje tzv. krádež vloupáním, která se dále člení podle objektu napadení ze strany pachatele.³²⁵ V policejních statistikách se tak tato skupina dále podrobněji člení, a to například na krádež vloupáním do obchodů, do výkladních skříní, do škol, do bytů, do rodinných domků, do víkendových chat či do ostatních objektů.³²⁶ Pro tento druh kriminality je typická doprovodná kriminalita jako omezování osobní svobody či poškozování věcí. Velké množství krádeží tohoto druhu páchají profesionálové, kteří ji provádějí tzv. na objednávku a jejich činnost má přesah i do organizovaného zločinu.³²⁷

Druhou skupinu představuje tzv. krádež prostá, která se také dále podrobněji člení. Do této skupiny patří dle policejních statistik například krádež kapesní, krádež při pohlavním styku, krádež věcí z aut, krádež motorových vozidel, krádež jízdních kol, krádež v bytech či v prostorách nádraží atd.³²⁸ I tyto jednotlivé krádeže mají svá specifika. Tak například pro krádež motorových

³²³ VÁLKOVÁ, Helena; Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3, str. 396.

³²⁴ Viz <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

³²⁵ GŘIVNA, Tomáš; Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3, str. 268.

³²⁶ Viz položky v policejních statistikách. Statistiky kriminality. In: Policie ČR [online]. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

³²⁷ GŘIVNA, Tomáš; Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3, str. 268.

³²⁸ Viz položky v policejních statistikách. Statistiky kriminality. In: Policie ČR [online]. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

vozidel bývá charakteristické, že se jí dopouštějí často profesionální skupiny, což může být i jedním z důvodů, proč není objasněnost příliš vysoká.³²⁹ V případech kapesních krádeží dochází k odcizení všeho, co vede k zisku, ať už se jedná o kreditní karty či mobilní telefony. Častokrát jsou tyto věci prodávány do zastaváren, aby pachatel přišel k rychlému výdělku. Kapesní krádeže mnohdy páchají skupiny pachatelů, kdy každý má nějakou svou roli. Oblíbeným místem tohoto typu krádeže bývá veřejné doprava, trhy či různé hromadné akce. Obecně se tedy jedná o takové místo, kde se nachází velké množství lidí, a s tím související i zmenšená pozornost.³³⁰

Z dat poskytnutých ze strany Policie ČR lze vyčíst, že oproti roku 2019, kdy počet případů krádeží oproti minulým rokům lehce stoupl, nastolil rok 2020 opět klesající trend. Konkrétně v roce 2020 došlo ke spáchání 45 638 případů krádeže prosté, což je o 14 212 případů spáchaných krádeží méně, než tomu bylo v roce 2019 (*graf č. 1*), což značí velké snížení s ohledem na minulé roky. Oproti roku 2016 pak toto číslo kleslo dokonce o 25 586 případů. U krádeže spáchané vloupáním došlo v roce 2020 ke 20 661 případům vloupání, což je o 1 500 případů méně než v roce 2019 (*graf č. 1*) a nejedná se tedy o tak dramatické snížení jako v případě krádeže prosté. Přesto se toto číslo snížilo o 7 559 případů v porovnání s rokem 2016.³³¹ Tomuto snížení (především v případě krádeže prosté) přisuzují jeden hlavní faktor a z něho následně plynoucí efekt. Není asi překvapením, že za tento faktor bude označen COVID-19, kvůli němuž došlo k omezení cestování, a s tím související úbytek turistů jako takových.³³² To ostatně vidíme i v případě hlavního města Prahy³³³, která bývá ze strany turistů velice oblíbená, když došlo k poklesu o 7 095 případů krádeže prosté oproti roku 2019, v porovnání s rokem 2016 pak dokonce o 10 904 případů (*graf č. 6*). Zejména pak toto snížení bylo výrazné v březnu a dubnu, následně pak v listopadu

³²⁹ GŘIVNA, Tomáš; MIROSLAV SCHEINOST a IVANA ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3, str. 269.

³³⁰ Tamtéž, str. 270-271.

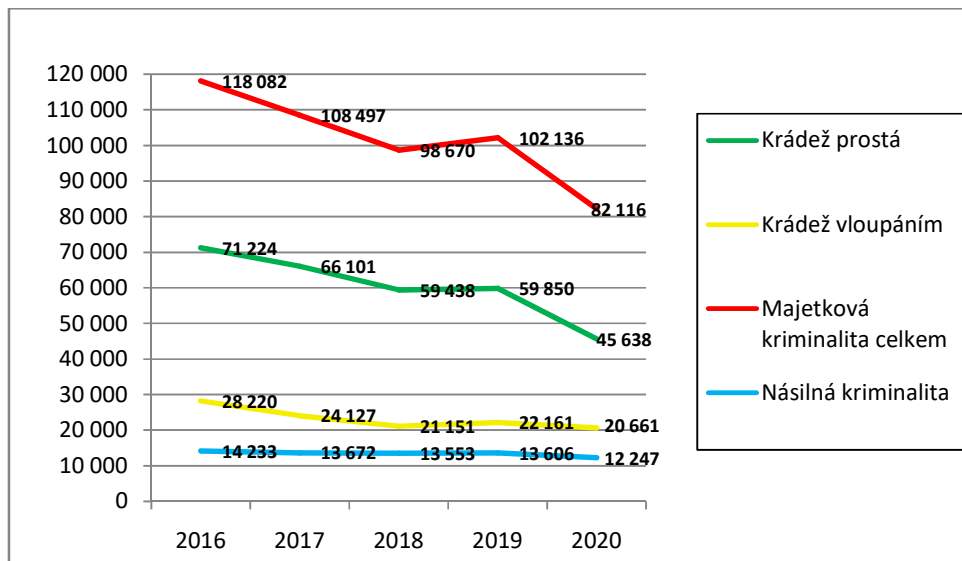
³³¹ Veškerá data převzata z: *Statistiky kriminality - konkrétně pro rok 2016, 2017, 2018, 2019, 2020*. In: Policie České republiky [online]. [cit. 2021-02-13]. Dostupné pro jednotlivé roky z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

³³² Například: *Katastrofální rok pro cestovní ruch pokračuje, nepomohl ani letní zájem Čechů*. In: *Novinky* [online]. 10. 11. 2020 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/katastrofalni-rok-pro-cestovni-ruch-pokracuje-nepomohl-ani-letni-zajem-cechu-40341676>

³³³ Například: *Turisté z Česka ve 2. čtvrtletí téměř zmizeli. Praha hlásí úbytek o 94 procent*. In: *Pražský deník* [online]. 07. 08. 2020 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://prazsky.denik.cz/podnikani/turistika-ubytovani-koronavirus-hotel-trzby-dopravce-cizinec.html>

a prosinci (*graf č. 4*). U ostatních krajů sice došlo taktéž ke snížení, ale ne tak k rapidnímu.³³⁴

Graf č. 1: Vývoj krádeže, majetkové a násilné kriminality v letech 2016 až 2020

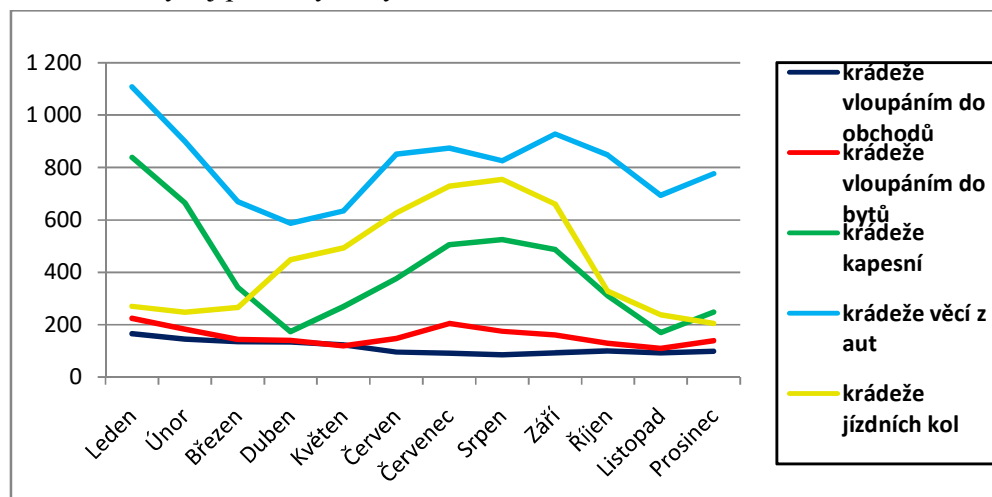
Zdroj: *Statistiky kriminality - pro rok 2016, 2017, 2018, 2019, 2020*. In: *Policie České republiky [online]*. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

V případě vybraných druhů krádeží (*graf č. 2*) nastal v lednu roku 2020 velký nástup u krádeží věcí z aut a u krádeží kapesních, aby následně přišel v březnu pokles, což si vysvětlují opět v souvislosti s COVIDEM-19 a vyhlášeným nouzovým stavem. U kapesních krádeží pak nastává velký pokles ještě v listopadu roku 2020. Na první pohled představuje výjimku krádež jízdních kol, jejíž počet rostl od ledna do září bez ohledu na nouzový stav, aby pak postupně klesal především s ohledem na začínající podzimní a zimní počasí. Při porovnání roku 2019 a roku 2020 ohledně krádeže věcí z aut a krádeže kapesní lze dojít k závěru, že došlo k poklesu o 2 167 případů u krádeže věcí z aut, resp. dokonce o 5 103 případů v souvislosti s krádeží kapesní. Zatímco u krádeže jízdních kol došlo navzdory všem okolnostem k nárůstu oproti roku 2019, a to o 152 případů.³³⁵

³³⁴Veškerá data převzata z: *Statistiky kriminality - konkrétně pro rok 2016, 2017, 2018, 2019, 2020*. In: *Policie ČR [online]*. [cit. 2021-02-13]. Dostupné pro jednotlivé roky z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

³³⁵Tamtéž, konkrétně pro rok 2019 a 2020. [cit. 2021-02-13].

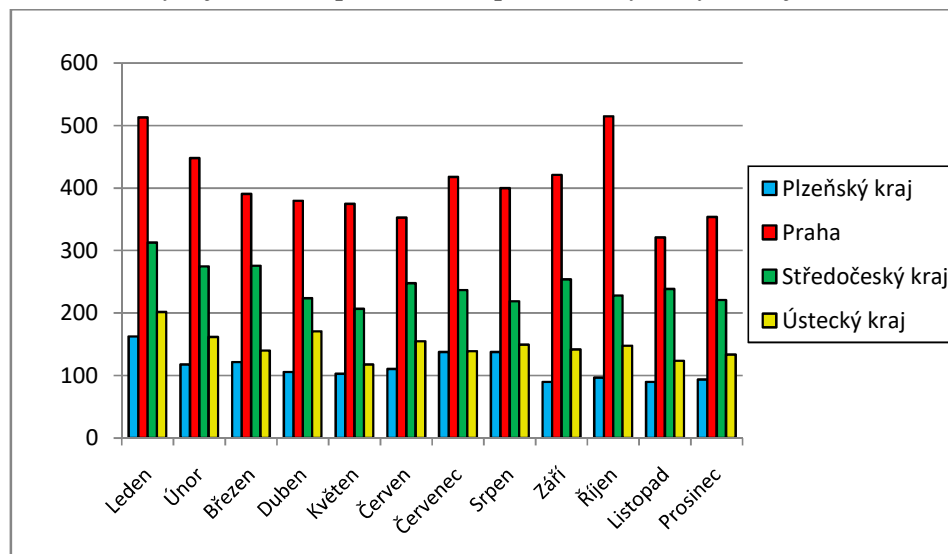
Graf č. 2: Vývoj počtu vybraných druhů krádeží v roce 2020 ³³⁶

Zdroj: Statistiky kriminality - pro rok 2020. In: Policie České republiky [online]. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>

Závěrem bych ještě rád zmínil, že se domnívám, že plno potenciálních pachatelů mohla od spáchání krádeže odradit i skutečnost, že během nouzového stavu hrozil za spáchání krádeže vyšší trest.³³⁷ Těžko však říci, zda šlo o jednotky, desítky či stovky případů, kteří si svůj čin rozmyslely.

Graf č. 3: Vývoj krádeže spáchané vloupáním ve vybraných krajích v roce 2020

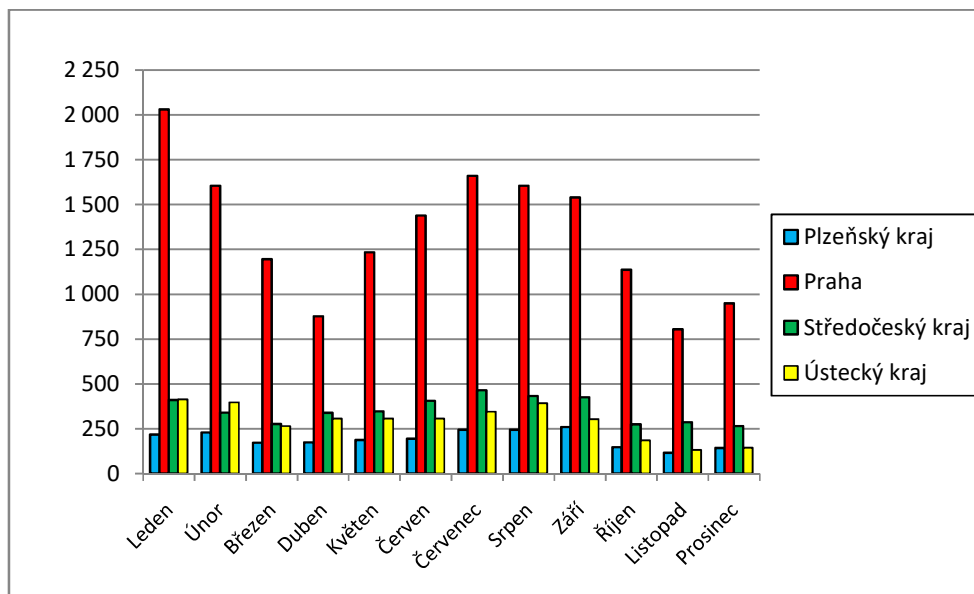

Zdroj: Statistiky kriminality - pro rok 2020. In: Policie České republiky [online]. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>

³³⁶ Krádež věcí z automobilu: r. 2019 = 11862 případů, r. 2020 = 9695 př.; Kapesní krádež: r. 2019 = 10003 př., r. 2020 = 4900 př.; Krádež jízdních kol: r. 2019 = 5106, r. 2020 = 5258 př. Pro rok 2019 a 2020 - dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

³³⁷ Viz Sdělení NSZ k otázkám trestní odpovědnosti během nouzového stavu. In: NSZ [online]. 13. března 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/nsz/sdeleni-nsz-k-otazkam-trestni-odpovednosti-behem-nouzoveho-stavu/>

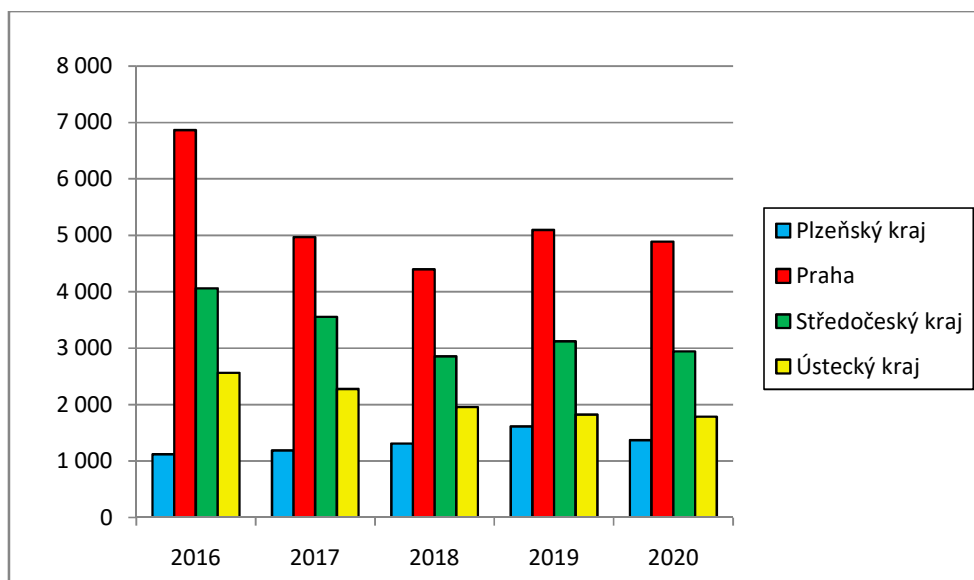
Graf č. 4: Vývoj krádeže prosté ve vybraných krajích v roce 2020

Zdroj: Statistiky kriminality - rok 2020. In: Policie České republiky [online]. [cit. 2021-02-13].

Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>

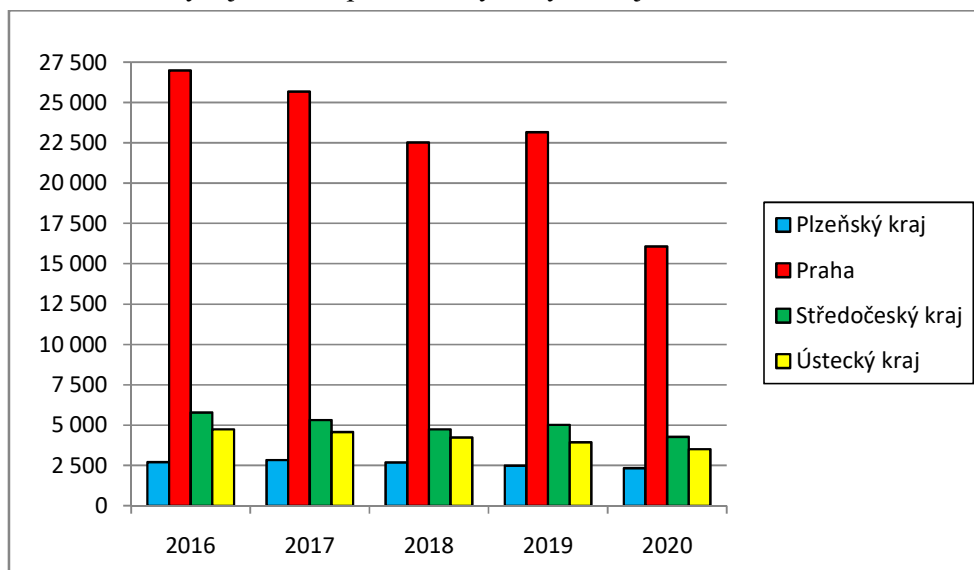
Graf č. 5: Vývoj krádeže spáchané vloupáním ve vybraných krajích v letech 2016 až 2020

Zdroj: Statistiky kriminality - pro rok 2016, 2017, 2018, 2019, 2020. In: Policie České republiky [online]. [cit. 2021-02-13].

Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

Graf č. 6: Vývoj krádeže prosté ve vybraných krajích v letech 2016 až 2020

Zdroj: *Statistiky kriminality - pro rok 2016, 2017, 2018, 2019, 2020. In: Policie České republiky [online]. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>*

4.2.2 Krádež ve statistikách státního zastupitelství

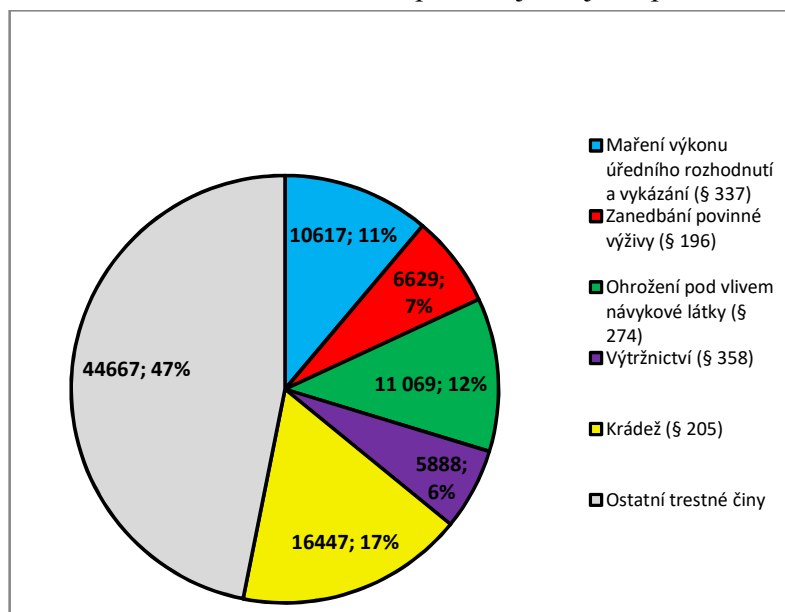
Zdrojem dat, který budu používat při práci se statistikami státního zastupitelství, je každoročně zveřejňovaná Zpráva o činnosti státního zastupitelství (dále jen „Zpráva o činnosti SZ“).³³⁸ Vzhledem k tomu, že Zpráva o činnosti SZ pro rok 2020 nebyla v době odevzdání diplomové práce ještě zveřejněna, musím se omezit pouze na práci se statistikami do roku 2019.

Zaměřím-li se nejprve na rok 2019 (*graf č. 7*), tak z údajů poskytnutých Nejvyšším státním zastupitelstvím (dále jen „NSZ“) vyplývá, že krádež si stále drží vedoucí pozici v oblasti spáchaných trestných činů a představuje tak nejčastější právní kvalifikaci (konkrétně tvoří 17 %). Až teprve za krádeží následuje trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 TZ (12 %), trestný čin maření úředního výkonu rozhodnutí a vykázaní dle 337 TZ (11 %), trestný čin zanedbání povinné výživy dle § 196 TZ (7 %) a trestný čin výtržnictví dle § 358 TZ (6 %). I tak v roce 2019 tvořilo těchto pár vyjmenovaných trestných činů v souhrnu 53 % všech právních kvalifikací.³³⁹

³³⁸ Veškerá data z „Výročních zpráv SZ“ užitá v tabulkách, jsou dostupná z: <https://verejnazaloba.cz/nsz/cinnost-nejvyssiho-statniho-zastupitelstvi/zpravy-o-cinnosti/>

³³⁹ Zdroj: Údaje ze str. 7 Zprávy o činnosti SZ za rok 2019 (Textová část). In: NSZ [online]. Brno, 15. června 2020 [cit. 2020-09-12]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/06/Zprava-o-cinnosti-SZ-za-rok-2019-textova-cast.pdf>

Graf č. 7: Skladba trestné činnosti podle nejčastějších právních kvalifikací

Zdroj: Údaje ze str. 7 Zprávy o činnosti SZ za rok 2019 (Textová část). In: NSZ [online]. Brno, 15. června 2020 [cit. 2020-09-12]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/06/Zprava-o-cinnosti-SZ-za-rok-2019-textova-cast.pdf>

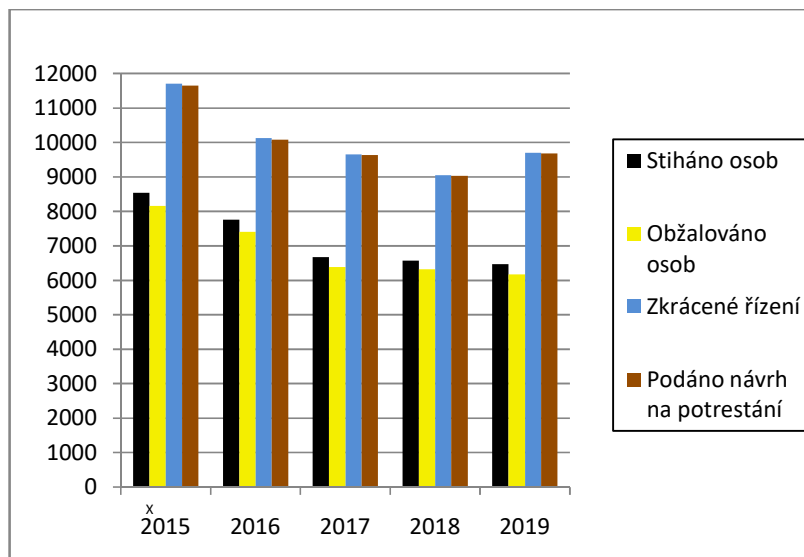
Pohledem na konkrétní čísla ohledně trestného činu krádeže (*graf č. 8*) lze zjistit, že v roce 2019 došlo k trestnímu stíhání 6471 osob, z toho obžalováno bylo 6174 osob. V rámci zkráceného přípravného řízení byla věc řešena v 9697 případech, z toho bylo podáno 9685 návrhů na potrestání. Marginálně bylo užíváno návrhu dohody o vině a trestu podle § 175b TR, a to konkrétně pouze v 8 případech.³⁴⁰ Z poskytnutých údajů lze tedy konstatovat, že v posledních 5 letech (k roku 2019) klesá v souvislosti s trestným činem krádeže jak počet trestně stíhaných osob, tak i osob posléze obžalovaných. Zatímco tedy v roce 2015 došlo k zahájení trestního stíhání u 8539 osob, přičemž následně byla podána obžaloba u 8159 osob³⁴¹, tak v roce 2019 tento počet klesl na 6471 osob trestně stíhaných, obžalovaných pak 6174 osob (*graf č. 8*). Mezi rokem 2015 a 2019 to znamená pokles o 24,22 % v počtu trestních stíhání, a pokles o 24,33 % v počtu obžalovaných osob. Podobný klesající trend bylo možno sledovat v letech 2015 až 2018 i v souvislosti se zkráceným přípravným řízením, potažmo podanými návrhy na potrestání. Změna přišla v roce 2019, kdy se počet zvýšil

³⁴⁰ Zdroj: Údaje ze str. 380 Zprávy o činnosti SZ za rok 2019 (Tabulková část I). In: NSZ [online]. [cit. 2020-09-12]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/06/Tabulkova-cast-I-9-6-2020.pdf>

³⁴¹ Zdroj: Údaje ze str. 320 Zprávy o činnosti SZ za rok 2015 (Tabulková část). In: NSZ [online]. [cit. 2020-09-14]. Dostupné z: https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/03/Zpr%C3%A1va-o-%C4%8Dinnosti_2015_tabulky.pdf

a bylo tak vedeno 9697 zkrácených přípravných řízení (rok 2017 - 9655, rok 2018 - jen 9053), přičemž pak došlo k 9685 podání návrhů na potrestání (rok 2017 - 9639, rok 2018 - 9036).³⁴²

Graf č. 8: Přehled o stavu trestné činnosti - § 205 TZ

Zdroj: Zpráva o činnosti SZ pro rok 2015, 2016, 2017, 2018 a 2019 (Tabulková část - Přehled o stavu trestné činnosti). In: NSZ [online]. [cit. 2020-09-13]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/nsz/cinnost-nejvyssiho-statniho-zastupitelstvi/zpravy-o-cinnosti/>

V souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem kvůli COVIDU-19 vydalo NSZ zprávu, ve které shrnuje páchaní trestných činů, za které hrozila kvůli uvedené situaci vyšší trestní sazba. V období od 12. 03. 2020 do 17. 05. 2020 bylo spácháno celkem 8 354 trestných činů krádeže. Z tohoto počtu však 6989 trestných činů spáchal neznámý pachatel, v 1365 případech je pachatel již znám. Ve fázi trestního stíhání se k uvedenému datu (tj. k 08. 06. 2020) nacházelo 1009 pachatelů.³⁴³

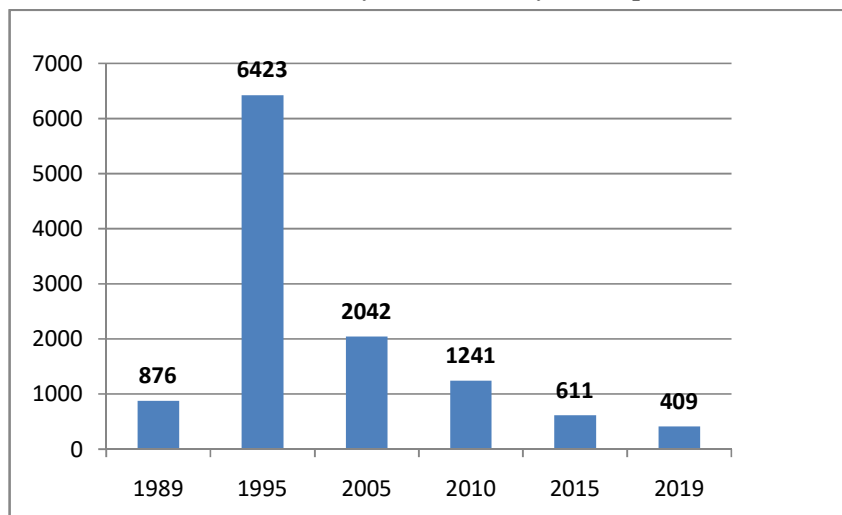
Zpráva o činnosti SZ se také zabývá trestnou činností mladistvých. Jedním ze zajímavých ukazatelů je přehled o mladistvých, kteří byli obžalováni ze spáchání krádeže (graf č. 9). Jak ukazují data, tento počet neustále klesá, a to od roku 2005. V roce 2019 tak bylo obžalováno jen 409 mladistvých v souvislosti se spáchanou krádeží. Nejvyšší vrchol, tedy nejvíce obžalovaných

³⁴² Zdroj: Zpráva o činnosti SZ za rok 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 (Tabulková část - Přehled o stavu trestné činnosti). In: NSZ [online]. [cit. 2020-09-13]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/nsz/cinnost-nejvyssiho-statniho-zastupitelstvi/zpravy-o-cinnosti>

³⁴³ Nejvyšší státní zastupitelství vyhodnotilo vývoj kriminality během nouzového stavu. In: NSZ [online]. 08. 06. 2020 [cit. 2020-09-11]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/nsz/nejvyssi-statni-zastupitelstvi-vyhodnotilo-vyvoj-kriminality-behem-nouzoveho-stavu/>

mladistvých ze spáchání krádeže, byl v letech 1995 až 1997, když v roce 1996 toto číslo dokonce dosáhlo počtu 7211 obžalovaných mladistvých.³⁴⁴ Jen pro připomenutí ještě zmiňuji, že mladistvým se dle ustanovení § 2 písm. c) zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, rozumí „ten, kdo v době spáchání provinění dovršil 15. rok a nepřekročil 18. rok svého věku“.³⁴⁵

Graf č. 9: Přehled o mladistvých obžalovaných ze spáchání krádeže

Zdroj: Údaje ze str. 269 Zprávy o činnosti SZ za rok 2019 (Tabulková část 1). In: NSZ [online]. [cit. 2020-09-13]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/06/Tabulkova-cast-I-9-6-2020.pdf>

4.2.3 Statistiky vězeňské služby

Po údajích, které poskytuje Policie ČR a SZ, lze využít i informace poskytnuté ze strany Vězeňské služby České republiky (dále jen „Vězeňská služba ČR“), které každoročně zveřejňuje ve Statistické ročence Vězeňské služby ČR, která je taktéž dostupná v elektronické podobě.³⁴⁶ Bohužel i v tomto případě ještě nebyla zveřejněna Statistická ročenka Vězeňské služby ČR pro rok 2020, což znamená, že budu analyzovat poskytnutá data do roku 2019.

Tyto statistické ročenky mimo jiné obsahují údaje o počtu osob, které se aktuálně nacházejí ve výkonu trestu odnětí svobody kvůli spáchanému trestnému činu krádeže (graf č. 10). V návaznosti na tyto údaje tak lze zhodnotit, že za sledované období, tedy od roku 2015, neustále klesá počet osob ve výkonu trestu

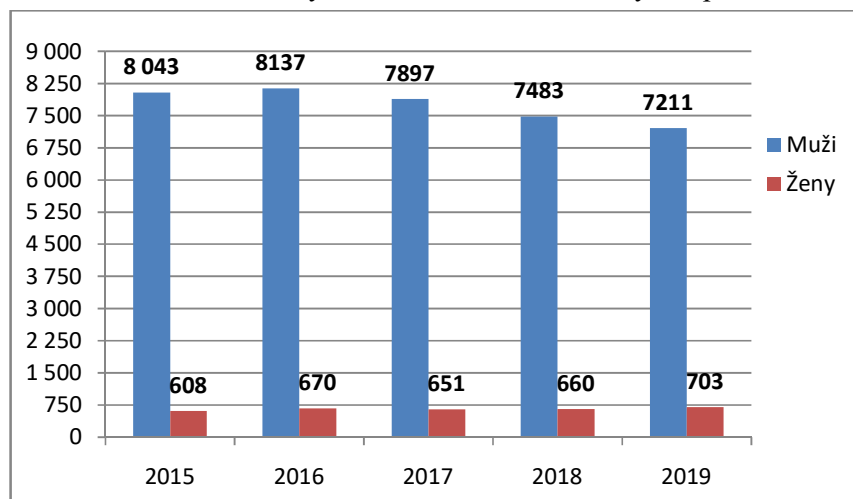
³⁴⁴ Zdroj: Údaje ze str. 269 Zprávy o činnosti SZ za rok 2019 (Tabulková část 1). In: NSZ [online]. Brno, 15. června 2020 [cit. 2020-09-13]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/06/Tabulkova-cast-I-9-6-2020.pdf>

³⁴⁵ § 2 písm. c) zákona č. 218/2003 Sb., zákon o soudnictví ve věcech mládeže.

³⁴⁶ Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>

odnětí svobody. Mezi rokem 2018 a 2019 se jedná o pokles ve výši 2,81 %, ve srovnání s rokem 2015 tento pokles dokonce činí 8,52 %. Kromě toho je ve statistikách zohledněno i pohlaví, takže lze sledovat a porovnávat údaje i v tomto ohledu. Je tedy zajímavé, že zatímco počet mužů ve výkonu trestu odnětí svobody od roku 2016 klesá (mezi rokem 2016 a 2019 se jedná o pokles ve výši 11,38 %), tak naopak počet žen v tomto směru, byť zanedbatelně, stoupá.³⁴⁷ Jako dodatek ještě zmiňuji, že Statistické ročenky Vězeňské služby ČR vykazují takovéto údaje o krádeži až teprve od roku 2015.

Graf č. 10: Odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchanou krádež

Zdroj: Statistické ročenky Vězeňské služby ČR pro rok 2015, 2016, 2017, 2018 a 2019 (Četnost vybraných trestných činů). In: Generální ředitelství Vězeňské služby ČR [online]. [cit. 2020-09-14]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>

4.2.4 Obavy respondentů z trestného činu krádeže

Závěrem této kapitoly bych rád poukázal na to, že kromě údajů, které poskytuje Policie ČR, SZ či Vězeňská služba ČR ve formě různých statistik, ročenek či výročních zpráv, lze čerpat údaje i kupříkladu z Institutu pro kriminologii a sociální prevenci (dále jen „Institut“). Jedná se o výzkumnou organizaci zřízenou Ministerstvem spravedlnosti České republiky. Tento Institut sídlí v Praze a má postavení samostatné organizační složky státu. Hlavní náplní Institutu je kriminologický výzkum, přičemž další podrobnosti ohledně postavení,

³⁴⁷ Zdroj: Statistické ročenky Vězeňské služby pro rok 2015, 2016, 2017, 2018 a 2019 (Četnost vybraných trestných činů). In: Generální ředitelství Vězeňské služby ČR [online]. [cit. 2020-09-14]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>

organizace a činnosti Institutu stanovuje Statut, který byl vydán Instrukcí Ministerstva spravedlnosti České republiky č. IKSP 202/2014.³⁴⁸

Právě výzkumy vypracované Institutem ve spolupráci s Odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra České republiky³⁴⁹ se zaměřují mimo jiné na pocity a obavy obyvatel ze škály vybraných trestných činů. Cílem těchto výzkumů je zachytit pocity rizika u obyvatel, tedy jakousi „subjektivní kriminalitu“, toto měření bývá běžně označováno jako „*fear of crime*“. V tomto ohledu se běžným výsledkem stává paradoxní situace, že více se kriminality obávají skupiny obyvatel, které nejsou zločinem příliš postiženy (například ženy či senioři) než skupina obyvatel, která sice vykazuje nejnižší míru obav, přičemž je ale v tomto ohledu mnohem ohroženější skupinou (například mladí muži).³⁵⁰ Tento výzkum (*graf č. 11*) se realizoval ve čtyřech různých etapách s různým počtem respondentů. Jako hodnotící kritérium se stanovila průměrná známka, přičemž známka č. 1 vyjadřuje nejnižší obavy respondentů z uvedeného trestného činu, zatímco známka č. 6 naopak vyjadřuje obavy nejvyšší.³⁵¹ Konkrétně pak v roce 2005 došlo k oslovení 1100 respondentů³⁵², v roce 2012 toto číslo již činilo 3080 respondentů³⁵³, pro rok 2017 došlo k oslovení téměř shodného počtu respondentů jako v roce 2012³⁵⁴, a to 3019. Konečně pro rok 2018 bylo osloveno 1000 respondentů.³⁵⁵ Výzkumy zpravidla obsahují hodnocení 13 vybraných trestných činů, kdy se kromě trestného činu krádeže hodnotí například trestný čin vraždy, vandalismu, znásilnění či loupeže. Vzhledem k tématu své diplomové práce jsem se v grafu (*graf č. 11*) zaměřil pouze na obavu z krádeže tak, jak ji hodnotili oslovení respondenti.³⁵⁶

³⁴⁸ Postavení IKSP. In: Institut pro kriminologii a sociální prevenci [online]. [cit. 2020-09-14]. Dostupné z: http://www.ok.cz/iksp/o_post.html

³⁴⁹ HOLAS, Jakub. *Bezpečí, kriminalita a prevence* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019 [cit. 2020-09-16]. ISBN 978-80-7338-185-1, str. 20-21. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/459.pdf>

³⁵⁰ Tamtéž, [cit. 2020-09-16], str. 60-61.

³⁵¹ Tamtéž, [cit. 2020-09-16], str. 62.

³⁵² Tamtéž, [cit. 2020-09-16], str. 20.

³⁵³ HOLAS, Jakub; VEČERKA, Kazimír. *Stát a občan v prevenci kriminality* [online]. Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2013 [cit. 2021-02-17]. ISBN 978-80-7338-137-0, str. 7. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/412.pdf>

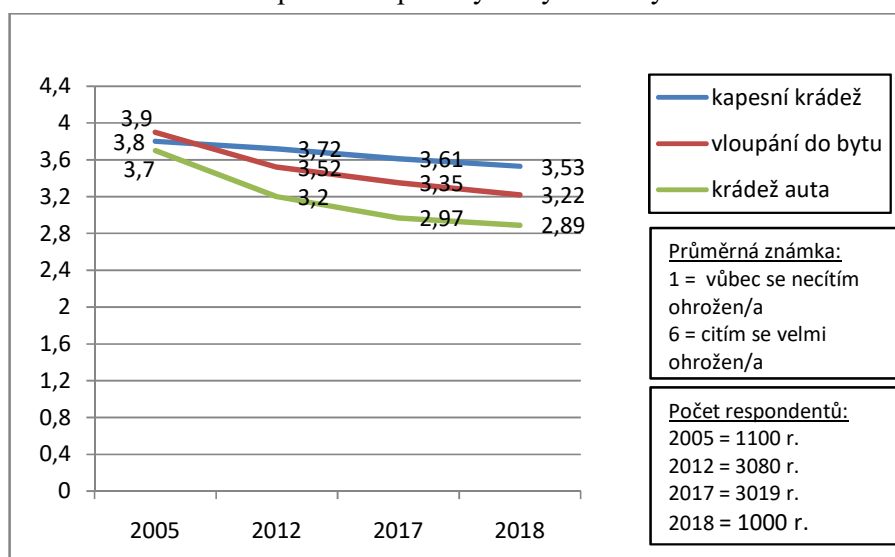
³⁵⁴ HOLAS, Jakub. *Bezpečí, kriminalita a prevence* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019 [cit. 2020-09-16]. ISBN 978-80-7338-185-1, str. 93. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/459.pdf>

³⁵⁵ Tamtéž, [cit. 2020-09-16], str. 21.

³⁵⁶ Tamtéž, [cit. 2020-09-16], str. 62-63.

Z uvedených výzkumů lze vyčíst pozitivní zprávu, a to takovou, že klesá obava obyvatel z kapesní krádeže (průměrná známka 3,53 pro rok 2018), vloupání do bytu (průměrná známka 3,22 pro rok 2018) a krádeže do auta (průměrná známka 2,89 pro rok 2018, zatímco v roce 2005 tato průměrná známka ještě činila 3,7).³⁵⁷ Jedním z důvodů menších obav budou zcela jistě klesající statistiky kriminality a s tím související obavy obyvatel. Zároveň ale klesající registrovaná kriminalita není vždy zárukou klesajících obav, když typickým příkladem je Německo, kde navzdory tomuto poklesu stoupá obava obyvatel.³⁵⁸ Navzdory snižujícím se obavám, se však kapesní krádež spolu s vloupáním do bytu umísťují na předních pozicích obav z kriminality.³⁵⁹

Graf č. 11: Obava respondentů před vybranými druhy krádeže

Zdroj: HOLAS, Jakub. *Bezpečí, kriminalita a prevence* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019 [cit. 2020-09-16]. ISBN 978-80-7338-185-1. K počtu respondentů: str. 20-21, str. 46. K jednotlivým údajům: str. 63. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/459.pdf>

³⁵⁷ HOLAS, Jakub. *Bezpečí, kriminalita a prevence* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019 [cit. 2020-09-16]. ISBN 978-80-7338-185-1, str. 63. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/459.pdf>

³⁵⁸ Tamtéž, [cit. 2020-09-16], str. 61.

³⁵⁹ Tamtéž, [cit. 2020-09-16], str. 63.

5 Úvaha de lege ferenda

Původně bylo mým úmyslem psát v této kapitole o tehdy dlouho diskutujícím, možném zvýšení hranice „škody nikoli nepatrné“ z 5 000 Kč na 10 000 Kč, jakožto zamyšlení se nad možnými důsledky, které by takové zvýšení přineslo. Tuto mou plánovanou úvahu však narušila novela trestního zákoníku provedená zákonem č. 333/2020 Sb., která s účinností od 01. 10. 2020 zvyšuje mimo jiné shora zmíněnou hranici způsobené škody.³⁶⁰ Avšak během psaní diplomové práce, jakož i těsně před odevzdáním (a pravděpodobně ještě nějakou dobu poté), zachvátila celý svět epidemie COVIDU-19. I s ohledem na tento dlouho nepoznaný stav se ukázalo, že ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku přináší určité problematické aspekty především ve vztahu k drobným krádežím, které přímo nesouvisí s vyhlášeným nouzovým stavem (například různé krádeže koblih, čokolády, salámu atp.).³⁶¹ Jak se ukazuje v poslední době, nemají úplně jasno ani soudy ve své rozhodovací praxi. Například podle Krajského soudu v Brně nelze aplikovat tuto kvalifikovanou skutkovou podstatou krádeže pouze bezmyšlenkovitě³⁶². Krajský soud v Plzni se v rozsudku ze dne 25. 08. 2020 (sp. zn. 9 To 208/2020) z mého pohledu správně zabýval smyslem nouzového stavu a na to navazující chybějící mimořádně vysokou společenskou škodlivost, když v odůvodnění mimo jiné uvedl: „*Aby mohl být současný vyhlášený nouzový stav posuzován jako jiná událost vážně ohrožující život a zdraví lidí ve smyslu § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku, musel by se mírou své závažnosti podobat stavům, které stejné ustanovení výslovně pojmenovává (stav ohrožení státu, válečný stav, živelná pohroma). Smyslem zpřísnění právní kvalifikace u trestného činu krádeže je obecná potřeba přísněji postihnout jednání spáchaná ve vybraných krizových situacích z důvodů, že tato jednání za dané situace jsou mimořádně společensky škodlivá. Krádeže spáchané v době po vyhlášení nouzového stavu nejsou výrazně společensky škodlivější než krádeže spáchané před 12. 3. 2020, ...*“³⁶³ Naopak předseda Nejvyššího soudu nevidí na přísnějších

³⁶⁰ Viz zákon č. 333/2020 Sb.

³⁶¹ Například: *Za krádež dvou koblih a 15 čokolád během nouzového stavu stráví muž dva roky za mřížemi*. In: IROzhlas [online]. 29. května 2020 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: https://www.irozhlás.cz/zpravy-domov/plzensky-soud-odsoudil-muze-za-kradez-sladkosti-k-26-mesicum-ve-vezeni_2005291345_ada

³⁶² *Odvolací soud: Za krádež vibrátoru v nouzovém stavu dostal zloděj dva roky a musí zaplatit 499 korun*. In: Česká justice [online]. 19. ledna 2021 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2021/01/odvolaci-soud-za-kradez-vibratoru-v-nouzovem-stavu-dostal-zloděj-dva-roky-a-musi-zaplatit-499-korun/>

³⁶³ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 08. 2020, sp. zn. 9 To 208/2020.

trestech nic špatného, neboť považuje přísnější tresty za drobné krádeže jako přiměřené, a to s ohledem na znění zákona i daným okolnostem.³⁶⁴ Stejně stanovisko jako předseda Nejvyššího soudu zastává i Nejvyšší státní zastupitelství, které k této problematice vydalo i sdělení.³⁶⁵

Osobně přikládám velkou váhu myšlence, že trestní právo má povahu krajního prostředku, kterého má být užito jen v případech, kdy nepostačují jiné prostředky. Proto se domnívám, že není vhodné užívat prostředků trestního práva (zejména pak trestu odnětí svobody) v případě drobných krádeží typu odcizení pečiva či jiné drobné majetkové kriminality, která nemá souvislost s vyhlášeným nouzovým stavem a neobsahuje tedy mimořádně vysokou škodlivost pro společnost. I s ohledem na tento fakt vydala platforma Rozumné právo vyjádření, kde podává svůj pohled na takto přísné trestání drobných krádeží v době nouzového stavu, a dle mého názoru mimo jiné i správně poukazuje na ten fakt, že výkon takového trestu nejenže neplní výchovný účel, ale navíc představuje finanční zátěž pro společnost samotnou.³⁶⁶

Jaké navrhuji řešení? Nejprve bych se pozastavil nad řešením aplikačním. V prvé řadě bych se zamyslel nad tím, zda se krádež cizí věci nachází v příčinné souvislosti s nouzovým stavem, zda obsahuje nějakou mimořádně vysokou škodlivost pro společnost (kupříkladu odcizení zdravotních pomůcek, roušek, respirátorů atp.), a pokud ne, uplatnil bych zásadu subsidiarity trestní represe a s ní související princip *ultima ratio*. Jak již judikoval Nejvyšší soud (8 Tdo 1362/2016, R 31/2017 tr.), lze tuto zásadu za určitých situací aplikovat i v případě kvalifikovaných skutkových podstat. Nejvyšší soud doslovně uvedl: „*Třebaže obvykle bude přicházet v úvahu aplikace zásad § 12 odst. 2 tr. zákoníku u trestných činů základní skutkové podstaty, není z uvedených obecných kritérií vyloučeno, aby byla aplikována i v případě kvalifikovaných trestných činů, jestliže i přes naplnění některého kvalifikačního znaku (například vyšší škody) je celková společenská škodlivost natolik nízká, že nedosahuje ani spodní hranice trestnosti*

³⁶⁴ *Anygalossy: Vyšší tresty v době nouzového stavu jsou přiměřené.* In: České noviny [online]. 21. září 2020 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/anygalossy-vyssi-tresty-v-dobe-nouzoveho-stavu-jsou-primerene/1935519>

³⁶⁵ *Sdělení NSZ k otázkám trestní odpovědnosti během nouzového stavu.* In: NSZ [online]. 13. března 2020 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/nsz/sdeleni-nsz-k-otazkam-trestni-odpovednosti-behem-nouzoveho-stavu/>

³⁶⁶ *Spáchání majetkového trestného činu za nouzového stavu nemusí nutně znamenat vyšší trest.*

In: Rozumné právo [online]. Praha, 6. srpna 2020 [cit. 2021-02-18].

Dostupné z: <https://www.rozumne-pravo.cz/cz/stanoviska/spachani-majetkoveho-trestneho-cinu-za-nouzoveho-stavu-nemusi-nutne-znamenat-vyssi-trest/>

běžně se vyskytujících trestných činů dané skutkové podstaty.“³⁶⁷ Až v případech dostatečně závažných, kdy krádež souvisí kupříkladu s odcizením pomůcek nutných v nouzovém stavu či odcizením věcí patřících zdravotníkům provádějících lékařský zákrok v souvislosti s COVIDEM-19, které dle mého názoru splňují podmínku mimořádně vysoké škodlivosti pro společnost, bych aplikoval ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku. Nabízí se také aplikace ustanovení § 58 trestního zákoníku, které umožňuje mimořádně snížit trest odnětí svobody, a to i v případě kvalifikovaných skutkových podstat.³⁶⁸

Z pohledu legislativního bych i v souvislosti s dalšími trestnými činy, uvažoval o navrácení ustanovení § 88 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, který stanovoval: „*K okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, se přihlédne jen tehdy, jestliže pro svou závažnost podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost.*“³⁶⁹ I přesto, že Nejvyšší soud v již zmíněném judikátu³⁷⁰ připouští aplikaci zásady subsidiarity trestní represe ve vztahu ke kvalifikovaným skutkovým podstatám, zároveň však dle jeho stanoviska: „*Pro úplnost je třeba připomenout, že pokud jde o samotné naplnění okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby, nelze zásadu subsidiarity trestní represe přímo využít, a proto naplnil-li pachatel znaky kvalifikované skutkové podstaty trestného činu, nelze posoudit takové jednání podle mírnější právní kvalifikace téže skutkové podstaty jen s odkazem na zásadu subsidiarity trestní represe.*“³⁷¹ I proto by mi dávalo smysl, opětovně legislativně zakotvit možnost, aby soud mohl přihlédnout k jednotlivým okolnostem podmiňujícím použití vyšší trestní sazby. Soud by tak mohl v každém jednotlivém případě zhodnotit, zda čin vykazuje takovou mimořádnou škodlivost pro společnost, že je nutné aplikovat ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku, a pokud ne, aplikoval by na daný čin základní skutkovou podstatou či věc vyřešil jiným mimotrestním způsobem. Z mého pohledu by tato fakultativnost vykazovala větší znaky spravedlnosti a možnosti zhodnocení každého individuálního případu.

To, jak se situace ohledně COVIDU-19 vyvíjí každým okamžikem, ukazuje skutečnost, že po dopsání mé úvahy, tedy těsně před odevzdáním

³⁶⁷ Usnesení NS ze dne ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 8 Tdo 1362/2016, [R 31/2017 tr.].

³⁶⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář.* 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 1464 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 789.

³⁶⁹ § 88 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

³⁷⁰ Usnesení NS ze dne ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 8 Tdo 1362/2016, [R 31/2017 tr.].

³⁷¹ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 01. 2013 - sp. zn. Tpjn 301/2012, [R 26/2013 tr.].

diplomové práce, byl přijat zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů s účinností od 27. 02. 2021³⁷², v rámci něhož se nachází ustanovení § 14 znějící takto: „*Je-li spáchán trestný čin v době stavu pandemické pohotovosti, která je stavem, v jehož rámci dochází k ohrožení života nebo zdraví lidí, a předpisy trestního práva s touto okolností spojují použití vyšší trestní sazby nebo ji považují za přitěžující okolnost, soud k této okolnosti při posuzování trestného činu přihlédne pouze tehdy, pokud je trestným činem poškozen či ohrožen zájem společnosti na zvládnání epidemie COVID-19.*“³⁷³ Ačkoliv by toto ustanovení mělo dopadat na výše popsané případy drobné majetkové kriminality, tak odborná veřejnost nepřijala toto ustanovení v kladném slova smyslu, a to především kvůli nedostatečné komunikaci a diskuzi s odborníky na trestní právo, kdy navíc někteří poukazují na to, že tato nepřímá novela trestního zákoníku může vyvolat chaos v rozhodovací praxi soudů.³⁷⁴ I přes vydání tohoto zákona se domnívám, že současný trestní zákoník postrádá ustanovení podobné ustanovení § 88 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., neboť bude moci být zohledněna mimořádná škodlivost skutku v každém jednotlivém případě (tedy nejen souvisejícím s nouzovým stavem). Navíc z hlediska právní jistoty považuji za vhodnější přímou novelizaci trestního zákoníku, a nikoliv přijímání nepřímých novel. Tak či onak, s ohledem na současnou nejistou situaci nezbyvá, než vyčkat na rozhodovací činnost soudů.

³⁷² Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů.

³⁷³ § 14 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů.

³⁷⁴ *Pandemický zákon má zmírnit tresty, soudci však varují před zmatky.* In: Česká justice [online]. 24. 02. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2021/02/pandemicky-zakon-ma-zmirnit-tresty-soudci-vsak-varuji-pred-zmatky/>

Závěr

Jak bylo v předchozích kapitolách názorně ukázáno, krádež lze zkoumat ze všech možných úhlů pohledu a hlavním cílem této práce bylo ji popsat komplexně v rámci stanoveného rozsahu diplomové práce. Konkrétně tedy od jejích historických počátků, současné právní úpravy obsažené v trestním zákoníku, německé právní úpravy zakotvené v německém trestním zákoníku (StGB), až přes její zkoumání skrze kriminální statistiky a úvahy *de lege ferenda*. Kromě tohoto primárního cíle jsem si v diplomové práci vytyčil další dílčí cíle, které v následujících odstavcích blíže popíši včetně toho, k jakým závěrům jsem dospěl.

V případě srovnání české a německé trestněprávní úpravy se zdá na první pohled zřejmé, že německá trestněprávní úprava krádeže je oproti české trestněprávní úpravě rozsáhlejší, co se týká množství paragrafů upravujících jednotlivé varianty krádeže. Zatímco tedy český trestní zákoník zakotvuje krádež jen v ustanovení § 205, který obsahuje jak základní, tak kvalifikované skutkové podstaty krádeže, německou trestněprávní úpravu krádeže lze nalézt postupně v ustanoveních § 242, § 243, § 244, § 244a, § 245, § 247, § 248a a § 248c StGB. Kromě toho česká trestněprávní úprava neobsahuje některé tak konkrétně vymezené předměty útoku, jako tomu je například v ustanovení § 243 odst. 1 věta 2 číslo. 4 a 5 StGB, které obsahuje potrestání pachatele za jednání, při kterém se dopustí krádeže náboženských předmětů, resp. věcí s významem pro vědu, historii, umění či technický rozvoj. Za další poznatek bych označil fakt, že na rozdíl od výkladového ustanovení § 138 trestního zákoníku, které výslovně stanovuje hranici výše škody, tak německý trestní zákoník takovéto výkladové ustanovení neobsahuje, přičemž v tomto směru se tedy musí nalézt opora v soudní judikatuře německých soudů (viz věc nepatrné hodnoty v ustanovení § 248a StGB). V neposlední řadě nesmím opomenout ani to, že německá trestněprávní úprava obsahuje v ustanovení § 248a StGB pro českou trestněprávní úpravu nepoznanou věc, a to trestní stíhání pouze na návrh k tomu oprávněné osoby (kromě výjimky týkající se zvláštního veřejného zájmu), čemuž se v české trestněprávní úpravě vzdáleně blíží pouze souhlas poškozeného s trestním stíháním dle § 163 trestního řádu. Obecně lze tedy shrnout, že přestože základní vymezení krádeže jako trestného činu zůstává stejné, tak německá trestněprávní úprava rozpracovává některé věci detailněji a zapracovává do svých ustanovení situace, na které takto podrobně český trestní zákoník nepamatuje, což ovšem za

sebe nehodnotím jako nevýhodu, neboť česká úprava v trestním zákoníku mi přijde naopak přehlednější a jasnější.

Co se týká zanalyzování trendu páchaní trestného činu krádeže, lze zhodnotit, jak ostatně vyplývá z uvedených relevantních statistických zdrojů ke čtvrté části diplomové práce, že její páchaní v posledních 5 letech (s drobnou stagnací v roce 2019) postupně klesá, což se samozřejmě potvrdilo i v roce 2020. Do budoucna bude v tomto ohledu zajímavé, jak se promítne do statistik zvýšení hranice škody nikoli nepatrné. Zde mám trochu obavy, aby kvůli tomuto zvýšení, které je však pouhým logickým vývojem souvisejícím s rostoucími příjmy, nedocházelo k navýšení počtu spáchaných krádeží, neboť se mohou někteří pachatelé spoléhat na to, že jejich jednání bude kvalifikováno jako pouhý přestupek. To vše ale ukáže až budoucnost. Konkrétně v roce 2020, tedy v době COVIDU-19 a v době vyhlášeného nouzového stavu, došlo dle statistik Policie ČR k rapidnímu snížení počtu případů spáchané krádeže. To se promítlo zejména v případě krádeže prosté v hlavním městě Praze, a to především v březnu a dubnu roku 2020, a posléze v říjnu, listopadu a prosinci roku 2020. Naopak u krádeže spáchané vloupáním nebyl v roce 2020 zaznamenán tak zásadní pokles jako u krádeže prosté s tím, že určitý mírný pokles lze například v Praze vypozařovat v říjnu, listopadu a prosinci roku 2020.

Konečně jak bylo na některých případech ukázáno, v době nouzového stavu dochází k velmi přísnému trestání drobné majetkové kriminality, s nouzovým stavem často nijak nesouvisející, přičemž se na tom neshodnou ani někteří odborníci, kdy jedni s takovým trestáním souhlasí, zatímco druzí se nad výší udělených trestů pozastavují. Domnívám se, že tomuto stavu by napomohlo navrácení ustanovení § 88 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon. Tedy umožnit, aby soud neaplikoval kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu krádeže dle ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku, pokud takto spáchaný čin není mimořádně škodlivý pro společnost.

Resumé

As we have shown in previous chapters, it is possible to describe the criminal offence of theft from many points of view. After all, the main goal of the diploma thesis was described the criminal offence of theft comprehensively. Therefore, I have divided my diploma thesis into five chapters. I gradually describe the history of the criminal offence of theft and the current Czech legislation of the criminal offence of theft in the Criminal Code (Act No. 40/2009 Coll.). I also compare the legislation of theft between the Czech Republic and Germany and I analyze statistics of the registered crime. Last but not least, I suggest my own consideration *de lege ferenda* with a focus on application of Section 205 (4) (b) of the Czech Criminal Code. In addition to the main goal, I have set further goals, which I will describe in the following text.

If we compare the Czech and German legislation of the criminal offence of theft, we can find out that the German Criminal Code contains more Sections about theft than the Czech Criminal Code. Specifically, the Czech Criminal Code has only one Section about theft and that is Section 205, while the German Criminal Code contains Section 242, Section 243, Section 244, Section 244a, Section 245, Section 247, Section 248a and Section 248c. To sum up, the German legislation is more detailed and contains more specific objects of attack (for example a church, important things for science or art). According to Section 248a it is possible to prosecute theft of things with minor value only for request. This way of criminal prosecution does not exist in Czech criminal law. In general, the Czech legislation of theft is very similar to the German legislation, but there are certain differences in attention to detail in the German Criminal Code.

Based on published statistics from the Police of the Czech Republic, it is possible to observe that the numbers of thefts have been decreasing for the last five years. In my opinion, it will be very interested to observe what happens because of the increase of limit of minimal damage from 5 000 CZK to 10 000 CZK. In 2020, there was a significant decrease of simple theft because of COVID-19. It was the most obvious in the capital city of the Czech Republic. It was probably because of a low tourist attendance. It is possible to notice this decrease in March, April, October, November and December. An important fact was the state of national emergency in March and the large numbers of

COVID-19 cases at the end of the year as well. For the second type of theft, it was not such a significant decrease as for the first one.

Due to declared state of national emergency, it is applied Section 205 (4) (b) of the Criminal Code, which allows to impose a sentence of imprisonment for up to eight years. This sentence is imposed for theft of thing whose value is very low (for example a chocolate). I find such a high sentence of imprisonment for unreasonable and I suggest creating a legal provision that allows judges to take into account a danger of the deed.

Seznam používaných zkratek

BGB	Bürgerliches Gesetzbuch (<i>česky občanský zákoník</i>)
občanský zákoník	Zákon č. 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
přestupkový zákon	Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.
StGB	Strafgesetzbuch (<i>česky trestní zákoník</i>)
TŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.
TZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
ČSÚ	Český statistický úřad
Institut	Institutu pro kriminologii a sociální prevenci
SZ	Státní zastupitelství
NSZ	Nejvyšší státní zastupitelství České republiky
Policie ČR	Policie České republiky
Vězeňská služba ČR	Vězeňská služba České republiky
Zpráva o činnosti SZ	Zpráva o činnosti státního zastupitelství

Seznam německých termínů

Bandendiebstahl	Krádež spáchaná bandou
Besonders schwerer Fall des Diebstahls	Zvlášť těžký případ krádeže
(der) Diebstahl	Krádež
Diebstahl mit Waffen	Krádeže se zbraněmi
Diebstahl und Unterschlagung geringwertiger Sachen	Krádež a zpronevěra věcí nepatrné hodnoty
Entziehung elektrischer Energie	Odběr elektrické energie
Haus- und Familiendiebstahl	Krádež spáchaná v domácnosti a v rodině
Schwerer Bandendiebstahl	Těžký případ krádeže spáchaného bandou
(das) Strafgesetzbuch	Trestní zákoník
Unbefugter Gebrauch eines Fahrzeugs	Neoprávněné užívání dopravního prostředku
(die) Unterschlagung	Zpronevěra
Wohnungseinbruchdiebstahl	Krádež spáchaná vloupáním se do bytu

Seznam literatury

Knižní literatura:

1. BARTOŠEK, Milan; ZPĚVÁK, Karel, ed. *Encyklopedie římského práva*. Ilustroval Jan JAVORSKÝ. Praha: Panorama, 1981. 512 s. Pyramida (Panorama).
2. GŘIVNA, Tomáš. *Sbírka klauzurních prací z trestního práva hmotného a procesního*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 360 s. ISBN 978-80-7552-597-0.
3. GŘIVNA, Tomáš; MIROSLAV SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 536 s. ISBN 978-80-7478-614-3.
4. HORÁLKOVÁ M.; LINHARTOVÁ, H.; HENKEL, B. *Němčina pro právníky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. 484 s. ISBN 89-86898-16-4.
5. HRDINA, A.; DOSTALÍK, P. *Přehled římského práva soukromého: ke státní souborné zkoušce*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. 138 s. ISBN 978-80-7380-235-6.
6. CHMELÍK, J.; NOVOTNÝ, F.; STOČESOVÁ, S. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. 311 s. ISBN 978-80-7380-583-8.
7. JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3.
8. JEMELKA, Luboš; VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 1056. ISBN 978-80-7400-772-9.
9. KINCL, Jaromír; Michal SKŘEJPEK a Valentin URFUS. *Římské právo*. Dot. 2. dopl. a přeprac. vyd. (C.H. Beck dot. 1. vyd.). Praha: C.H. Beck, 1997, 386 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-031-1.
10. KNOLL, V.; DOSTALÍK, P. *Krádež a vliv římského práva v českém městském právu*. In *Delicta privata a crimina publica v rímskom práve*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2010. s. 32-55. ISBN: 978-80-7097-841-2.
11. KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. V Praze: C.H. Beck, 2019, 536 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-727-9.

12. SVOBODA, Ludvík, ed. *Encyklopedie antiky*. 2. vyd. Praha: Academia, 1974, 744 s.
13. ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník I. § 1 až 139*. Komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 1464 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.
14. ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421*. Komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.
15. ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 1052. ISBN 978-80-7552-358-7.
16. VÁLKOVÁ, Helena; Josef KUČTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3.
17. VLČEK, Eduard. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 67 s. ISBN 80-210-0791-5.
18. VOJÁČEK, Ladislav; Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. *České právní dějiny*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 684 s. ISBN 978-80-7380-127-4.

Právní předpisy:

1. Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.
2. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
3. Zákon č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících ke dni 1. 1. 1927.
4. Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
5. Zákon č. 63/1956 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon č. 86/1950 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
6. Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
7. Zákona č. 150/1969 Sb., o přečinech, ve znění pozdějších předpisů.

8. Zákon č. 175/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
9. Zákon č. 290/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
10. Zákon č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů.
11. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.
12. Zákon č. 265/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ve znění pozdějších předpisů.
13. Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů.
14. Zákon č. 253/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů.
15. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
16. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.
17. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
18. Zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.
19. Zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
20. Zákon č. 455/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů.
21. Zákon č. 333/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ve znění pozdějších předpisů.

22. Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů.
23. Nařízení vlády č. 258/1990 Sb., o stanovení nejnižší měsíční mzdy pro účely trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů.
24. Nařízení vlády č. 464/1991 Sb., o stanovení nejnižší měsíční mzdy pro účely trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Judikatura soudů:

1. Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 46/18.
2. Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 25. 10. 1968, sp. zn. 9 Tz 64/68, [R 32/1969 tr.].
3. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 3. 8. 1990, sp. zn. 3 T 49/90, [R 24/1991 tr.].
4. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 08. 2020, sp. zn. 9 To 208/2020.
5. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29. 3. 1966, sp. zn. 1 Tz 16/66, [R 27/1966 tr.].
6. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 2. 11. 1984, sp. zn. 4 Tz 33/84, [R 8/1986 tr.].
7. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 8. 1993, sp. zn. 3 To 47/93, [R 26/1994 tr.].
8. Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 1994, sp. zn. 3 To 322/94, [R 36/1995 tr.].
9. Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2. 9. 1996, sp. zn. 3 To 595/96, [R 22/1997 tr.].
10. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. 8 Tdo 1297/2004, [R 32/2008 tr.-A].
11. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2008, sp. zn. 11 Tdo 113/2008, [NS 5389/2008].
12. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2011, sp. zn. 15 Tdo 706/2011, [R 33/2012 tr.].
13. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2012, sp. zn. 8 Tdo 98/2012, [R 60/2012 tr.].
14. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 8 Tdo 1362/2016, [R 31/2017 tr.].

15. Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012, [R 26/2013 tr.].

Ostatní právní dokumenty:

1. KOLDÍN, Pavel Kristián. *Práva městská království českého a markrabství moravského: spolu s krátkou jich summou*. Edited by Josef Jireček. Vyd. 5. V Praze: Nákladem Spolku českých právníků "Všehrd"[online], [cit. 2020-08-01], 1876. xxxii, 511, str. 345. Dostupné z: <https://play.google.com/books/reader?id=QlsDAAAAQAAJ&hl=cs&pg=GBS.PA1>
2. *Obecný zákon trestní daný dne 27. května 1852*, uspořádal J. Škarda [online]. 2. vydání. Praha, 1875 [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: <https://play.google.com/books/reader?id=M7iuqUu1PSsC&hl=cs&printsec=frontcover&pg=GBS.PA94>
3. Předloha nepřijatého trestního zákoníku z roku 2004 jako Sněmovní tisk 744/0. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR [online]. [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=744&CT1=0>
4. Sdělení NSZ k otázkám trestní odpovědnosti během nouzového stavu. In: NSZ [online]. 13. března 2020 [cit. 2020-11-18]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/nsz/sdeleni-nsz-k-otazkam-trestni-odpovednosti-behem-nouzoveho-stavu/>
5. Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 455/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 455/2016 Dz. In: Beck-online [online]. [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mrqge3f6nbvgvpwi6q&rowIndex=0#>

Odborné elektronické zdroje:

1. HENDRYCH, Dušan a kol. *Právníký slovník* [online]. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009 [cit. 2021-02-24]. Beckovy odborné slovníky. ISBN 978-80-7400-059-1. Heslo ve slovníku: Kodex. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhf64zrguxgw33emv4a#>

2. Historie přijatých novel zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi* [online]. Stav k 01. 03. 2021. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40/historie>
3. KLICPERA, Lukáš a Daniel KOČÍ. *Nouzový stav a pandemie COVID-19 jako přitěžující okolnost a okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby*. In: *Epravo.cz* [online]. 2020 [cit. 2020-07-18]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nouzovy-stav-a-pandemie-covid-19-jako-pritezujici-okolnost-a-okolnost-podminujici-pouziti-vyssi-trestni-sazby-111339.html>
4. KRUK, Jiří. § 243 [Zvlášť těžký případ krádeže]. In: KRUK, Jiří. *Trestní zákoník Spolkové Republiky Německo, stav 01. 01. 2014* [online]. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpxe4byfzzwwmi#>
5. KRUK, Jiří. § 248c [Odběr elektrické energie]. In: KRUK, Jiří. *Trestní zákoník Spolkové Republiky Německo, stav 01. 01. 2014* [online]. 2. vydání. 2014 [cit. 2021-02-09]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpxe4byfzzwwmi#>
6. KŘÍSTEK, Lukáš. *Škoda v trestním právu a zvyšování cen*. In: *Česká justice* [online]. [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/blog/skoda-trestnim-pravu-zvysovani-cen/>
7. Legislativní proces trestního zákoníku. In: *Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR* [online]. [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=5&t=410>
8. Redakce. *Koronavirus: Trestní právo hmotné*. Výběr literatury. 2020, č. 2. In: *Beck-online* [online]. [cit. 2020-12-15]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgbpxm6lcmvzf6ny>
9. *Spáchání majetkového trestného činu za nouzového stavu nemusí nutně znamenat vyšší trest*. In: *Rozumné právo* [online]. Praha, 6. srpna 2020. Dostupné z: <https://www.rozumne-pravo.cz/cz/stanoviska/spachani-majetkoveho-trestneho-cinu-za-nouzoveho-stavu-nemusi-nutne-znamenat-vyssi-trest/>

Statistické zdroje:

1. HOLAS, Jakub; VEČERKA, Kazimír. *Stát a občan v prevenci kriminality* [online]. Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2013 [cit. 2021-02-17]. ISBN 978-80-7338-137-0. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/412.pdf>
2. HOLAS, Jakub. *Bezpečí, kriminalita a prevence* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019 [cit. 2020-09-16]. ISBN 978-80-7338-185-1. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/459.pdf>
3. *Kalkulačka inflace: jak se znehodnocuje česká koruna?* In: Peníze.cz [online]. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/kalkulacky/znehodnoceni-koruny-inflace#inflace>
4. *Nejvyšší státní zastupitelství vyhodnotilo vývoj kriminality během nouzového stavu.* In: NSZ [online]. 08. 06. 2020 [cit. 2020-09-11] Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/nsz/nejvyssi-statni-zastupitelstvi-vyhodnotilo-vyvoj-kriminality-behem-nouzoveho-stavu/>
5. Položky v policejních statistikách. Statistiky kriminality. In: Policie ČR [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
6. Postavení IKSP. In: Institut pro kriminologii a sociální prevenci [online]. [cit. 2020-09-14]. Dostupné z: http://www.ok.cz/iksp/o_post.html
7. *Průměrná mzda - vývoj průměrné mzdy, 2020.* Kurzy.cz [online]. [cit. 2020-09-25]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/makroekonomika/mzdy/>
8. Statistické ročenky Vězeňské služby ČR pro rok 2015, 2016, 2017, 2018 a 2019 (Četnost vybraných trestných činů). In: Generální ředitelství Vězeňské služby ČR [online]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>
9. Statistiky kriminality - konkrétně pro rok 2016, 2017, 2018, 2019, 2020. In: Policie ČR [online]. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
10. Statistiky kriminality - konkrétně pro rok 2020. In: Policie České republiky [online]. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>
11. Údaje ze str. 320 Zprávy o činnosti SZ za rok 2015 (Tabulková část). In: NSZ [online]. [cit. 2020-09-14]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/wp->

content/uploads/2020/03/Zpr%C3%A1va-o-%C4%8Dinnosti_2015_tabulky.pdf

12. Údaje ze str. 7 Zprávy o činnosti SZ za rok 2019 (Textová část). In: NSZ [online]. Brno, 15. června 2020 [cit. 2020-09-12]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/06/Zprava-o-cinnosti-SZ-za-rok-2019-textova-cast.pdf>
13. Údaje ze str. 380 Zprávy o činnosti SZ za rok 2019 (Tabulková část I). In: NSZ [online]. [cit. 2020-09-12]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/06/Tabulkova-cast-I-9-6-2020.pdf>
14. Údaje ze str. 269 Zprávy o činnosti SZ za rok 2019 (Tabulková část 1). Brno, 15. června 2020 [cit. 2020-09-13]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/06/Tabulkova-cast-I-9-6-2020.pdf>
15. Zpráva o činnosti SZ pro rok 2015, 2016, 2017, 2018 a 2019 (Tabulková část - Přehled o stavu trestné činnosti). In: NSZ [online]. [cit. 2020-09-13]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/nsz/cinnost-nejvyssiho-statniho-zastupitelstvi/zpravy-o-cinnosti/>

Novinové články:

1. *Anygalossy: Vyšší tresty v době nouzového stavu jsou přiměřené.* In: České noviny [online]. 21. září 2020 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/anygalossy-vyssi-tresty-v-dobe-nouzoveho-stavu-jsou-primerene/1935519>
2. *Katastrofální rok pro cestovní ruch pokračuje, nepomohl ani letní zájem Čechů.* In: Novinky [online]. 10. 11. 2020 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/katastrofalni-rok-pro-cestovni-ruch-pokracuje-nepomohl-ani-letni-zajem-cechu-40341676>
3. *Odvolací soud: Za krádež vibrátoru v nouzovém stavu dostal zloděj dva roky a musí zaplatit 499 korun.* In: Česká justice [online]. 19. ledna 2021 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2021/01/odvolaci-soud-za-kradez-vibratoru-v-nouzovem-stavu-dostal-zlodej-dva-roky-a-musi-zaplatit-499-korun/>
4. *Pandemický zákon má zmírnit tresty, soudci však varují před zmatky.* In: Česká justice [online]. 24. 02. 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2021/02/pandemicky-zakon-ma-zmirnit-tresty-soudci-vsak-varuji-pred-zmatky/>

5. *Spáchání majetkového trestného činu za nouzového stavu nemusí nutně znamenat vyšší trest.* In: Rozumné právo [online]. Praha, 6. srpna 2020 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.rozumne-pravo.cz/cz/stanoviska/spachani-majetkoveho-trestneho-cinu-za-nouzoveho-stavu-nemusi-nutne-znamenat-vyssi-trest/>
6. *Turisté z Česka ve 2. čtvrtletí téměř zmizeli. Praha hlásí úbytek o 94 procent.* In: Pražský deník [online]. 07. 08. 2020 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://prazsky.denik.cz/podnikani/turistika-ubytovani-korona-virus-hotel-trzby-dopravce-cizinec.html>
7. *Za krádež dvou koblih a 15 čokolád během nouzového stavu stráví muž dva roky za mřížemi.* In: IRozhlas [online]. 29. května 2020 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/plzensky-soud-odsoudil-muze-za-kradez-sladkosti-k-26-mesicum-ve-vezeni_200529134_5_ada
8. *Za krádež pečiva v nouzovém stavu poslal soud muže na 1,5 roku do vězení.* In: Česká justice [online]. 2020 [cit. 2020-07-18]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2020/07/za-kradez-peciva-nouzovem-stavu-poslal-soud-muze-15-roku-vezeni/>

Ostatní internetové stránky:

1. <https://www.beck-online.cz>
2. <https://www.policie.cz/clanek/odcizeni-strelne-zbrane-doplneni-informaci.aspx>
3. <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>
4. <https://verejnazaloba.cz/nsz/cinnost-nejvyssiho-statniho-zastupitelstvi/zpravy-o-cinnosti/>
5. <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>
6. <https://www.zakonyprolidi.cz/>

Cizojazyčná literatura:

1. JOECKS, Wolfgang. *Studienkommentar zum Strafgesetzbuch.* 11. Auflage. München: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-3-406-67338-2.

2. REBRO, Karol a Peter BLAHO. *Römske právo*. 2. dopl. vyd. Bratislava: Manz, 1997, 388 s. ISBN 80-85719-08-8.

Cizojazyčná judikatura:

1. BGH 3 StR 246/07 vom 03.06.2008.
Dostupné z: <https://www.hrr-strafrecht.de/hrr/3/07/3-246-07.php>

Cizojazyčné právní dokumenty:

1. Strafgesetzbuch (StGB)
2. Bürgerliches Gesetzbuch (BGB)

Cizojazyčné elektronické zdroje:

1. *Besonders schwere Fälle des Diebstahls - Überblick* [online]. [cit. 2020-07-30]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/schwere-faele-diebstahl.html>
2. *Der Diebstahl gem. § 243 StGB - Regelbeispiele*. In: Jura Individuell [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <https://www.juraindividuell.de/pruefungsschemata/der-diebstahl-im-besonders-schweren-fall-243-stgb/>
3. *Diebstahl aus besonders geschützten Räumen, § 243 ABS. 1 S. 2 NR. 1*. In: Juraacademy [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/diebstahl-besonders-geschuetzte-raeume.html>
4. *Diebstahl mit Waffen, Bandendiebstahl, Wohnungseinbruchsdiebstahl*. In: Juraacademy [online]. [cit. 2020-08-10]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/diebstahl-waffen-bandendiebstahl-wohnungseinbruchsdiebstahl.html>
5. *Erfolglose Verfassungsbeschwerde bei einer strafgerichtlichen Verurteilung wegen „Containern“*. In: Bundesverfassungsgericht [online]. [cit. 2020-08-21]. Dostupné z: <https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2020/bvg20-075.html>
6. *Gefährliches Werkzeug*. In: Juraforum [online]. [cit. 2020-08-12]. Dostupné z: <https://www.juraforum.de/lexikon/gefaehrliches-werkzeug>
7. *Privilegierungen, §§ 247, 248A*. In: Juraacademy [online]. [cit. 2020-08-19]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/privilegierungen.html>

8. „Schmarotzerdiebstahl“, § 243 ABS. 1 S. 2 NR. 6 [online]. In: Juraacademy. [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/schmarotzerdiebstahl.html>
9. *Schwerer Bandendiebstahl*, § 244A. In: Juraacademy [online]. [cit. 2020-08-15]. Dostupné z: <https://www.juracademy.de/strafrecht-bt2/schwerer-bandendiebstahl.html>
10. *Strafverfolgungsbehörden*. In: Justiz-Online - NRW-Justiz [online]. [cit. 2020-08-19]. Dostupné z: https://www.justiz.nrw.de/BS/recht_a_z/S/Strafverfolgungsbeh__rden/index.php

Cizojazyčné internetové stránky

1. <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/>

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj krádeže, majetkové a násilné kriminality v letech 2016 až 2020

Graf č. 2: Vývoj počtu vybraných druhů krádeží v roce 2020

Graf č. 3: Vývoj krádeže spáchané vloupáním ve vybraných krajích v roce 2020

Graf č. 4: Vývoj krádeže prosté ve vybraných krajích v roce 2020

Graf č. 5: Vývoj krádeže spáchané vloupáním ve vybraných krajích
v letech 2016 až 2020

Graf č. 6: Vývoj krádeže prosté ve vybraných krajích v letech 2016 až 2020

Graf č. 7: Skladba trestné činnosti podle nejčastějších právních kvalifikací

Graf č. 8: Přehled o stavu trestné činnosti - § 205 TZ

Graf č. 9: Přehled o mladistvých obžalovaných ze spáchání krádeže

Graf č. 10: Odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchanou krádež

Graf č. 11: Obava respondentů před vybranými druhy krádeže